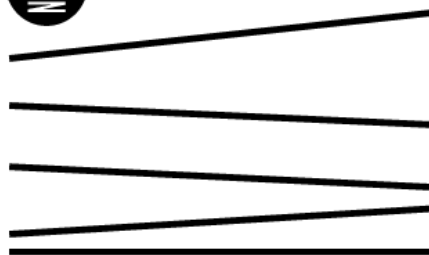

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Sue, Eugène.

Millionairen : Fortælling.

Kjøbenhavn : L. Jordans Forlag, 1851

154 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

DET KGL. BIBLIOTEK

EUGÈNE SUE

MILLIONAIREN

1851

58-353

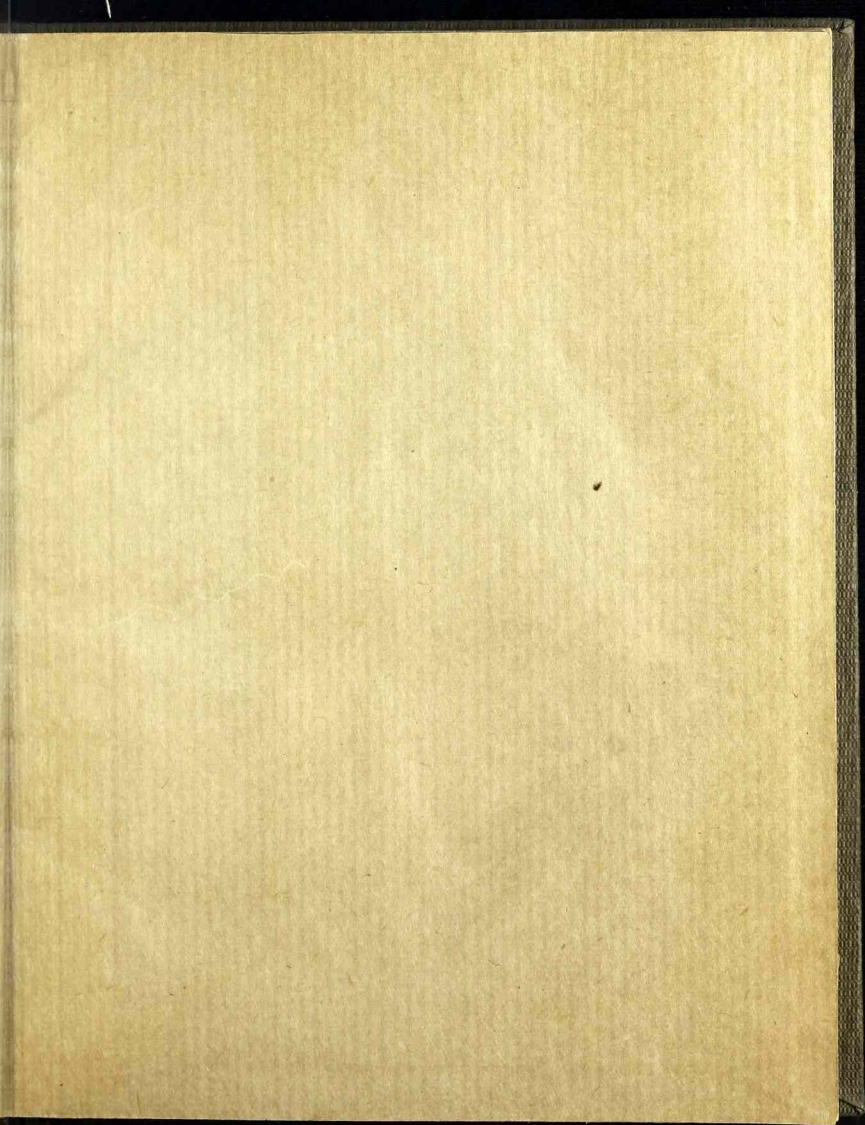
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 58 8°

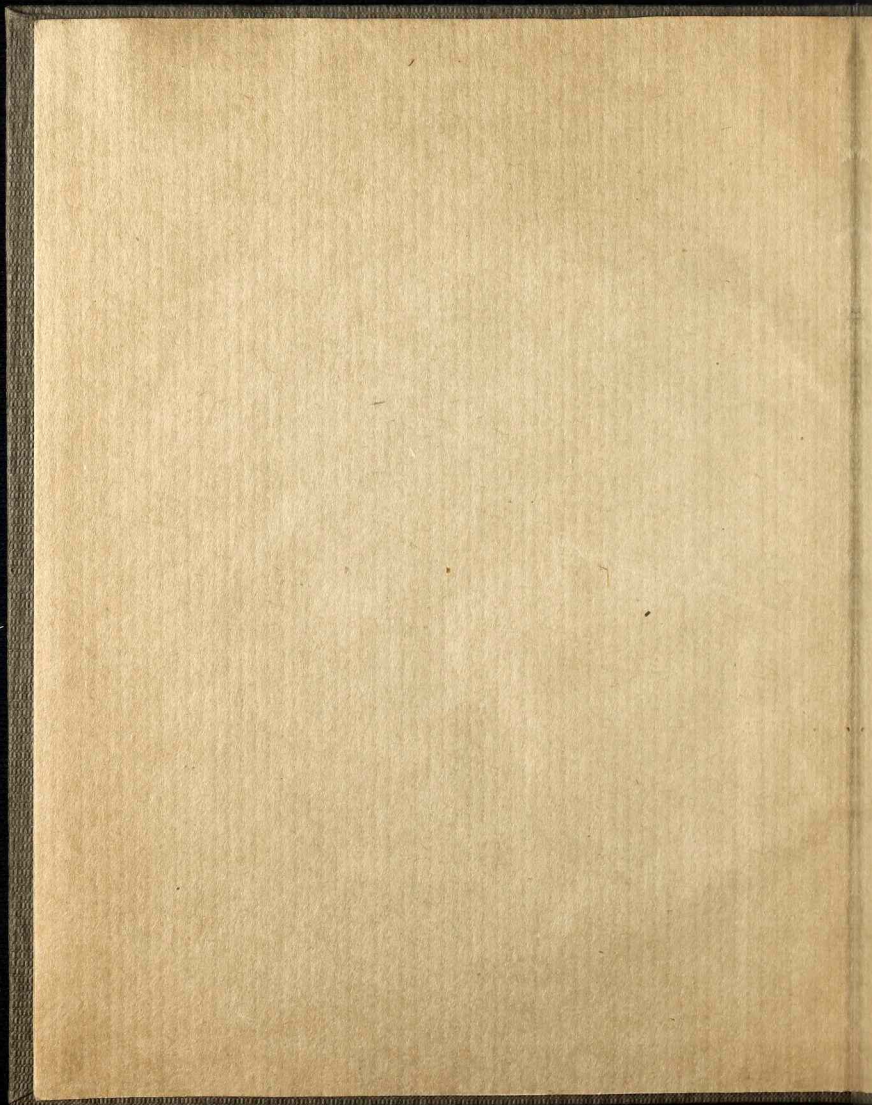

1 1 58 0 8 13058 6

+REX

58, 353.

58, - 353

Emilie Carlens

samlde Skrifter.

En lunefuld Kvinde. 1—5.	4 R 5 S = 3
Formynderen. 1—4.	5 — — —
Profesoren og hans Omgivelser. 1—2. 1—3.	3 — —
Inden for Uger	— 4 — 8 —
Et lykkeligt Parti	1 — — —
Fideicommisset. 1—3.	4 — — —
Fosterbrødrene. 1—3.	2 — 3 — —
Bruden paa Omberg	1 — — —
Baldemar Klein, og: Pige til Døden. 1 — — —	— — —
Forvalter Lasemann. 1—2.	2 — — —
Eneboeren paa Johannesstjæret. 1—6. 4 — 3 — —	— — —
Ekydsdrenge. 1—2.	1 — 2 — —
Et Kjøbmandshuus i Skjærgaarden.	
	1—8. 5 — — —
Kirkeindvielsen i Hammarby. 1—3. 2 — — —	— — —

235- 73a V (9)

Millionairen.

Fortælling

af

Eugène Sue.

Kjøbenhavn.

L. Jerdans Forlag.

Trykt hos Sally B. Salomon, Brønnichs Efterfølger.

1851.

Første Capitel.

Det Sted, man altid har kaldet for de Ufskyldiges Beenhuus og som ligger i Nærheden af Hallernes Sollegang, har altid været bekendt for den store Mængde offentlige Skrivere, som have opslaaet deres Contoirer i dette folkerige Dvarteer af Paris.

En finuk Morgen i Maimaaned 18de vandrede en ung attenaarig Pige, klædt som en fattig Sypige og med et henrivende, melancholisk Ansigt, hvis matte Blegghed talte om Nattevaagen og Sult, gennem de Ufskyldiges Beenhuus. Flere Gange standsede hun, uenig med sig selv, foran nogle af de offentlige Skriveres Boder; men hvad enten den ene nu forekom hende for ung, den anden for frastodende i sit Udseende, eller de maaskee Alle vare sysselsatte — hun fortsatte bestandig sin Vandring og sin Monstring.

Men da hun ved Indgangen til den sidste Bod fik Die paa en ærværdig Olding med et blidt, venligt Ansigt, tøvede den unge Pige ikke mere, men traadte ind i det lille Træhuus.

Den offentlige Skriver, som paa sin Side blev overrasket over den unge Piges sjældne og rørende Skønhed, hendes beskedne Holdning, hendes frygtsumme og sørgmodige Mine, modtog hende med faderlig Milddhed og lod hende træde ind i Bodén, hvis Dør han lukkede efter hende. Den gamle Mand, hvis Dragt ikke var langtfra at være pjaaltet, trak derpaa Gardinerne for det lille Vindue tættere sammen, pegede paa et Sæde og tog selv Plads i sin gamle med Læder betrukne Kanestol.

Mariette (saaledes hed den blonde unge Pige), slog sine store blaae Dine ned, rødmede stærkt og iagttog i nogle Diebliske en forlegen, næsten piinlig Tausched. En heftig indre Bevægelse fik hendes Barm til at bølge under det gamle graae Merinoschawl, hun bar over sin affalmede Rattunshjole, medens begge hendes paa Skjodet foldede Hænder zitterede let.

Skriveren, som ønskede at berolige den stakkels Pige, sagde venligt til hende:

"Sat Dem, mit Barn, sat Dem! Hvorfor denne Forlegenhed? De kommer uidentviøl for at bede mig skrive en Ansøgning — en Gjældsfordring — et Brev?"

"Ja . . . min Herre . . . det er om et Brev, jeg kommer."

"De kan altsaa ikke skrive?"

"Nei, min Herre," — svarede Mariette, rødrende endnu stærkere; thi Skamfuldheden over hendes Uvidenhed forenede sig nu med hendes naturlige Frygtsomhed.

Den offentlige Skriver, som maaskee angrede, at han havde ydmyget sin Klientinde, vedblev i en faderlig Tone:

"Stakkels Barn, troer De, det kunde falde mig ind at dable Deres Uvidenhed?"

"Min Herre . . ."

"Alf, troe De mig," — sagde han — "jeg soler tværtimod Medlidenshed, dyb Medynk med dem, som see sig nedslagede til at komme til mig af Mangel paa Opdragelse i deres tidligste Ungdom. De arme Statter! Tvungen til at henvende sig til en Ubetjendt, hvem de maaskee kunne holde for indiscret — for en Spottefugl saagar! Og dog maae de gjøre ham fortrolig med deres hemmeligste, deres kjæreste Tanker. Det er hoist smerteligt, ikke sandt?"

"Jo, min Herre," — svarede Mariette, rørt af disse Ord — "Naar man er nødsaget til at vende sig til en Fremmed for at . . ."

Den unge Pige talte ikke ud; hun rødmede igjen, og hendes Dine bleve fugtige.

Den offentlige Skriver betragtede den unge Pige og vedblev med vorende Deeltagelse:

"Endnu engang, berolige Dem, mit Barn! Hos mig har De hverken Sladderagtighed eller Spot at befrygte; den Fortrolighed, som Personer,

hvem Tilfældet eller Ulykken har berøvet Opdragelsens Fordel, har været tvungen til at skjanke mig, har jeg altid betragtet som noget Rørende og Helligt."

Og den offentlige Skriver vedblev med et godmodigt Smil:

"De maa for Alting ikke troe, Jomfru, at jeg taler saaledes til Dem for at rose mig paa mine Collegaers Beføstning eller for at tilliste mig en Kunde! Nei, nei," — tilføiede han alvorligt — "jeg taler med Dem, som jeg tænker, og i min Alder kan man være denne Selvroes befyndt."

Mere og mere overrasket og rørt af Oldingens Ord, svarede Mariette med oprigtig Erkjendtlighed:

"Jeg takker Dem, min Herre; De letter mig min Smerte derved, at De indseer min Forlegenhed og undskylder den. D, ja!" — tilføiede hun sukkende — "Det er saare smerteligt ikke at kunne læse og skrive . . . men det er ikke vor egen Skyld som oftest."

"De har Ret, kjære Barn; jeg er overbeviist om, at det er gaaet Dem som saamange andre unge Piger, der henvende sig til mig: det er ikke den gode Billie til at lære, der fattes dem, men den gode Velisghed. Nogle have Forældre, som ere bestaaetigede udenfor Hjemmet, og maae fra deres Barnsdøm af paae deres mindre Søstre og Brødre, saa de ingen Tid faae til at gaae i Skole; Andre komme for tidligt i Værelse . . ."

"Som jeg, min Herre," — sagde Mariette sukkende.

"De kom i Værelse som Barn, Jomfru?"

"Da jeg var ni Aar, min Herre; forinden havde jeg været hjemme og syset om en lille Broder, der døde kort førend min Fader og min Moder døde."

"Stakkels Barn! Deres Historie stemmer saa temmelig overeens med de Manges, der befinde sig i den samme Stilling som De. Men hvorfor har De ikke stræbt at afhjælpe denne Uvidenhed, siden De kom af Værelse?"

"Hvor kunde jeg faae Tid dertil, min Herre?" — svarede Mariette sorgmodigt — "Mit Arbejde er neppre tilstrækkeligt til at ernære mig og min Gudmoder, skjøndt jeg sidder længe oppe om Natterne . . ."

"Tiden . . . ja, desværre," — sagde Oldingen — "For Arbejderne er Tiden Brød, og man har kun altfor ofte Valget mellem at døe af Hunger og leve i Uvidenhed."

Derpaa tilføiede han med stedsse større Interesse:

"De taler om Deres Gutmoder . . . ere da begge Deres Forældre døde?"

"Det har jeg allerede sagt Dem, min Herre," — svarede den unge Pige med Taarer i Øinene — "men tilgiv, at jeg opholder Dem, istedetfor strax at sige Dem, hvad det er for et Brev, jeg ønsker skrevet."

"Jeg kan ikke anvende Tiden bedre end naar jeg hører paa Dem, mit Barn; thi jeg er gammel, jeg har Erfaring, og jeg er overbevist om at De er en vacker og god ung Pige. Men lad os nu tale om Brevet. Vil De sige mig Indholdet, at jeg kan sætte det i Stil, eller foretrækker De maaskee at dictere mig det?"

"Jeg foretrækker at dictere Dem det, min Herre."

"Godt . . . jeg er færdig, mit Barn," sagde den gamle Mand, idet han tog sine Brillen paa og satte sig ved sit Bord med Hovedet bøiet ned over Papiret, for ikke at forøge sin Kundes Forlegenhed, naar han saae paa hende.

Efter et Dieblisks Tausshed begyndte Mariette med sagte Stemme og nedslagne Øine at dictere Følgende:

"Herr Louis . . ."

Ved Navnet Louis gjorde Oldingen en let Bevægelse, som Mariette ikke kunde bemærke; hun gjentog atter med bærende Stemme:

"Herr Louis . . ."

"Det har jeg allerede skrevet," — sagde Oldingen uden at see paa den unge Pige.

Denne vedblev, ofte betænkende sig og afbrydende sig selv — thi man kunde let gaae, at hun, trods sin gode Tro til den gamle venlige Mand, dog ikke ganske meddeelte ham sine Tanker:

"Jeg er meget berøvet; jeg har endnu Intet hørt fra Dem. Og De lovede mig dog, at De vilde skrive mig til under Deres Fraværelse, Herr Louis."

"Under Deres Fraværelse," — gjentog Oldingen, hvis Træt pludselig vare blevne tankefulde. Med en dunkel, ængstelig Ahnelse tænkte han ved sig selv:

"Det er en mærkelig Overensstemmelse . . . han hedder Louis og er paa Reiser."

Mariette vedblev at dictere:

„Jeg haaber, Herr Louis, at De besinder Dem vel, og at det ikke er for Sygdoms Skyld, De ikke har skrevet mig til; thi ellers vilde jeg have to Sorger istedetfor een.

Idag, Herr Louis, er det den 6te Mai, den sjette Mai. Jeg har derfor heller ikke ladet denne Dag gaae hen uden at mindes Dem. De har maaskee haadt samme Tanke, og jeg vil da iovermorgen faae et Brev fra Dem, ligesom De faaer dette af mig. Og saa vilde hverken Sygdom eller Jorglemmelse være Skyld i, at De har ladet det være saa længe, inden jeg har hørt fra Dem. O, hvor jeg vilde blive glad! Jeg venter derfor ogsaa med den største Utaalmodighed til iovermorgen. Gud give, at denne Forventning ikke maa blive skuffet, Herr Louis!”

Mariette gavte et Suk, da hun dicterede disse sidste Ord. En Taare løb hende ned af Kinden. Hun taug nogle Diebliske.

Den offentlige Skrivers Træk, som den unge Pige ikke kunde see, fordi han boiede Ansigtet ned over Bordet, antog et stedse mere opmærksomt og bekymret Udtryk; to eller tre Gange forsøgte han, medens han skrev, at kaste et forstødt og uroligt Sideblik paa sin Kunde.

Man kunde let see, at der var fulgt et Slags Aversjon, der havde sin Grund i en alvorlig Frygt, paa den rørende Deeltagelse, han strax havde bevidnet.

Den unge Sygepige forsatte sit Dictat, endnu stedse med sænket Blik:

„Jeg har intet Nyt at meddele Dem, Herr Louis; min Gudmoder er bestandig syg, ligesom før; hendes Eldefter tage til, og det forbittrer hendes Character. For at forlade hende saa lidt som muligt, arbejder jeg nu hjemme, istedet at gaae til Madame Jourdan. Dagene forekomme mig derfor ogsaa lange og sorgelige; thi Arbeidet med de andre Piger hos Madame Jourdan i den store Sal var mig en reen Fornøielse og gik langt rasere fra Haanden. Derfor er jeg ogsaa bleven nødt til at sidde længe oppe; jeg sover ikke meget, thi det er især om Natten, min Gudmoder lider og tranger til mig. Naar hun kalder paa mig, vaagner jeg ikke altid strax, fordi Sovnen overvalder mig, og saa staaender hun paa mig; men det finder jeg ganske naturligt, da hun lider.

Det vil overbevise Dem om, Herr Louis, at jeg nu, som før, ikke er lykkelig hjemme, og at et Benskabsord fra Deres Site vilde gjøre mig usigelig godt. Det vilde troste mig og forjone mig med Meget.

Levvel, Herr Louis; jeg stode paa at Augustine skulde skrive for mig, men hun er taget hjem, og jeg har maattet henvende mig til en anden Person for at faae dette Brev skrevet, som jeg nu dicerer. O, Herr Louis, jeg har aldrig været saa bedrovet over at jeg hverken kan læse eller skrive som i dette Dieblif. Endnu engang, Levvel, Herr Louis; jeg beder Dem, tænk paa mig, thi jeg tænker altid paa Dem.

Jeg hilser Dem med det inderligste Venstreb.

Da den unge Pige efter disse sidste Ord ophørte at tale, vendte Oldingen sig om, saae op og sagde:

„Er det det Hele, mit Barn?“

„Ja, min Herre.“

„Dg hvad Navn skal jeg sætte under Brevet?“

„Mariette.“

„Ikke Andet end Mariette?“

„Mariette Moreau, hvis De behager; det er mit Familienavn.“

„Undertegnet

Mariette Moreau,“

sagde Oldingen, idet han nedskrev Navnet.

Da han derpaa havde lagt Brevet sammen, tog han atter Ordet, idet han fulgte den himmelige Angest, hvormed han ventede den unge Piges Svar.

„Dg hvem skal jeg adressere Brevet til, mit Barn?“

„Til Hr. Louis Richard i Dreux, poste restante.“

„Nei, nu er der ingen Tvivl mere,“ — mumlede Oldingen, idet han satte Pennen paa Udsiden af Brevet, for at skrive det Navn, Mariette havde opgivet.

Hadde den unge Pige ikke selv været saa sysselsat med sine egne Tanker, vilde hun uden tvivl have bemærket det tvungne Udbrud, der længe havde malet sig i Oldingens Ansigt og nu udtalte sig langt stærkere, da han havde hørt den Persons Navn, til hvem denne naive Skrivelse var bestemt. Gfret han hemmelig kastede et fortornet Blik paa Mariette, synes han ikke at kunne beqvemme sig til at skrive den Adresse, hun havde diceret ham; thi efterat han paa Convoluten kun havde skrevet de Ord „Til Hr. . .“, lagde han Pennen fra sig og sagde til Sympigen med et Forsøg paa at smile paa sin sædvanlige godmodige Maade, for at skjule sin Brede og sin Befymring:

„Her, mit Barn . . . det er rigtignof første Gang, vi see hinanden; men det forekommer mig dog, at De allerede har lidt Fortrolighed til mig.“

„Det er sandt, min Herre . . . Inden jeg kom, frygtede jeg for at jeg ikke havde Mod til at dictere Nogen, jeg ikke kjendte, mit Brev; men De har modtaget mig paa en saa venlig Maade, at jeg nu næsten ikke er forlegen mere.“

„Forlegen? Hvorfor skulde De være forlegen? Selv om jeg var Deres Fader, vilde jeg ikke have et Ord at indvende mod det Brev, De her har ladet mig skrive . . . til Hr. Louis Richard . . . og hvis jeg ikke frygtede for at misbruge den Fortrolighed, som De efter Deres Forsikring nærer til mig, saa vilde jeg spørge Dem . . . men nei . . . det vilde være for ubeskedent.“

„Hvad vilde De spørge mig om, min Herre?“

„Hvem er denne Hr. Louis Richard?“

„Na Gud, min Herre, det er ingen Hemmelighed: Louis er Skriver hos en Notarius; Skriverstuen, hvori han er ansat, er i det samme Huus hvor Madame Jourdan boer og hvor jeg arbejdede; paa den Maade lærte vi hinanden at kjende idag for et Aar siden . . . den sjette Mai.“

„Ah! Nu begriber jeg, hvorfor De lagde Gfietryk paa Datumet i Deres Brev: det er Marsdagen efter Deres Bekjendtskab med den unge Mand.“

„Ja, min Herre.“

„Og I kende hinanden? . . . Naa, bliv ikke rød, mit Barn! I vente udentvivl paa den første den bedste Leilighed til at ægte hinanden?“

„Ja, min Herre.“

„Og Louis Richards Familie giver sit Samtykke til denne Forbindelse?“

„Hr. Louis har blot sin Fader levende, og vi haabe, at han ikke vil nægte os sit Samtykke.“

„Og Hr. Louis Fader . . . hvad er det for en Mand?“

„Efter hvad Hr. Louis har forsikret mig, er det den bedste Fader, der kan gives; han bærer sin Armod med Freidighed, skjøndt hun engang har været velhavende; men i dette Dieblis er Hr. Louis og hans Fader ligesaa fattige som vi, min Gudmoder og jeg. Det giver et godt Haab om vort

snare Giftermaal. Mellem fattige Menneſter findes der ikke de Hindringer ſom blandt de Rige."

"Dg Deres Gudmoder, mit Barn . . . efter det, De yttrede i Brevet, gjør hun viſt ikke Deres Liv lykkeligt?"

"Det lader ſig ikke ændre, min Herre; det er ſaa naturligt at være i daarligt Humeur, naar man næſten ikke har et Dieblif frit for Smertes og Lidelfer og altid kun har havt Ulykker i ſit Liv."

"Deres Gudmoder er alſaa ſygelig?"

"Hun var Udkæmmerſte, min Herre, men hun kom under Arbejdet til at ſtifte ſig med ſin Naal. Af Mangel paa Pleie forværede Saaret ſig, for min Gudmoder ikke havde Tid til at lægge ſig under Lægebehandling, og man maatte ſætte Armen af hende. Saaret bryder derfor tidt op og ſmerter hende ſkræffeligt."

"Den ſtakkels Kone!" — ſagde Oldingen med en adſprett Mine.

"Hvad min Gudmoders Bryſſvaghed angaaer," — vedblev Mariette — "ſaa er ſaadanne Sygdomme, efter hvad Doctoren ſiger, hyppige mellem dem, der kæmme Uld, fordi de altid indaande det uſunde Støv, ſom kommer af de Uldmadratſer, de banke. Min Gudmoder er ligesom ſammenkrumpet og har næſten hver Nat ſaa ſmertelige Hoſtetiſfælde, at jeg ſommetider maa underſtøtte hende med mine Arme."

"Saa Deres Gudmoder lever alſaa blot af Deres Arbejde?"

"Det er ganſke naturligt, min Herre; hun kan ikke fortjene ſit Livsunderhold ſelv."

"Denne Dpoffreſſe fra Deres Side er ædel."

"Jeg gjør, hvad jeg bor gjøre, min Herre; min Gudmoder tog mig til ſig efter mine Forældres Død og har betalt for min Vareid i tre Aar. Uden hende vilde jeg aldrig have lært det, ſom jeg nu maa leve af; er det da ikke billigt, at den Underſtøttelse, hun engang gav mig, nu bringer hende Nytte?"

"Dg for at beſtride de nødvendige Udgifter til Dem ſelv og hendes Dphold maa De uidentviſt arbejde meget?"

"Saameget ſom jeg kan, min Herre, ſemten til atten Timer om Dagen."

"Dg om Natten vaager De over Deres Gudmoder, iſtedetfor at nyde den nødvendige Hvile?"

"Hvem skulde vel vaage over hende, naar jeg ikke gjorde det, min Herre?"

"Men hvorfor har hun ikke sørget for at blive optaget i et Hospital?"

"Lægen sagde, at man ikke vilde beholde hende i et Hospital, fordi hendes Brystsygdom ikke er til at curere. Desuden ved jeg heller ikke, om jeg vilde have havt Mod til at forlade hende saaledes."

"Nuvel, mit Barn, jeg tog altsaa ikke feil. De er en vacker og værdig ung Pige," — sagde Oldingen og rakte Mariette Haanden.

Ved denne Bevægelse lod den offentlige Skriver, enten med Forsæt eller af Uagtsomhed, sit Blæthorn falde omfaldt paa Bordet, saaledes at Blæffet strømmede hen over Brevet, hvorpaa kun Adressen manglede.

"Min Gud, hvilken Ulykke!" — udbød Mariette — "Der er nu Brevet ganske fuldt af Blæk, min Herre!"

"Hvor jeg bærer mig flodset ad!" — svarede Oldingen med en ærgerlig Mine — "Men Ulykken er forresten ikke saa stor; Brevet er ikke langt. Jeg skriver hurtigt; giv mig blot ti Minutter, saa skal der der være skrevet et nyt, min Pige, og saa skal jeg læse det høit for Dem, for at De kan see, om der er Noget, De vil have forandret eller feiet til."

"O Gud, min Herre, De maa undskyldte al den Uleilighed jeg gjør Dem!"

"Det er værst for mig selv, mit Barn; det er jo min egen Skyld," — sagde Oldingen.

Dg han begyndte at læse det nye Brev høit, altsom han skrev.

Medens den offentlige Skriver syslede med dette Arbejde, syntes en heftig indre Kamp at male sig i hans Træk; snart sukkede han med en tilfreds og utvungen Mine, snart syntes han tvertimod at være forlegen og undgaae at lade sit Blik dvæle ved Mariettes uskyldige Ansigt. Denne, som lænede sig til Bordet, med Panden hvilende i den høire Haand, fulgte med et sergmodigt og saa at sige skinsygt Blik Oldingens raske Pen og de Bogstaver, han skrev, Bogstaver, som for hende vare ulæselige og som dog, sagde hun til sig selv, skulde bringe hendes Tanker til den, hun elskede.

Da den unge Syypige Intet havde fundet at forandre eller tilføie i sit naive Brev, overrakte den offentlige Skriver hende det, efterat have forseglet det omhyggelig.

"Min Herre," — sagde den unge Pige frygtfomt, idet hun tog en lille

Pengepung op af sin Pomme, der indeholdt to Tifonsstykker og nogle enkelte Sous — „hvormeget er jeg Dem skyldig?“

„Halvtredsindstyve Centimer,“ — svarede Oldingen, efter at have betænkt sig et Dieblis, maastee fordi han frygtede for at den stakkels Pige vilde gjøre ham opmærksom paa at det var en heel Dags Løn han affordrede hende — „halvtredsindstyve Centimer, og De maa vel mærke, mit Barn, at jeg kun lader Dem betale det ene af begge de Breve, jeg har skrevet: Jeg vil ikke, De skal bøde for min Klodseshed.“

„De er en retskaffen Mand, min Herre“ — sagde Mariette, vort af hvad hun ansaae for et Beviis paa Skriversens Edelmødighed; derpaa tilføjede hun, efterat have betalt Brevet:

„De har været saa god imod mig, min Herre, at jeg vover at bede Dem om en Tjeneste.“

„Og det er?“

„Naar jeg igjen skal have et Brev skrevet, saa vil det næsten være mig umuligt at vende mig til nogen Anden end Dem.“

„Jeg skal være til Deres Tjeneste.“

„Seer De, min Herre, det gaaer min Gudmoder som mig: hun kan hverken læse eller skrive. Jeg havde en Veninde, som jeg altid betroede mig til, men nu er hun borte. Vilde De vel, i Tilfælde af at jeg skulde faae et Brev fra Herr Louis, have den Godhed at læse det for mig? Jeg vil da strax dictere Dem mit Svar.“

„Med Fornoielse, mit Barn; jeg vil gjerne læse Deres Breve for Dem“ — svarede Oldingen, dølgsende sin Tilfredshed — „Jeg takker Dem for den Tillid, De viser mig. Altsaa . . . vi sees vel snart igjen. Jeg haaber nu, at De gaaer mindre forlegen fra mig end De var, da De traadte ind.“

„Jeg haabede heller ikke at finde saa megen Godhed hos Dem, min Herre.“

„Farvel, mit Barn; væn Dem kun til at ansee mig for Deres Forelæser og Brevsfriver. Skulde man nu ikke sige, at vi allerede havde kjendt hinanden i ti Aar?“

„Det er ganske sandt, min Herre. Farvel.“

„Farvel, min Pige.“

Mariette havde neppe forladt den offentlige Stryvers Værksted, førend

et Postbud aabnede Døren og sagde fortroligt til Oldingen, idet han rakte ham et Brev:

"Vær saa god, Fa'er Richard, her er et Brev til Dem fra Dreux. Jeg har nu ikke den Uleilighed at bringe Dem det til Deres Bolig i Gaden Grenelle, og De faaer det desuden tidligere."

"Et Brev fra Dreux?" — gjentog Oldingen hastigt og tog imod det. — "Jeg takker, min Kjære." — Han undersøgte nu Haandskriften og tilføiede: "Det er fra Ramon; hvad mon han kan have at skrive mig til? Hvad monstro han siger om min Søn? . . . Ak, hvad bliver der nu af de Planer, vi gjorde sammen og glædede os saameget til!"

"Det koster ser Sous, Fa'er Richard," — sagde Postbudet, idet han vækkede Oldingen af hans Drømmerier.

"Ser Sous?" — udbrød den offentlige Skriver — "Fanden heller? . . . Er det da ikke frankeret?"

"De kan jo see efter."

"Nei, nei, det er ikke", — sagde Oldingen med et Suk og tog med en kedrovelig Mine det Tifousstykke op af Lommen, han nys havde faaet, hvorpaa han overrakte Postbudet det.

Medens Dette foregik, havde Mariette skyndt sig med at komme hjem.

Andet Capitel.

Da Mariette havde forladt de Ufskyldiges Beenhuus, kom hun snart ind i den mørke, triste Gade, som man kalder Gaden Des-Prêtres-Saint-Germain-l'Auxerrois, og traadte ind i et af de sidste Huse, som befinde sig ligeoverfor Kirkens sorte Mure. Efter at være gaaet igjennem den skumle Forstue, begyndte hun at klavre op ad en forfalden Trappe, der ikke var mindre skummel end Forstuen, thi den fik kun sin Belysning fra en Gaard, der var saa snæver, at den lignede en firkantet Brønd.

Portneren havde sin Stue paa første Sal. Den unge Pige blev staaende udenfor og sagde til en Kone, der befandt sig i Stuen:

„Madame Justin, har De havt den Godhed at gaae op til min Gudmoder og see efter, om hun tranger til Noget?“

„Ja, Mademoiselle Mariette, jeg har bragt hende hendes Mælk, men hun er saa vred og saa vranten, at hun tog imod mig som en Hund. Havde det ikke været for Deres Skyld, saa havde jeg sat hende dygtig irette.“

„Åh, Madame Justin, man maa have Medlidenhed med hende; hun lider saameget!“

„Ja, De undskylder hende nu altid, De, Mademoiselle Mariette, skjøndt det er Dem, der maa svie for det; det er et Beviis paa Deres gode Hjerte, men det er intet Beviis for, at Deres Gudmoder ikke er saa ondskabsfuld som et rodt Egel. Staffels Pige! Man kan med Sandhed sige, at De gaaer Deres Skjærsild igjennem forud, og at De vilde blive bedraget, hvis der intet Paradiis var til.“

„Farvel, Madame Justin, nu maa jeg skynde mig op!“

„Vi et Dieblis . . . her er kommet et Brev til Dem.“

„Et Brev?“ — udbød Mariette, som blev ganske rød og solte sit Hjerte banke af Glæde og Haab — „Et Brev fra Provindserne?“

„Ja, Mademoiselle, det er stemplet *Dreux* idetmindste og koster sex *Sous*. Her er det. I det ene Hjørne af Omslaget staaer: *Haster*.“

Mariette tog hastigt Brevet og stak det i sin Barm, derpaa fremtog hun sin lille Pengepung og overlod Portneressen det sidste Tjousstykke, den indeholdt, hvorpaa hun modtog Nøglen.

Den unge Pige gik rast og lykkelig i sit Sind, men derhos i andre Henseender sørgmodig og bekymret, op til sit Logis — lykkelig over at have erholdt et Brev fra Louis, og bekymret over Betydningen af det Ord: *Haster*, der virkelig, som Portneressen havde sagt, stod paa Randen af Omslaget — bedrovet fordi hun maatte vente i flere Timer, inden hun erfoer, hvad Louis skrev hende til; thi hun frygtede for at begive sig ud paany, efterat hun saalænge havde ladet sin Gudmoder være alene.

Mariette naaede endelig det femte Stokværk i dette forfaldne, triste og af smudsigt Vand forpestede Hus — thi her bliver Vandet næsten altid raadent i Rønderne. Den unge Pige aabnede under heftig Hjertebanken Døren til det elendige, med Bræderægge forsynede Kammer, som hun beboede tilligemed sin Gudmoder. Denne laae i den eneste Seng, de to Fruentimmer eiede. En tynd, nu i en Krog sammenrullet og om Matten paa

Gulvet udbredt Madrats tjente Mariette til Leie; et Arbeidsbord, en gammel Commode, to Stole, nogle over Kaminen hængende Huusgeraads-gjenstande — det var Meublementet i dette Kammer, som fik Pys gennem et eneste ud til den mørke og forpøstede Gaard vendende Vindue, men dog udmærkede sig ved overordentlig Reenlighed.

Madame Lacombe — saaledes hed den Syge — var en Kone paa henved halvtredsindstyve Aar, forfærdelig bleg og mager og med et haardt, ubehageligt Ansigt; et bittert, spottende Smil, der skyldte en lang Kamp med Glendighed og Smerte sin Oprindelse, fortrak næsten bestandig hendes blege Læber. Man saa kun hendes lamme, med Tørklæder omviklede Arm og hendes galdegulne Ansigt, der var bedækket med en gammel Hue, under hvilken nogle lange graae Haar strittede frem.

Madame Lacombe syntes nu at lide og være fortørnet; i hendes hule Dine brændte en mørk Jid. Hun gjorde et Forsøg paa at vende sig om i Sengen, for at see sin Gubbatter bedre, og udbroød med truende Stemme:

„Hvor kommer Du fra?“

„Gudmoder, jeg . . .“

„Gadestryggerse! . . . Du lader mig med Forsæt være alene, for at Fanden skal tage mig, ikke sandt?“

„Jeg har neppe været en Time borte, Gudmoder.“

„Og Du haabede at finde mig creperet ved Din Hjemkomst — he?“

„O Gud, o Gud!“

„Du er mig en vakkert Tøs! Du sætter mig ingen Blaar i Dinene. Du er kjed af mig, Du har længe nok havt mig at trækkes med . . . Den Dag man slaar min Liigkiste til, vil blive en Festdag for Dig . . . og for mig med, for man kan ogsaa lide formeget! . . . Ja, — tilføiede den Ulykkelige, idet hun lagde sin Haand for Brystet og udstødte en lang og smertelig Stønnen — „man kan ogsaa lide formeget!“

Mariette astorrede de Taarer, som den Syges spottende Haardhed havde afpresset hende, nærmede sig hende og sagde med et Udtryk af englelig Blidhed:

„Din sidste Nat var saa slem, Gudmoder, at jeg haabede, Dagen vilde bringe en Forandring og at Du vilde sove lidt, medens jeg var borte.“

„Om jeg lider, om jeg omkommer, hvad bekymrer det Dig, naar Du kun kan streife omkring paa Gaderne!“

„Jeg har været ude lidt paa Morgenens, fordi det var nødvendigt, Gudmoder; men da jeg gik, bad jeg Madame Justin . . .“

„Jeg vil ligesaa gjerne see Døden som Din Madame Justin . . . derfor sender Du hende ogsaa op til mig, saa lidt Du kan.“

Mariette smilede med hjertestjærende Bitterhed, svarede ikke paa denne nye Spot og begyndte atter i en blid Tone:

„Gudmoder, vil Du, jeg skal forbinde Din Arm?“

„Nei, nu er det for seent; det skal Du nok sørge for!“

„Det gjør mig ondt, at jeg kom for seent hjem, men tillad alligevel, at jeg forbinder den.“

„Lad mig være!“

„Men, Gudmoder, Saaet vil blive værre.“

„Det vil Du jo netop.“

„Gudmoder, jeg beder Dig . . .“

„Kom mig ikke nær!“

„Saa vil jeg vente,“ — sagde den unge Pige sukkende og tilføiede derpaa — „Jeg bad Madame Justin om at bringe Din Mælk op — der er den; vil Du, at jeg skal fuge den?“

„Mælk, altid Mælk! Det faaer jeg ondt af. Doctoren sagde, at jeg skulde have god Suppe, kogt paa godt Drekjød og en halv Høne . . . det varede ikke længer end Mandagen og Tirsdagen, saa var det forbi . . . og idag have vi Søndag.“

„Det er ikke min Skyld, Gudmoder . . . Lægen befaler*), men man

*) Hvad de lægevidenskabelige Recepter angaae, som ofte slet ikke staae i Forhold til Patientens Midler, have vi opbevaret følgende, som blev skrevet for en fattig Kone i vor Egn; hun var Enke, og da hun hele Dagen igjennem maatte være ude i Stoven og paa Heden, kunde hun paa Grund af sin Svaghed kun fortjene fem til sex Sous om Dagen.

Her følger Recepten:

Hver Morgen en Episkefeskuld af Vin fra Seguin (til tolv Frances Klassen).

Friske Egg og en Cotelette til Frokost.

Kjøkken cirka to nydes en god Bouillon.

Til Middag en kraftig Kjødsuppe, et Stykke stegt Drekjød med Gemyse til.

Bed hvert Maaltid nydes et Glas gammel Vin uden Vand.

Al Kulde og Sugtighed undgaaes. En let Motion, naar Veiret tillader det.

Denne Recept, som man fristes til at antage for en grusom Ironie, indeholder dog kun de nødvendige Forskrifter, og da de paa Grund af Armod ikke kunde opfyldes, maatte den stakkels Skabning døe inden feie Tid.

(Eugène Sue.)

maa have Penge for at kunne følge hans Anordninger, og nu fortjener jeg jo næppe tyve Sous om Dagen."

"Naar det gjældet Pynt og Stads, seer Du ikke paa Stillingen."

Mariette rystede sorgmodigt paa Hovedet og svarede med rorende Resignation:

"Du veed, Gudmoder, at jeg har behjulpet mig hele Vinteren med denne Rattuns Kjole. Jeg sparer saameget jeg kan, og vi skylde endnu Huusleie for to Maanedes."

"Det vil med andre Ord sige, at jeg er Dig til Byrde, ikke sandt? Det er Taffel! . . . Og jeg, som samlede Dig op paa Gaden og lod Dig lære Alt, hvad Du nu kan! . . . Fra mine Dine, Utafnemmelige! Slette Hjerte!"

"Nei, Gudmoder, jeg er ikke utafnemmelig! Hvis Du ikke led saameget, vilde Du lade mig vederfares Reisfærdighed," — svarede Mariette, idet hun undertrykkede sine Taarer — „men jeg beder Dig, nyd Noget . . . jeg er vis paa, det vil gjøre Dig godt."

"Jeg veed det nok; jeg har Mavekræmpe, og den er snart ikke til at holde ud."

"Ja, der seer Du selv . . . naa, drik nu Din Mælk, Gudmoder, jeg beder Dig!"

"Gaa til Blosbjerg med Din Mælk! Du kjæder mig!"

"Vil Du da, jeg skal hente Dig to friske Æg?"

"Nei."

"Eller maaskee en Smule Riis med Smør?"

"Jeg vil have Hønsesjød!"

"Gudmoder, jeg kan jo ikke . . ."

"Hvad kan Du ikke?"

"Jeg kan ingen Høne faae paa Credit."

"Jeg har nok i en halv eller en quart. Imorges havde Du syvogtyve Sous i Din Pengepung."

"Det er sandt, Gudmoder."

"Saa gaae hen hos Høkeren, og kjøb mig en quart Høne."

"Men, Gudmoder, disse Penge . . ."

"Disse Penge?"

"Dem har jeg ikke mere. Jeg har kun nogle faa Sous tilbage."

"Dg begge Dine Tisousstykker?"

"Gudmoder . . ."

"Vil Du svare? Hvor ere de henne, begge Dine Tisousskytter?"

"Jeg . . . jeg veed det ikke," — svarede den stakkels Pige rødmede og nu bebreidende sig selv Udgifterne til hendes Brevverling med Louis —

"De smaa Mynter maae være faldne gennem Abningen paa min Pung . . . jeg har ikke kunnet finde Dem igjen."

"Du lyver, Du bliver rød!"

"Jeg forsiktrer Dig . . ."

"Nu veed jeg Bested," — sagde den Syge med haanlig Latter — "mens jeg ligger her og døer af Sult paa mit usle Læie, kjober hun Rager til sig selv!"

"Jeg? O Gud!"

"Gaa! Nat Dig! Lad mig omkomme af Hunger, om Du vil, men lad mig aldrig see Dig mere!"

Dg drev en til det Yderste af Smertens og en ubarmhertig Ulykkes bitre Følelser, tilføiede den Syge med en svingende Latter:

"Det synes at være Dig meget om at gjere, at jeg skal drikke denne Mælk . . . der er maaskee Noget i den, og Du vil staffe Dig mig af Halsen for enhver Priis!"

Ved denne endnu langt mere taabeligere end frygtelige Bessyldning stod Mariette et Dieblit bestyrtet; thi hun forstod ikke strax Meningen af disse affyrelige Ord; men da hun havde fattet den, seer hun tilbage og slog forfærdet Hænderne sammen; derpaa kastede hun sig, uden at kunne betvinges sin Hulten og idet hun gav efter for en uimodstaelig Følelse, om den syges Rones Hals, omslyngede hende med sine Arme og bedækkede hende med Kyss og Taarer.

"O, Gudmoder, Gudmoder!" — raabte hun i en hjertessjærendes Tone.

Denne gribende Protest mod en Anklage, som kun kunde opstaae i en syg Hjerne, bragte tillykke Madame Lacombe til sig selv igjen; hendes forbitrede Hjerte beroligede sig lidt, og hun kom, som det ostere gif hende, til Bevidsthed om sin affyrelige Uretfærdighed, da hun sølte sin Gudsatteres Taarer paa sine feberhede Kinder.

Madame Lacombe tog nu en af Mariettes Hænder i sine og søgte med

sin lamme Arm at trykke den unge Pige op til sit Bryst, idet hun sagde til hende med bevæget Stemme:

„Naa, grad ikke, mit Barn; Du er jo en lille Tøsse! Seer Du da ikke, jeg sagde det for Spøg?“

For Spøg! En frygtelig Spøg, som desværre var denne sørgelige Elendighed værdig.

„Jo, Gudmoder,“ — svarede Mariette og tørrede sine Dine og sine i Taarer badede Kinder med Bagen af sin Haand — „Du har Ret; det var en Skam af mig at troe, Du meente det alvorligt; men jeg kunde ikke beherske mig.“

„Der er Intet derved at gjøre; Du maa have Medlidenhed med Din arme Gudmoder, min kjære Mariette,“ — sagde den Syge med smertelig Medlidenhed — „Seer Du, de mange Lidelser have faaet min Galdeblære til at springe, og mit Hjerte er bittert, bittert ligesom min Mund!“

„Jeg veed nok, at Du mangen Gang bruser op mod Din Villie, Gudmoder. Det er saa let at være rejsfærdig og tilfreds, naar man er lykkelig, men det har Du just ikke været.“

„Nei, det har jeg ikke,“ — svarede Madame Lacombe, der ligesom følte en vis grusom Tilfredshed over at kunne rejsfærdiggjøre sin bittre Character ved at opregne sine Anker mod en ubarmhjerdig Skjæbne — „Vel sandt, Manges Løb ligner min, men Ingen kan være værre. Mishandlet i min Væretid, mishandlet af min Mand, til han gif hen i en Ruus og druknede sig, lungesyg og gjort til Krobbling under min Haandtering, har jeg baaret mit Kors i halvtredstindstyve Aar, og den vilde lyve, som nu vilde komme og sige: „Madame Lacombe, De har dog engang været lykkelig, en eneste Dag, en eneste Time i Deres Hundeliv.“ Nei, min kjære Mariette, mit Liv har, som man siger, ingen Søndage havt, da der dog gives saamange andre Menneffer, for hvem enhver Dag er en Søndag.“

„Stakkels Gudmoder, jeg begriber kun altfor godt, hvad Du har maattet lide.“

„Nei, Barn, det kan Du ikke begribe, skjøndt Du med Dine atten Aar ogsaa har lidt megen Kummer, men Du er dog idemindst smuk, og har Du en hvid, fin Rappe med en lille Rosasløise paa Dine blonde Haar og kan see Dit skjønne Ansigt i Dit Speil, saa er Du dog tilfreds et lille Dieblis.“

„Gudmoder, hør mig, jeg . . .“

„Jovist er Du; vær oprigtig, Barn, det gjør En altid Glæde at være smut; Du er altid fornøiet og bliver ogsaa en Smule forvirret, naar man vender sig om, for, trods Din daarlige Kjøle til to Sous og Dine tykke Snørestøvler, at see efter Dig.“

„D, hvad det angaaer, Gudmoder, saa bliver jeg altid skamfuld, naar jeg mærker, at man seer paa mig. I den Tid, jeg gik hos Madame Jourdan, kom der altid en Herre, som stirrede paa mig, medens han talte med Madame Jourdan; det ærgrede mig, saa jeg var færdig at døe.“

„Ja, men i Grunden smigrer det os dog, og naar Du engang bliver gammel, vil Du tænke tilbage paa svundne Tider; Du vil idetmindste see nogle lyse Punkter i Din Ungdom, hvorimod jeg seer lutter sorte og ikke engang veed mere, om jeg nogensinde har været ung; men hvad Grimheden angaaer — det veed jeg.“

„D, Gudmoder!“

„Saa grim, Barn, at jeg ikke kunde lide Speilet; men derfor sit jeg ogsaa blot en gammel Druffenboldt til Mand, som slog mig brun og blaa, og jeg havde ikke engang den Lykke at kunne glæde mig over hans Død, for jeg maatte betale hans Bartshuusgjæld. Senere blev jeg en Kærling, sat ud af Stand til at arbejde og maatte være omkommen af Hunger, hvis jeg ikke havde haft Dig.“

„Vist ikke, Gudmoder, Du er ikke rejsfærdig mod Dig selv,“ — sagde Mariette med et ømt Smil, da hun vilde fordrive Madame Lacombes mørke Stemmning — „Jeg veed dog, at Du har haft een lykkelig Dag i Din Liv.“

„Hvilken da?“

„Da Du efter min Moders Død tog mig til Dig af Barmhjerthighed.“

„Hvad saa?“

„Gjorde denne gode Gjerning Dig ikke tilfreds? Var det maaskee ingen lykkelig Dag for Dig, Gudmoder?“

„Hvis Du kalder det en lykkelig Dag . . . jo, jeg takker!“

„Hvad?“

„Siig heller, at det tværtimod var en af mine værste Dage.“

„Alt, Gudmoder!“ — sagde den unge Pige sorgmobigt.

„Min Druffenboldt af Mand var død, og da jeg havde betalt han

Gjælb, havde jeg ingen Andre at sørge for end mig selv; men idet jeg tog Dig til mig, var det som om jeg var en Enke med et Barn paa Halsen, og Du troer, det er behageligt for en Kone, som neppe kan skaffe Udkommet til sig selv? Men Du var saa smul med Dit lille Loffehoved og Dine blaae Dine, Du saae saa sørgmodig ud, da Du laa paa Knæ ved Din Moders Kiste, at jeg ikke havde Mod til at sende Dig til Hittébarnshospitalet. Hvilken slem Nat tilbragte jeg derfor ogsaa, da jeg spurgte mig selv, hvad jeg skulde tage mig for med Dig, hvad der skulde blive af Dig, naar mit Arbejde slap op og jeg intet mere kunde faae! See, Mariette, hvis jeg havde været Din Moder, kunde jeg ikke have udstaaet værre Dvaler, og det kalder Du en lykkelig Dag for mig? Nei, nei! Havde jeg været velhavende, ja det er en anden Sag, jeg havde da tænkt: den Lilles Fremtid er sikket; og det er Noget, der gjør En tilfreds; men i Tanken om Du kun ombyttede den ene Elendighed med den anden laa sandelig intet Glædeligt."

"Stakkels Gudmoder," — sagde den unge Pige, inderlig rørt.

Idet hun derpaa smilede gjennem sine Taarer og vilde forsøge at vække mildere Følelser i denne forbittede Sjæl, vedblev hun:

"Men lad os ikke tale om Dage, Gudmoder, men kun om Diebliske; for jeg vil dog engang gribe Dig paa frist Gjerning som lykkelig . . . i dette Dieblis for Exempel."

"I dette Dieblis?"

"Jeg er overbevist om, at Du allerede er lykkelig over at Du ikke seer mig græde mere af Kummer som før, og det paa Grund af de gode Ord, Du siger mig."

Den Syge rystede sørgmodigt paa Hovedet.

"Veed Du, hvad jeg tænker paa, naar mit bitre Lune lægger sig lige som nu?"

"Hvorpaa, Gudmoder?"

"Jeg tænker ved mig selv: Mariette er en god lille Pige, det er sandt; men jeg er næsten altid saa haard, saa uretfærdig mod hende, at hun igrunden maa hade mig, og jeg fortjener det."

"Det kan Du umulig troe, Gudmoder," — sagde den unge Pige smerteligt — „der kommer Du igjen tilbage til Dine slemme Tanker fra før."

"Tilstaa kun, at jeg ikke feiler! Min Gud, jeg siger det ikke for at skjænde paa Dig . . . Det er ikke meer end billigt: Du arbejder Dig halv-

død for min Skyld, Du ernærer mig, Du pleier mig, og ofte gjengjælder jeg det med haarde Ord. Ja, stakkels Barn, min Død vil skaffe Dig en stor Byrde fra Halsen, og jo tidligere Manden med Kisten kommer, desto bedre."

"Naar Du kommer med saadanne slemme og sørgelige Ytringer, Gudmoder, saa er det, som Du selv før sagde, Spøg, og jeg optager det som Spøg," — svarede Mariette, som nu atter forsøgte at smile, skøndt hendes Hjerte var færdigt at briste, da hun saae den Syge i Begreb med paany at henfalde til sine mørke Urimeligheder; men Denne, som blev rørt af det bekymrede Udtryk hun atter bemærkede i sin Guldatters Mine, sagde til hende:

"Hvis det er Spøg, Barn, saa antag ikke denne ængstelige Mine. Naa, saa gjør da Jld paa og sæt Mælken over, og medens den koger, kan Du forbinde min Arm."

Mariette var ligesaa tilfreds med denne Opfordring af Gudmoderen som om hun havde givet hende de bedste Ord; hun skyndte sig at tage det eneste Stykke Brød, der var tilbage i Huset, ned af en Hylde, brokkede det i en lille med Mælk fyldt Casserolle, gjorde Jld paa, bar Fyrfadet ud i Corridoren og vendte derpaa tilbage til den Syge. Denne rakte hende nu sin lamme Arm, som trods den Bæmmelse, et gammelt Saar maatte vække, blev forbundet af Mariette med ligesaa megen Taalmodighed som Behændighed.

Den unge Piges Resignation, hendes Selvopoffrelse, hendes Jorkommenhed og Nædebonhed til at hjælpe rorte paany Madame Lacombes Hjerte. Da Forbindingen var fæstet, sagde hun til sin Guldatter, uden at kunne afholde sig fra at anstille en bitter Sammenligning mellem alt dette og den Maade, hvorpaa hun selv lagde sin Taknemmelighed for Dagen:

"Man roser de barmhjertige Søstre, og dog gives der ikke En, der fortjener det i den Grad som Du, mit Barn."

"O, Gudmoder, siig ikke det!"

"Ere de Fleste af dem ikke, ligesom vi, Glendighedens Børn?"

"Men de gode Søstre opoffre sig til at pleie Fremmede, Gudmoder, hvorimod Du er for mig som en Moder. Jeg gjør min Pligt, jeg har langt mindre Fortjeneste end de."

"Ja, min stakkels Mariette, tal kun om min Ombyrd imod Dig; den er

stor! Endnu for et Dieblis siden fik jeg Dig til at græde, og imorgen begynder jeg uidentivis, hvor jeg slap."

"For at svare sig den Kummer at svare paa sin Gudmoders bitre Ord, hentede Mariette Mælkesuppen, som hun bragte den Syge, efter at have slukket Ilden.

Den Syge spiste denne Suppe med temmelig Appetit; ved den sidste Skæfsfuld sagde hun til Mariette:

"Men det falder mig ind . . . har Du spist?"

"Ja Gudmoder, jeg har faaet min Frokost," — svarede den stoffels Vognerske — "Imorges købte jeg mig et lille Brød, som jeg spiste, mens jeg gik. Men lad mig lægge Din Hovedpude tilrette; nu vil Du maaskee kunne sove lidt; Du havde en slem Nat."

"Ja, det maa Du bekjende, som var oppe hele Natten."

"Bah, jeg har intet Sovehjerter, Gudmoder, og det trætter mig ikke at vaage. Fjender Du nu, Du ligger bedre?"

"Ja . . . Tak skal Du have mit Barn."

"Saa vil jeg tage mit Arbejde og sætte mig hen ved Vinduet. Det er saa mørkt her, og jeg har et vanskeligt Stykke Arbejde for."

"Hvad syer Du da paa?"

"O, det er et kosteligt Stykke Tøj, en Chemise af det fineste Batist. Madame Jourdan har betroet mig det, idet hun bad mig være forsigtig og ikke tage denne kostbare Besætning af Valenciennes-Kniplinger, som alene ere tohundrede Francs værd, saa at hele Chemisen kommer paa trehundrede, og der er to Dufin at sye. Jeg troer, det er til en holdt Dame," — tilføiede Mariette naivt.

Den Syge brast i en spottende latter.

"Hvad leer Du ad, Gudmoder?" — spurgte Mariette noget overrasket.

"Ad et taabeligt Indfald, jeg fik."

"Ah!" — sagde Mariette, ikke uden Frygt, thi hun kjendte den sædvanlige Beskaffenhed af Madame Lacombes Maade at spase paa — "Dog hvad var det for et Indfald?"

"Jeg spørger mig selv, hvortil det nytter, at der gives saamange fattige Folk paa Jorden, der som Du og jeg kun kjende Kummer og Elendighed; veed Du Barn, hvortil det nytter?"

„Alf, Gudmoder, hvad skal jeg vel svare!“

„Det nytter dertil, at en retskaffen Pige, der, som Du, kun har to eller tre lappede Bomuldschemiser at tage paa, fortjener tyve Sous om Dagen for at sye Chemiser til trehundrede Francs til en . . . ! Naa, godt Mod til Arbeidet, Barn; jeg vil imidlertid forsøge at drømme om Kirkegaarden.“

Og den Syge vendte sig om imod Bæggen og sagde Intet videre.

Tillykke havde Mariette et altfor reent Hjerte og var for besjæftiget til at føle den smertelige Bitterhed i sin Gudmoders sidste spottende Ord; og da Denne havde vendt sig om imod Bæggen, tog den unge Pige det hastende Brev, som Portneressen havde leveret hende, op af dets Gjemske ved Varmen og lagde, uden at ophøre med sit Arbejde, dette Brev paa sit Skjød, saaledes at den Syge ikke kunde see det.

Ædrie Capitel.

Mariette bemærkede snart, at hendes Gudmoder var slumret ind. Hun holdt et Dieblit op med sit Arbejde, for at bryde Seglet paa og aabne det Brev fra Louis Richard (den offentlige Skrivers Son), som hun hidtil havde havt liggende paa Skjødet og bevogtet med Dinene. En frugtesløs og barnagtig Nysgjerrighed — thi vi have allerede bemærket, at den stakels Syypige ligesaa lidt kunde læse som skrive. Intet kunde derfor være smerteligere og mere rørende end at see den unge Pige med beftig Hjertebanken betragte disse for hende uforstaaelige Bogstaver; hun bemærkede kun med en Blanding af Uro og Haab, at Brevet var meget kort.

Bragte dette saa korte og presserende Brev hende en god eller slem Efterretning?

Med Dinene fæstede paa den hemmelighedsfulde Skrivelse, fordybede Mariette sig i Gissninger, idet hun antog, at et saa kort Brev efter en temmelig Skitsmisse upaatvivlelig maatte melde noget Uventet, hvad enten det nu var hans foresaaende Tilbagekomst (men naar Louis vilde ankomme næsten samtidigt med Brevet, havde han ikke havt nødig at skrive) eller en uforudseet slem Omstændighed, som Louis ikke havde givet sig Tid til at forklare udførligt.

Denne smertelige Uvisshed medførte en af de tusinde Qualer hos Mariette, som man er givet til Priis for, naar Armod eller andre Grunde berøve os den første Dydragelse. At have nogle Linier i sin Haand, for sine Dine, som bringe os Glæde eller Smerte, og ikke kunne gjenneemfue denne Hemmelighed! At være nødt til at bede en Fremmed læse disse Linier og af han idemindste ligegyldige Mund modtage et Budskab, som vort Liv saa at sige er afhængigt af!

Saaledes vare Mariettes Betragtninger. Hendes Angstelse naaede snart den højeste Grad; da hun saae, at hendes Gudmoder endnu stedse sov, beslattede hun derfor ogsaa med Fare for at blive grusomt behandlet ved sin Tilbagekomst (Madame Lacombes gode Diebliske vare saare sjældne), at ile til den offentlige Skriver. Den unge Syrige reiste sig forsigtigt fra sin Stol, for ikke at vække den Syge; men i det Dieblis, hun nærmede sig Døren paa Godspiserne, blev hun pludselig holdt tilbage af en sørgelig Tanke.

Hun kunde ikke lade den offentlige Skriver læse Brevet, uden at bede ham svare derpaa, et Svar, som Indholdet af Louis' Brev maaskee forvredte; hun maatte derfor atter betale Oldingen Noget, og Mariette eiede kun, hvad hun selv behøvede for at kjøbe det daglige Brød; dette Brød maatte hun betale contant, fordi Bageren, hvem hun allerede skyldte nogle og tyve Francs, vægrede sig ved at give hende Credit mere. Mariette havde faaet sin Ugeløn Dagen iforveien, og den beløb sig kun til fem Francs, da den Pleie, hun ydede sin Gudmoder, berøvede hende en Deel af hendes Tid.

Den største Deel af denne Sum var bleven anvendt til at tilbagebetale Portneressen et Forstud og afdrage Noget paa Vaskerfonens Regning; Mariette havde kun beholdt femogtyve Sous tilbage, hvoraf hun allerede havde bestribt Omkostningerne ved sin Correspondance med Louis.

Ved Tanken om sin Gudmoders Jonødenheder og sin forgjældede Stilling bebreidede det stakkels Barn sig denne Udgift til Breve som en strafværdig Odselshed.

Man vil maaskee smile over Stilsbringen af denne Angst, disse grusomme Selvbebreidelser over to eller tre Tisousstykker . . . Af, for den Ulykkelige gives der ingen ringe Sum; en Forhoielse af hans Løn paa ti Sous tillader ham ofte at forbedre sin Tilværelse, istedetfor hver Dag at forhungre og see sin Kraft udtømmes og henhygne i en vis levende Dødskamp — en

Tilstand mellem Sygdom og Sundhed, der styrter saamange for Tiden i Graven.

For at spare en Udgift, tænkte Mariette i Begyndelsen paa at lade Portnersten læse Louis' Brev; men da hun frygtede for denne Kones Sladderagtighed, maaskee saagar Spotterier, solte den unge Pige sig saaret i sin Omfindtlighed og foretrak at bringe et smerteligt Offer. Hun havde endnu kun een Kjole tilbage af ret smukt Stof, som hun havde kjøbt i Temple og forandret efter sin Vært; den gjemte hun gjerne til Høitidsdagene; hun havde kun baaret den to eller tre Gange, naar hun havde pyntet sig for at gaae ud med Louis. Mariette lagde sukkende sin smukke Kjole i en Straakurv tilligemed et Silkehalstørklæde, for at bære det Hele til Assistentenshuset. Idet den unge Sygige holdt sin lille Pafke i den ene Haand og gif sagte, for ikke at vække sin sovende Gudmoder, naaede hun Døren; men nu gjorde Madame Lacombe en Bevægelse og mumlede halvt isovne:

„Naa . . . nu gaaer hun ud igjen . . . og . . .“

Men hun talte ikke ud og hensesk atter i sin Slummer.

Benyttende denne Omstændighed blev Mariette staaende et Dieblif uberøgelig og stille; derpaa aabnede hun Døren med den største Varsomhed, gif ud, tog Nøglen ud af Laasen, lagde den i Forbigaaende ind hos Portnersten og begav sig lige til Assistentenshuset. Hun fik halvtredsindstyve Sous paa sin Kjole og sit Tørklæde. Med denne Sum ilede Mariette til „de Ufsyltiges Veenhuus“, for der igjen at opsoge den offentlige Skrifer.

Efterat Mariette havde sjiernet sig, og navnlig efterat Oldingen havde læst Brevet, som hans Son om Morgenens havde tilskrevet ham fra Dreur, tænkte han med stedse større Bekymring paa de Hindringer, som den Hemmelighed, Tilfældet havde ladet ham opdage ved hans Sammentraf med den unge Pige, kunde lægge iveien for hans Planer. Pludselig saae han den unge Pige atter vise sig ved Døren til hans Contoir. Overrasket, men uden at forraade den vage Uro, hans Kundes pludselige Tilbagekomst voldte ham, sagde den offentlige Skrifer til hende:

„Hvad er det nu, mit Barn? Jeg ventede ikke at see Dem igjen saa snart.“

„Min Herre,“ — svarede Mariette, idet hun fremtog det Brev, hun havde faaet — „her er nogle Linier fra Herr Louis; jeg kommer for at bede Dem læse det for mig og svare paa det, hvis det gjøres behov.“

Dg bærende af Belymring og Nysgjerrighed ventede den unge Pige paa Oplæsningen af sin Elfers faa Linier. Den offentlige Skriver, som hun ufravendt stirrede paa, læste den korte Skrivelse i et Nu og lagde neppe Delgsommel paa den Ergrelse, han solte derover. Fremhyllende en smertelig Indignation, sonderrev han derpaa, til Mariettes store Bestyrtelse, pludselig Brevet og udbød:

„Ak, arme Barn!“

Dg han kastede Stumperne af Brevet under sit Skrivebord, efter at have klemmt dem sammen i Hænderne.

„Min Herre,“ — sagde Mariette blegnende — „hvad gjør De?“

„Ak, mit stakkels Barn!“ — gjentog Oldingen.

„Min Gud!“ — mumlede den unge Pige og foldede Hænderne —

„Er der tilfældt Hr. Louis en Ulykke?“

„Nei, mit Barn, nei; men det Bedste, De kan gjøre, er at glemme ham.“

„Glemme ham!“

„Ja, følg De mit Raad og opgiv Deres Forhaabninger!“

„Hvad? Hr. Louis . . . Men, min Gud, hvad er der da tilfældt ham?“

„Seer De, mit kjære Barn, Uvidenhed er en sorgelig Ulykke, og dog vilde jeg i dette Dieblis beklage Dem, hvis De kunde lase.“

„Men, min Herre, hvad staaer der da i Brevet?“

„De maa ikke tænke mere paa et Ægteskab, som nu er bleven umuligt.“

„Skriver Hr. Louis det?“

„Ja, idet han appellerer til Deres Hjertes Edelmødighed og fine Følelse.“

„Hr. Louis skriver, at jeg skal gjøre Afkald paa ham, og at han gjør Afkald paa mig?“

„Desværre, ja, stakkels Barn . . . Men De maa vise Sjælsstyrke og Resignation.“

Mariette blev dobbelt og taug et Dieblis, medens store Taarer rullede ned af hendes Kinder; derpaa bukkede hun sig pludselig, opsamlede atter de sonderrevne Stumper af Brevet, gav Skriveren dem tilbage og sagde til ham med bærende Stemme:

„Min Herre, jeg har Mod til at høre Alt; læg disse Stykker sammen igjen og lad mig høre!“

„Mit Barn, troe mig og forlang det ikke; jeg beder Dem derom.“

„Læs, min Herre, jeg beder Dem bønligt, læs!“

„Men . . .“

„Jeg skulde ikke erfare, hvad dette Blad indeholder, hvor smerteligt det end maa være at høre det? . . . Nei, min Herre, det vilde blive min Død!“

„Jeg har meddeelt Dem Meningen af disse Linier; forskaan Dem selv for et nyt Slag!“

„Min Herre, hav Medlidenhed med mig! Hvis jeg, som De siger, har vaft Deres Deeltagelse, saa læs! For Himlens Skyld, læs, for at jeg idetmindste kan erfare min Ulykke i dens hele Udstrækning! Desuden vil jeg maaffee finde en eneste Linie, et Ord, som kan troste mig.“

„Nuvel, arme Barn, siden De saa bestemt forlanger det“, — sagde Dsingen, idet han atter lagde Stykkerne sammen, medens Mariette, tilintetgjort og med en forvilket Mine, fæstede et stift og fortvilet Blik paa den offentlige Skriver— „saa her da Indholdet af dette Brev.“

Dg han læste:

„Min kjære Mariette!

Jeg tilskriver Dem nogle Ord i Hast; jeg har Døden i Hjertet. Vi maae opgive vore Planer; for mig gjaelder det om at sikke min Fader Velstand og Ro paa hans gamle Dage. De veed, hvor heit jeg elsker min Fader. Jeg har givet mit Ord. Vi kunne ikke sees igjen mere.

Min sidste Bøn: jeg retter den til Deres Hjertes Edelmødighed og fine Følelse — sege ikke at gjensee mig eller forandre min Beslutning. Jeg maaatte da vælge mellem min Fader og Dem; hvis jeg saae Dem, vilde jeg maaffee ikke mere have Mod til at opfylde min Pligt som Søn. Min Faders Fremtidsstjebne hviler altsaa i Deres Hænder. Jeg stoler paa Deres Hjertes Edelmødighed. Farvel! Pennen falder mig ud af Haanden af Smerte.

Endnu engang Farvel, og Farvel for evig!

Louis.“

Saa længe Læsningen af dette Brev varede, kunde Mariette have afgivet en Maler Smertens sorgelige Model. Staaende ubevægelig ved Si-

den af Skriversens Bord, med nedhængende Arme og foldede Hænder, stum, med Læberne dirrende af en frampagtig Zittren, med Dinene sankede og badede i Taarer, som rullede ned af hendes Kinder, lyttede det arme Væsen endnu, skjøndt Oldingen allerede havde endt sin Dplæsning.

Han brød først Tausheden med de Ord:

„Jeg var fast overbevist derom, mit Barn . . . at dette Brev vilde volde Dem en skræffelig Smerte.“

Mariette svarede ikke.

„Ryst dog ikke saaledes, min gode Pige,“ — vedblev Fader Richard — „sæt Dem! . . . Her, drik en Smule frisk Vand!“

Mariette hørte ham ikke; med sit stive og i Taarer badede Blit hvissede hun halvhøit i en hjertesfjærende Tone:

„Nu, saa er da Alt forbi! Intet, Intet mere i Verden! . . . Jeg var for lykkelig! Alt, det gaaer mig som min Gudmoder: Lykken er ikke skabt for mig!“

Og hun tilføiede med kvalt Hullen og med et Udtryk, som det er umuligt at gengive:

„Det være da saa!“

„Mit Barn,“ — tog Oldingen atter Ordet, uvilkaarlig rørt af denne mørke Fortvielse — „jeg beder Dem, sæt Dem!“

Disse Ord vakte den unge Pige til Besindelse; hun tørrede sine Dine og sagde til Skriversen med en Stemme, som hun søgte at gjøre fast:

„Jeg takker Dem, min Herre.“

Derpaa samlede hun langsomt Stykkerne af det sonderreoyne, paa Bordet liggende Brev.

„Hvad gjør De?“ — sagde Fader Richard urolig — „Hvad nytter det Dem vel at gemme disse Stumper, som kun vil vække altfor smertelige Erindringer hos Dem?“

„Et Menneſtes Grav, hvem man har elſket oprigtigt, tilbagekalder ogsaa smertelige og dyrebare Erindringer,“ — svarede Mariette med et græbende Smil — „og dog forlader man ikke denne Grav.“

Og efter at have lagt Papirstykkerne i Omſlaget igjen, glemte Mariette dem ved sin Barm, svøbte sit lille Shawl om sig og sagde til Oldingen, idet hun gjorde Mine til at snerne sig:

„Jeg takker Dem for Deres Tjenſtvillighed, min Herre. Skjøndt der

intet Svar var at skrive paa dette Brev," — tilføiede hun frygtsomt og nølende — „saa maa jeg dog byde Dem Noget for den Uleilighed, jeg har volbt Dem . . ."

„Vi ville da anslaae det til ti Sous, som for et Brev," — svarede Oldingen, afbrydende Mariette, og uden i mindste Maade at betænke sig, modtog han Pengene, som han puttede samvittighedsfuldt til sig, trods de mange Sindsbevægelser, der havde opfyldt ham siden den unge Piges Tilbagekomst.

„Nuvel, mit Barn, vi sees nok igjen," — sagde han — „og jeg haaber, det vil skee under bedre Omstændigheder."

„Gud høre Dem, min Herre!" — sagde Mariette.

Hun fjernede sig langsomt, medens Fader Richard, for hurtigt at komme hjem, luffede sin Contoirdør, idet han saaledes endte sit Dagværk langt tidligere end ellers.

Martret af de pinligste og sorteste Tanker vandrede Mariette mekanisk ligefrem, uden at gjøre sig Rede for den Vej, hun slog ind paa. Saaledes naaede hun Stroget ved Pont-au-Change.

Ved Synet af Floden bævede den unge Pige, som naar man pludselig væagtede op af en Drem, og hvistede:

„Det er min onde Engel, der har ført mig hertil."

Og efter at være gaaet rask over Trottoiret, stødte hun sig til Balustraden og stirrede med et stift Blik ned i Flodens rivende Strøm.

Lidt efter lidt gav Mariette efter for det sølsomme Trylleri, Afgrundens Tiltraktionskraft frembringer. Altsom hendes Blik fulgte Strømmen, følte hun sig greben af en vis Svimmelhed. Endnu stedse lænet til Balustraden, med Hovedet imellem begge sine Hænder, boiede hun sig stedse dybere ned over Floden.

„Der finder man Glemsel for enhver Kummer," — sagde det ulykkelige Barn til sig selv — „der er et sikkert Tilflugtssted mod al Elendighed, mod Frygt for Hunger, Sygdom eller en ulykkelig Alderdom . . . ulykkelig som min Gudmoders . . . Min Gudmoder! Men hvad skal der blive af hende uden mig?"

I dette Dieblis følte Mariette sig greben kraftigt ved Armen og hørte en Stemme sige til hende i en forskædet Tone:

„Tag Dem dog iagt, min Pille, De falder ellers i Floden!"

Den unge Pige gyste, rettede sig iveiret, saae sig om med forstyrret Mine og fik Die paa en corpulent Kone med et godmodigt og redeligt Ansigt. Denne vedblev venligt:

„Veed De vel, min Lille, at det er høist uforfigtigt af Dem at boie Dem saaledes over Floden? Jeg saae, at Deres Fødder vare nærved at slippe Jorden.“

„Det kom af, at jeg ikke tog mig iagt, Madame; jeg takker Dem.“

„Men man maa tage sig iagt, mit Barn. Min Gud, hvor De er bleg! Føler De Dem maaskee ike vel?“

„Jo, Madame . . . det er kun en Smule Svaghed,“ — svarede Mariette, som sølte sig greben af en smertelig Svimmel — „det har Intet at betyde.“

„Støt Dem paa mig. De er udentviol kommen op af en Sygdom for nylig?“

„Ja, ja, Madame,“ — sagde Mariette og lagde sine Hænder paa Panden — „hvor er jeg?“

„Mellem Pontneuf og Pont-au-Change, min Lille. De er maaskee fremmed i Paris?“

„Nei, Madame, men jeg havde nylig et Anfald af Svimmelhed. Nu gaaer det over, og jeg er kommen til Kræfter igjen.“

„Vil De ikke, jeg skal ledsage Dem, mit Barn?“ — spurgte den corpulente Kone hjerteligt — „De zitterer over hele Legemet. Kom, tag min Arm.“

„Jeg takker Dem, Madame; men jeg bøer her strax ved.“

„Jeg vilde gjerne have tjent Dem, min Lille . . . Naa, saa Farvel da!“
Og den tjenstfærdige Kone fortsatte sin Vej.

Nu kommen ganske til sig selv, sølte Mariette sin skræffelige Kummer kun saameget desto bittere, hvortil nu ogsaa kom hendes Frygt for at blive modtaget paa en raa Maade af sin Gudmoder, da det arme Barn dog trængte saameget til Trost, eller idetmindste til den Tønsomhed, den sørgelige Rolighed, hvori Smerten ligesom bedøves.

I det hun enskede at afpende de haarde Vebreidesser, som Forkængelsen af hendes Traværelse kunde paadrage hende, og mindedes det om Morgenens af sin Gudmoder udtalte Dnske at spise Hønsesjød, haabede Mariette at vinde Tilgivelse for sin Udgang derved, at hun tilfredsstillede den Syges Dnske;

og med Resten af de halvtredsfindstøve Sous, man havde laant hende paa Assistentshuset, gik hun ind til en Høker, hvor hun kjøbte en quart Høne, derpaa to imaa Fransbrød hos en Bager, og skyndte sig hjem med disse Levnetsmidler.

En temmelig elegant Cabriolet holdt foran Indgangen til Huset, hvor Mariette boede; hun bemærkede i Forfærdningen ikke denne Omstændighed og gik op til Portneressen, for at hente Nøglen hos hende.

„Deres Nøgle, Mademoiselle Mariette?“ — sagde Madame Justin — „Den har jeg ikke: en Herre har nys faaet den.“

„Hvilken Herre?“

„En decoreret Herre. O ja, man kan nok sige, at han var decoreret; et to Tommer bredt Vaand, der falder i Dinene! Jeg har aldrig seet Nogen saa udmalet.“

„Men“ — indvendte Mariette høist forbauset — „jeg kender ingen decoreret Herre; han maa uden tvivl have taget fejl!“

„O nei, Mademoiselle, han spurgte mig, om her boede en Madame Lacombe, en Krebbling, som levede her sammen med sin Guddatter, en Sy-pige; De indseer altsaa, at ingen Feiltagelse finder Sted.“

„De sagde ikke til denne Herre, at min Gudmoder er syg og ikke kunde tage imod Nogen?“

„Jo, min Kære; men han svarede mig, at han dog vilde tale med hende, at han kom i et høist vigtigt og presserende Anliggende; derpaa gav jeg ham Nøglen og lod ham gaae op alene, da jeg ikke havde Lust til at lade mig behandle grovt af Deres Gudmoder.“

„Jeg vil dog see, hvem det er, Madame Justin,“ — sagde Mariette.

Og med stigende Forundring gik hun op og naaede snart Corridoren i femte Etage.

Hun bemærkede nu, at den Fremmede havde ladet Døren staae paa klem, og følgende Ord trængte til hendes Dren:

„Da Deres Guddatter er gaaet ud, min gode Kone, saa træffer det sig heldigt; jeg vil da forklare mig tydeligt.“

Istedetfor at gaae ind, gav Mariette efter for en Jøselse af uvilkaarlig Nysgjerrighed, og idet hun blev staaende i Gangen, lyttede hun med spændt Opmærksomhed til Samtalen mellem hendes Gudmoder og den Fremmede.

Fjerde Capitel.

Medens Mariette lyttede ved Døren til Kammeret, hvori hendes Gudmoder underholdt sig med en Fremmed, blev Følgende talt og forhandlet i dette Kammer.

Den Fremmede, en Mand paa henved femogfyrrgetyve Aar, med et temmelig regelmæssigt, men blegt og af Udsvævelser indfaldent Ansigt, bar et langt Dverfskjæg. Et eller andet Skjønhedsmiddel havde gjort det ligesaa sort og glindsende, som det kunstigt friserede Haar, der oienynligen ogsaa havde Kunsten at takke for sin sorte Ibenholtsfarve. Denne Mandes Træt røbede en Blanding af Falskhed, List og Uforskamethed. Han havde store Fødder, brede Hænder, og trods hans synlige Anmasselse saae man, at han horte til de Hverdagsmennesker, der ere bestemte til ikke at efterligne, men parodiere den sande Elegance. Umhyggeligt klædt, men med en slet Smag, idet han havde befæstet et bredt rødt Baand paa Kraven af sin Dverfskrakke, affekterede han ogsaa en militair Holdning. Han beholdt sin Hat paa Hovedet. Han havde sat sig i nogen Elffand fra den Syges Seng, og medens han talte med hende, bed han paa Knappen af en lille Stok, der var besat med ægte Stene.

Madame Lacombe, som allerede var vendt tilbage til sine spottende, galdebitre Baner, stirrede overrasket og mistroist paa den Fremmede, og i Forventning om at han vilde forklare sig, begyndte hun at føle en vis Modbydelighed for ham, en Følge af denne Persons uforskammede Protectormine.

„Da Deres Guldatter er gaaet ud, min gode Kone,“ — havde den Fremmede sagt til den Syge — „saa falder det sig meget helst, og jeg skal forklar mig tydeligt.“

I dette Dieblis var det, at Mariette, som havde naaet Døren og fandt den staaende paaklem, standsede for at lytte. Den unge Pige hørte altsaa følgende Samtale:

„Min Herre,“ — svarede den Syge i en uvenlig Tone — „De spurgte mig, om jeg var Madame Lacombe, Mariette Moreaus Gudmoder, og jeg svarede ja. Hvad vil De mig nu? Forklar Dem!“

„Først og fremmest, min gode Kone . . .“

„Jeg hedder Madame Lacombe.“

„Ah! Nuvel da, Madame Lacombe,“ — begyndte den Fremmede igjen med et Udtryk af spottende Erbødighed — „jeg maa først sige Dem, hvad jeg vil.“

„Lad høre!“

„Jeg er Commandant de la Mirandière!“ — Og han tilføiede, idet han pegede med Fingeren paa det røde Vaand — „Ferdum Militair, som De seer, ti Fjeldttslag, fem Saar.“

„Det er mig ligemeget. Videre!“

„Jeg har de bedste Veffendtsfaber i Paris . . . Hertuger, Grever, Marquier.“

„Hvad kommer det mig ved?“

„Jeg har en Cabriolet og udgiver aarlig idetmindste tyve Tusind Francs.“

„Medens jeg og min Geddatter med vore tyve Sous daglig, hvis hun forresten kan fortjene Dem, ere udsatte for at døe af Hunger!“ — sagde den Syge bittert — „Men saaledes flaaer det til med Verdens Retfærdighed.“

„Nei, det er ikke retfærdigt, min brave Madame Lacombe!“ — udbød Commandant de la Mirandière — „Nei, det er ikke retfærdigt, og jeg kommer her for at gjøre en Ende paa denne Uretfærdighed.“

„Er De kommen herop, for at gjøre Dem lystig over mig,“ — svarede den Syge med en morsk og fortørnet Mine — „saa lad mig i Ro!“

„Gjøre mig lystig over Dem, Madame Lacombe, jeg? De maa først dømme, naar De har hørt de Tilbud, jeg kommer for at byde. Vil De have et smukt Bærelse i et smukt Huus, en Pige til Opvartning, to fine Maaltider daglig, Kaffe om Morgenene og halvtredstindstyve Francs om Aftenen til Deres Tøbat, hvis De snuser, eller til at tilfredsstille Deres smaa lunefulde Dnffer med, hvis De ikke snuser, Madame Lacombe? He! hvad siger De dertil?“

„Jeg siger . . . jeg siger, at det er Flauser, eller ogsaa maa der stikke Noget under. Naar man tilbyder en fattig gammel Krobbling saameget, saa skeer det sikkert ikke for Guds Skyld.“

„Nei, Madame Lacombe, men af Kjærlighed til to smukke Dine.“

„Hvilke smukke Dine?“

„Deres Geddatters, Madame Lacombe,“ — svarede Commandant de la Mirandière frækt — „Vi behøve ikke at gjøre saa mange Dmsvøb.“

Den Syge gjorde en Bevægelse, svarede i Begyndelsen ikke, men kastede et overrasket og forskende Blik paa den Fremmede og spurgte efter en Pause:

„Kjender De da Mariette?“

„Jeg har flere Gange bestilt Vinnet hos Madame Jourdan, thi jeg er en stor Ven af kint Vinnet,“ — svarede Manden, og kastede et selvtilfreds Blik paa sin Chemises broderede Følde — „Jeg saae ofte Deres Guldatter i Magazinet, og sandt hende henrivende, elskværdig og . . .“

„Og De kommer for at kjøbe hende af mig!“

„Bravo, Madame Lacombe! Jeg seer, De er en Kone med Aand og sund Forstand; De behøver blot et halvt Ord, for at fatte en Sag. Mine Tilbud ere følgende: en smuk, nymeubleret Leilighed for Mariette, hos hvem De vil komme til at boe; fem Hundrede Francs maanedlig til hendes Udgifter, en Kammerjomfru og en Koffkepige, der tillige vil saae Dem at opvarte, et anstændigt Udsyn for den Smaa og en Sum af halvhundrede Louisdorer til hendes Entree i Husholdningen, ikke at tale om Presenterne, hvis hendes Opførsel er god. Det er Hovedsagen. Hvad Forlystelserne angaaer, saa vil jeg blot anføre Rjoretoure i Cabriolet, Loger i Theatrene (Jeg kjender mange Theaterdigtere) og herlige Beskendsfaber med saare anstændige Damer, som give Valler og Dineer og spille Bouillotte; med eet Ord, et kosteligt Liv, Madame Lacombe, et fyrsteligt Liv! . . . Naar, behager det Dem?“

„Hvorfor ikke!“ — sagde den Syge med et spottende Smil — „Fattigt Paf, som vi, duer ikke til Andet end at sælge sig selv, naar de ere unge, Andre, naar de ere gamle.“

„Velan, Madame Lacombe, for at have Deres adle Betænkneligheder, ville vi anslaae trefindstyve Francs om Maanedens til Deres Tobak, og jeg vil forære Dem et herligt Shawl med Borter, for at De kan staa værdigt ved Siden af Mariette, hvem De maa følge overalt som hendes Skygge; thi jeg er stinsyg som en Tiger og lader mig ikke gjerne spille paa Næsen.“

„Det træffer sig jo heldigt; jeg sagde netop imorges til Mariette: „Du er en god Pige, og Du fortjener næppe tyve Sous om Dagen ved at sye Chemiser til trehundrede Francs Stykket til et holdt Truentimmer.“

„Chemiser til trehundrede Francs Stykket, bestille hos Madame Jourdan? Vi lidt, Madame Lacombe . . . nu har jeg det . . . ja, det er til Aman-

dine, som bliver holdt af min fortrolige Ven, Marquien af Saint-Herem. Jeg skaffede Madame Jourdan hans Søgning . . . en sand Lykke for hende, skjøndt den forbisirede Marquis sjelden betaler, men saa bringer han ogsaa alle de Leverandører, han tager og alle de Fruentimmer, han har, i Mode. Den lille Amandine var den meest Obscure af alle Parfumerihandlerstter i Passage Colbert, og inden ser Maaneder havde Saint-Herem gjort hende til den meest feterede Dame i Paris. Det kan ogsaa hende Mariette en Dag, Madame Lacombe . . . at hun bærer Chemiser til trehundrede Francs, istedetfor at sye dem. Gaaer det Dem ikke til at svæde af Stoltthed?"

"Naar blot ikke det samme hender Mariette, som hændte en anden stoffels Pige, jeg kjendte; hun havde ogsaa ladet sig forføre af Armod."

"Naa, hvad hændte da denne Pige, Madame Lacombe?"

"Hun blev bestjaalet."

"Bestjaalet?"

"Man havde ogsaa lovet hende Guld og grønne Skove; hendes Elsker havde leiet en meubleret Veilighed til hende, og efter tre Maaneders Forløb lod han hende sidde uden saameget som en Sous. Da tog hun Livet af sig af Fortvivlelse."

"Hvad mener De, Madame Lacombe?" — sagde den Fremmede stolt — "hvem tager De mig an for?" Seer jeg maaskee ud som en Bedrager, som en Robert Macaire?"

"Jeg veed det ikke, jeg forstaaer mig ikke derpaa."

"Jeg, en gammel Militair! Tyve Feldtog, ti Saar! Jeg, som dutter alle "Lover" i Paris! Jeg, som har en Cabriolet og spenderer idetmindste tyve tusind Francs aarlig! . . . Lad høre! Tal aabenhjertigt . . . hvad Djævelen! Duffer De Garantier, Forudbetaling? For mig gjerne: om otte Dage vil Huset være meubleret, imorgen undertegner De Contracten og erholder et Aars Forudbetaling . . . og saa er her, hvis vi blive enige, som Haandpenge de femogtyve til tredive Louisdorer, jeg har hos mig," — sagde den Fremmede.

Og han tog virkelig otteogtyve Guldstykker op af Bøstelommen og lagde dem paa det tæved den Syges Seng staaende Arbeidsbord.

Derpaa tilsoiede han:

"Jeg er ikke som De, Madame Lacombe, jeg frygter ikke for at blive bestjaalet."

Ved Klangen af Guldet hældede den Syge sig hastigt frem af sin elendige Seng og kastede et begjærligt Blik paa de glimrende Monter; denne Kone havde aldrig i sit Liv haft et Guldstykke i sin Besiddelse: de foran hende til Skue opstillede Louisdorer frembragte en vis Svimmel hos hende; hun kunde ikke engang modstaae Fristelsen til at tage det glimrende Metal mellem Fingrene og lade det funkse mod Lyset.

„Gode!“ — tænkte Forfereren med et haanligt Smil — „Jeg har maattet vise Dig Maddingen, for at faae Dig til at bide paa Krogen, gamle Megæra!“

„Endelig,“ — sagde den Syge i en begjærlig og beskemt Tone — „endelig har jeg dog engang rørt ved Guld!“

„Det vil ikke sige meget at røre ved det, Madame Lacombe — det er behageligere at give det ud.“

„Deras kan man allerede,“ — vedblev hun og stablede Louisdorerne op paa hverandre med barnlig Nyfgenhed — „deras kan man allerede leve anstandigt i fem eller sex Maaneder.“

„Hvor vil De hen, Madame Lacombe! Denne Sum erholder De og Mariette, hvis De selv vil, hver Maaned; ja, denne Sum i Guld, hører De? i godt og klingende Guld ligesom det der.“

Efter en lang Pause opløstede den Syge sine nedfaldne Pline mod den Fremmede og sagde til ham med bevæget Stemme:

„Min Herre, De finder Behag i Mariette; De har Ret, der gives intet bedre Bæsen paa Jorden. Nuvel, vær da ædelmodig mod hende; denne Sum her betyder ikke meget for en rig Mand som Dem; gjør os en Foræring med det.“

„De?“ — udbød den Fremmede.

„Min Herre,“ — vedblev den Syge i en virkelig rørende Tone, idet hun foldede Hænderne — „min gode Herre, vær vor Velgjører; denne Sum er Intet for Dem, og den vilde hjælpe os ud af al vor Forlegenhed; vi vilde kunne betale, hvad vi ere dem skyldige; Mariette vilde ikke langer behøve at ødelægge sin Sundhed ved det strange Arbejde, hun vilde faae Tid til at søge noget, der betalte sig bedre, og vi vilde have Deres Godhed at takke for en Fred, et Paradiis, som vilde være i fem eller sex samfulde Maaneder. Vi kunne leve af saa lidt! Ja, min værdige Herre, gjør det;

vi ville velsigne Dem, og jeg vilde da kunne sige, at jeg dog eengang i mit Liv har været lykkelig."

Udtrykket i den Syges Ansigt var saa oprigtig, hendes Bøn saa trohjerlig, at den Fremmede var langt mere fornærmet end overrasket over denne Begjæring, idet han hverken kunde troe eller begribe, at et menneskeligt Væsen kunde være saa dum for Alvor at komme med en saadan Bøn til en Mand af hans Veskaffenhed, og han sagde ved sig selv:

"Det er virkelig smigrende! Den gamle Kat holder mig for en Durik, som er værd at plukke!"

Han opslug en raa Latter og udbød:

"Saa De anseer mig for en Menneſkeven, Madame Lacombe, for en Inspecteur ved Velsjorenhedsanstalterne, for En, der har faaet Montyonpræmien? Ha, ha! Nu giver man nok serhundrede Francs bort, at tilbagebetale til Udpungeren, paa hans Ordre, i Velsignelser og Erkjendtlighedsbeviser! Nei Tak, Madame Lacombe!"

Den Syge havde overladt sig til en af de taabelige og pludselige Forhaabninger, som undertiden kunne henrive de meest Misroiske, dem, der ere blevne meest forhardede af en ubarmhjerlig Skjebne; men skamfuld og forternt over sin grove Vildfarelse, begyndte Madame Lacombe atter med en spottende Latter:

"Om Forladelse! Undskyld, min Herre, at jeg fornærmede Dem?"

"Ingen Marsag! Jeg har, som De seer, Madame Lacombe, opfattet Sagen fra den rette Side; — men lad os nu faae Ende paa det! Skal jeg atter putte disse sſjonne Louisdorer til mig, disse Skillinger, som De saa gjerne fingerer med? Ja alle Nei!"

Dg han strakte Haanden ud efter Guldstykkerne.

Med en næsten mekanisk Bevægelse stødte den Syge beſtiget den Fremmedes Haand tilbage; hendes Dine sunkede i Dybet af deres Hulninger, og hun sagde med dump Stemme, uden at vende sit Blik fra Louisdorerne:

"Vi et Dieblis! der er jo Ingen, der vil sluge Deres Penge!"

"Jeg beder Dem tvertimod netop om at sluge dem, Madame Lacombe, paa den Detingelse at De . . ."

"Jeg kender Mariette," — sagde den Syge afbrydende, endnu stedse med det begjærlige Blik fæstet paa Guldstykkerne — "hun gaaer aldrig ind paa det."

"Bah!"

"Jeg siger Dem, hun er retskaffen; hun vilde maaskee, som saamange Andre, kunne bnhøre en Mand, der behagede hende; men Dem aldrig; hun har sine egne Anstuelser . . . Ja, ja, lee De fun!"

"Nuvel, jeg troer paa Mariettes Dyd; thi jeg veed, hvad Madame Jourdan, hos hvem hun har arbeidet i flere Aar, har fortalt mig om Deres Gudsatter."

"Der seer De selv."

"Men jeg veed ogsaa, Madame Lacombe, at De, som har Indflydelse paa hende, Dem, hvem hun er bange for som Jld (Madame Jourdan har betroet mig det), vilde kunne bevæge, i Nødsfald tvinge hende til at give sit Samtykke . . . til hvad? Til sin Lykke; thi I boe jo her som Veilere, I ere jo færdige at dø af Hunger. Men veed De, hvad der vil skee, hvis hun vægrer sig? Den Lille vil med sin sjonne Uegennyttighed tidligere eller sildigere lade sig forlokke af et eller andet slet Subject, en Arbejder ligesom hun."

"Det er muligt, men hun vil da ikke have solgt sin Sjæl."

"La, la, la! Det et et Mundsveir! En Dag vil hendes Elsker maaskee lade hende sidde, og for ikke at dø af Sult, vil den Lille tilsidst bære sig ad som saamange Andre, det staaer jeg Dem inde for."

"D, det er muligt!" — sagde den Syge med en harmfuld Stonnen — "Hungeren er en slet Raadgiver, naar man lider for sig og sit Barn. Og hvormange af disse stakkels Piger vilde man ikke kunne redde med det Guld der! Og skulle Mariette endelig ligesom de, vilde det da ikke være bedre strax?"

Dg i nogle Diebliske maledede de forsskjelligste Sindsbevægelser sig i den ulykkelige Kones afstørede og sammenkrumpede Træk. Med Blikket ufravendt stirrende paa Louisdorerne, syntes hun at være et Bytte for en heftig indre Kamp; derpaa syntes hun at opbyde en fortvivlet Anstrængelse, lufkede pludselig Dinene, som om hun vilde unddrage sig Guldets Tryllekraft, kastede sig tilbage paa sit elendige Lede og sagde til den Fremmede:

"Gaa, og lad mig være i Ro!"

"Hvad, Madame Lacombe, De afslaaer det?"

"Ja."

"Bestemt?"

„Ja.“

„Nuvel, jeg tager da disse Penge tilbage,“ — sagde den Fremmede, idet han langsomt stræbte Louisbererne sammen og lod dem klinge — „jeg putter atter disse glimrende Guldskillinger i min Lomme.“

„Gid Handen havde baade Dem og Deres Penge!“ — raabte den Syge forbitret — „Behold dem og pag Dem diaboliskelig herfra! Jeg har ikke taget Mariette til mig for at forføre hende eller raade hende til at lade sig forføre. Jeg vilde hellere strax antænde Kuldene i vort Bæk og drabe mig selv og hende end leve af det Brød der!“

Neppe havde Madame Lacombe udtalt disse Ord, førend Mariette styrtede ind i Værelset, kleg og oprørt, og kastede sig under en Taarestrøm om den Syges Hals, idet hun raabte:

„D, Gudmoder, jeg vidste nok, at Du elskede mig som din Datter.“

Dg idet hun vendte sig til Commandant de la Mirandière, hvem hun gjenkjendte som den, der ofte hos Madame Jourdan havde beleiret hende med sit Blik, sagde hun til ham med den dybeste Foragt:

„Jeg beder Dem, forlød Dem bort, min Herre!“

„Men, min kjære lille Due . . .“

„Jeg slod bagved denne Dør, min Herre, jeg horte Alt!“

„Nu, desudbedre, De kender da mine Tilbud, og jeg tager dem ikke tilbage, min Smukke.“

„Gudnu engang, forlad os, min Herre!“

„Godt, godt, lille Lucretia, jeg gaaer, men jeg giver Dem otte Dages Betenkningstid,“ — sagde den Fremmede, idet han forlod Værelset.

Men han blev staaende paa Dørtærskelen og tilføiede:

„De glemmer dog ikke mit Navn, lille Pige? . . . Commandant de la Mirandière; Madame Jourdan ved min Adresse.“

Dg han forsvandt.

„D, Gudmoder,“ — udbød den unge Pige, som vendte tilbage til den Syge og omfavnede hende paany — „hvor Du forsvarede mig! hvor dit Hjerte maa have banket for mig!“

„Ja,“ — svarede den Syge vrangt og rev sig med Hefstighed løs fra sin Guldatters Favnetaag — „ja, og med disse skjenne Dyder omfavner man af Gult, istedetfor at have Alt i Dverfsledighed.“

„Men, Gudmoder . . .“

„Javist, det er godt, det er afgjort,“ — afbrød den Syge Mariette med en bitter og utaalmotig Mine — „vi ere enige derom; Du har gjort Din Pligt og jeg min; jeg er en rettskaffen Kone, Du en rettskaffen Pige. Deraf vil følge en stor Lykke baade for Dig og mig, forlad Dig derpaa!“

„Min Gud, her mig dog, Gudmoder . . .“

„Dg dersom man en Morgen finder os døde her med et Kulbæcken imellem os, saa have vi handlet, som det anstaaer rettskafne og fornustige Folk . . . ha, ha, ha!“

Dg med denne spottende Latter afbrød den ulykkelige Kone, hvem Ulykker havde mishandlet i den Grad, at Alt blev Bitterhed i hende, selv Besindigheden om hendes Rettskaphed, Samtalen med sin Gudsatter og vendte sig heftigt om imod Bæggen.

Tusmørket var i Begreb med at indbryde.

Mariette gik ud i Gangen, hvor hun havde stillet den Kury, som indeholdt hendes Gudmoders Aftensmad. Hun lagde dens Indhold paa Bordet ved Siden af Sengen og satte sig derpaa taus ved et smalt Vindue, gennem hvilket et svagt Dagslys faldt ind i Værelset. Den unge Eypige fremtog nu de sonderrevne Stykker af Louis' Brev, begyndte at betragte dem og hængsank i en Afgrund af Fortvivlelse.

*

*

*

Da Commandant de la Mirandière forlod Mariettes Kammer, tænkte han ved sig selv:

„Bah! Det er blot det første Skud; den Smaa vil overveie Sagen, og den gamle Kat vil komme paa andre Tanter. Hendes Ugleoie sunklede ved Synet af mit Guld, som om hun havde seet paa Solen ved Middagstid. Dg deres affyrlige Elendighed vil ogsaa tale min Sag; jeg opgiver ingenslunde Haabet. En god Levemaade i to Maaneder, for at satte Rød, og den Lille vil blive en af de smukkeste Piger i Paris; det vil gøre mig megen Ære med ringe Bekostning. Men efter Fornoielserne maae vi tænke paa det Alvorlige, paa de vigtige Affairer. Dg det gjælder nu om en brillant,“ — tilføiede han, idet han steg op i sin Cabriolet, der bragte ham til Gaden Grenelle-Saint-Honoré.

Udenfor Nr. 17, et Huus af et beskedent Udseende, steg han af og vendte sig til Portneren med de Ord:

„Boer Herr Richard ikke her?“

„Jo, baade Faderen og Sønnen boe her, min Herre.“

„Jeg onster at tale med Sønnen. Er Herr Louis Richard hjemme?“

„Jo, min Herre; han er netop kommen tilbage fra en Rejse og er deroppe tilligemed Faderen.“

„Ah, tilligemed Faderen? Jeg kan altsaa ikke tale med ham i Centrum?“

„Det antager jeg ikke, min Herre, da de kun har eet Bærelse.“

Commandant de la Mirandière tog et Bistfort ud af sin Tegnebog og tilspøiede med Blyant følgende Ord under sin Adresse:

„Bil imorgen Formiddag mellem ni og ti vente Herr Louis Richard hos sig i Anledning af en vigtig Meddelelse, som ingen Opsættelse taaler.“

„Min gode Mand,“ — sagde Herr de la Mirandière nu til Portneren — „her er fyrretve Sous i Driftpenge.“

„Jeg takker, min Herre, men hvorfor?“

„For dette Kort, som De maa levere Herr Louis Richard.“

„Det er en let Sag, min Herre.“

„Men De maa først give ham det imorgen tidlig, naar han gaaer ud, og det maa for Altid ikke stee i Faderens Paasyn. Forstaaer De mig?“

„Fuldkommen, min Herre; det vil være saameget lettere, som Herr Louis gaaer ud hver Morgen Kloffen syv, for at begive sig til sin Skriverstue, og Fader Richard først Kloffen ni gaaer til sit Contoir som offentlig Skriver.“

„Fortræffeligt; jeg kan altsaa forlade mig paa Deres Løfte?“

„Ja, min Herre; De kan ansee Commissionen for saa godt som udført.“

Commandant de la Mirandière steg atter op i sin Cabriolet og bortfjernede sig.

Kort efter at han var fjort, kom et Postbud med et Brev til Herr Louis Richard, det samme, som om Morgenens i Mariettes Navnvarelse var bleven affattet af den offentlige Skriver, der, som man seer, havde adresseret det til Paris, Gaden Grenelle, isædelsfor til Dreux, som den unge Pige havde anmodet ham om.

Vi ville nu føre Læseren ind i det Bærelse, der blev beboet af Fader Richard og hans Søn, der nys var kommen hjem fra Dreux.

Femte Capitel.

I femte Etage af det gamle Huus beboede Fader Richard og hans Son et Værelse, der havde kunnet afgive en fuldkommen Pendant til Mariettes og hendes Gudmoders. Den samme Armod, den samme Mangel; en ussel Seng til Faderen, en Feldtseng til Sonnen, et ormsstueftent Bord, nogle Stole og et gammelt Skab, der var bestemt til Opbevaringssted for Garderoben, det var hele Meublementet.

Da Fader Richard forlod sit Contoir, havde han indkjøbt sin Aftensmad, som man nu saae paa Bordet: et indbydende Stykke Skinke i et Halvark hyidt Papir, der tjente til Tallerken, og et nybagt Brød paa fire Pund. En Glaske friskt Vand stod ligeoverfor et magert Tællelys, som neppe var tilstrækkeligt til at fordrive det Mørke, der herskede i Værelset.

Louis Richard, som var femogtyve Aar gammel, havde et aabent, blidt og forstandigt Ansigt; hans naturlige, behagelige Anstand viste sig endog under hans forslidte, salmede Klæder, hvis Samme havde antaget en graalig Hvithed.

Den offentlige Skrivers Mine forraadte stor Glæde, men nu og da ogsaa den Bekymring, som de forskjellige Begirerheder i Dagens Løb havde voldt ham med Hensyn til visse, længe nærede Planer.

Efterat have lagt sin bestedne Vadsæk fra sig, omarmede den unge Mand sin Fader, hvem han elskede høit. Den Lykke, atter at besinde sig hos ham, og Vissheden om at see Mariette næste Morgen, havde oplivet Louis' Ansigt og føret hans naturlige glade og opromte Lune.

„Du har altsaa gjort en lykkelig Reise, min Dreng?“ — sagde Oldingen, idet han satte sig ved Bordet for at give sig ifærd med Skinken.

„En fortræffelig, Fader.“

„Aha! Siig mig, hvad . . . Men vil Du ikke have en Bid med? Vi kunne passiare, medens vi spise.“

„Om jeg vil have en Bid med, Fader? Det skulde jeg mene; jeg har ikke, som de andre Reisende, spist ved Table d'Hôte . . . og det af gode Grunde,“ — tilseiede Louis muntert og slog paa sin tomme Lomme.

„Det har Du saamæn ikke tabt ved,“ — sagde Oldingen, idet han deelte Skinken i to ulige Stykker og stød det største hen til sin Son — „det er dyrt at spise i Værsthusene, og saa duer Maden ikke stort.“

Med disse Ord rakte han Louis et stort Stykke Brød, hvorpaa Fader og Son begyndte, som man siger, at tile les med den meest velsignede Appetit, hvorhos de fra Tid til anden temte et valdigt Glas klart Vand.

Under Maaltidet udbrandt følgende Samtale sig:

„Nuvel, min Dreng,“ — begyndte Didingen — „fortæl mig nu om Din Reise.“

„Reisen selv, Fader, var simpel nok, Notaren, min Principal, havde givet mig et Udkast med til flere Acter, som jeg skulde forevise Hr. Ramon. Han læste og undersøgte dem, og jeg maa sige, at han tog sig god Tid der-til . . . fem samfulde Dage! hvorpaa han leverede mig Acterne tilbage, behørig kommenterede og forsynede med Noter; og nu er jeg, Gud være lovet, atter her.“

„Gud være lovet, hvorfor det? Redede Du Dig maaffee i Dreur?“

„Jeg var færdig at forgaae af Redsomhed, kjære Fader.“

„Hvad for en Person er denne Hr. Ramon da, hos hvem Folt fede sig saameget?“

„Han hører til det værste Slags Menneffer, der gives paa Jorden. . . han er en Gniier!“

„Hm! Hm!“ — hosiiede Didingen, som om han havde faaet Maden i Brangstruben — „Han er gjerrig? Saa maa han ogsaa være riig?“

„Det veed jeg ikke; men man kan være en Gniierpind med en lille Formue som med en stor, og naar man skulde beregne Hr. Ramons Formue efter hans Kniberi, saa maa han være en Erkemillionair . . . Den gamle Harpagon! Pub!“ — og Louis bed i sit Brød som et glubende Dyr.

„Mellem os sagt, min kjære Dreng, hvis Du var bleven ordraget i Luxus og Overslodighed, saa vilde jeg kunne begribe Dine Bestyrltninger, hvad denne gamle Harpagon angaaer, som Du kalder ham; men vi have altid levet i en saadan Armød, at Du, hvor gjerrig denne Hr. Ramon end kan være, ingen synderlig Forssjel har kunnet finde mellem hans Liv og vort.“

„Hvor kan Du sige det, Fader!“

„Hvad?“

„Herr Ramon har to Piger, og vi har ingen; han beboer et heelt Huus, og vi to toee Vegge i eet Dvistskammer; han har tre eller fire Netter

til sin Middagsmad, og vi leve paa Jeldfod. Og alligevel leve vi tusinde Gange bedre end den Pengepuger!"

"Jeg forstaaer Dig ikke, min Son," — sagde Fader Richard, der syntes at blive mere og mere utilfreds over den Dom, hans Son sælste over sin Bært i Dreux. — "Man kan dog aldeles ingen Sammenligning anstille mellem denne Herres Velstand og vor Armod."

"Kjære Fader, vi bære dog vor Armod med Freidighed, vi bære vore Savn med et muntert Sind, og naar jeg i mine ærgjerrige Timer drømmer om et noget bedre Liv, saa seer det, som Du veed, ikke for min egen Skyld; thi jeg foler mig ganske tilfreds med min Skjæbne."

"Kjære Son, jeg kjender dit gode Hjerter, jeg veed, at Du elsker mig, og min eneste Trost i vor Armod er den, at jeg veed, Du idetmindste ikke beklager Dig over din Stilling."

"Beklage mig over den! Deser Du den ikke med mig? Desuden, hvad lide vi igrunden Mangel paa? Paa Luxus?"

"Paa Velstand."

"Det mærker jeg! min Tro, Intet til, Fader; vi spise vel ikke Høns med Trosser, men vi spise med en fortræffelig Appetit; det bedste Beviis derpaa er dette tomme Papiir og den hurtige Forsvinden af et Brød paa fire Pund. Vore Klæder ere lussidte, men de ere varme; vort Bærelse er i femte Etage, men det beskytter os; vi tjene begge To tilsammen, det ene Aar med det andet, en sexten til atten Hundrede Francs. Det er ikke Meget; men skyld vi et Mennecke Noget? Nuvel, kjære Fader, gid den gode Gud aldrig maa tilskikke os værre Dage, og jeg vil aldrig beklage mig."

"Jeg kan ikke sige Dig, min Son, hvilken Glæde Du gjør mig ved at tale saaledes og finde Dig saa freidigt i Din Skjæbne. Men er det sandt? FINDER Du Dig . . . har Du altid fundet Dig lykkelig ved denne Levemaade?"

"Meget lykkelig."

"Er det virkelig sandt?"

"Hvorfor skulde jeg lyve? Siig mig, kjære Fader, har jeg nogensinde viist en bekymret, sorgfuld Mine, som man dog seer hos Enhver, der er utilfreds med sine Kaar?"

"Det kommer deraf, at Du ogsaa besidder en saa sjelden, fortræffelig Character."

Mand ved Navn Saint-Herem?" — spurgte jeg min Vært. „Ha, ha, nu skal Du blot høre, Fader!" — sagde Louis og brast i Latter.

„Naa? Hvad da?"

„Bed Synet af Herr Ramons Mine, da han hørte mig udtale Navnet Saint-Herem, — skulde man have troet, jeg havde fremmanet Djævelen, og den røde Næse korsede sig strax med en skamsfuld og urolig Bevægelse. (Jeg har glemt at bemærke, at den røde Næse er meget sfinbellig.) Nu raabte hendes værdige Fader, at han virkelig havde den Ulykke at være Onkel til et djævelskt Afskum ved Navn Saint-Herem.

„Efter hvad jeg hører, maa denne Herr Saint-Herem være en Mand med et meget slet Rygte."

„Han? Florestan? Det er den vakreste, den elstverdigste Mand af Verden."

„Men hans Onkel sagde jo dog, at . . ."

„Hør mig blot, kjære Fader, og dom saa: I Skolen var jeg en intim Ven af Saint-Herem; jeg havde ikke seet ham længe, da jeg for sex Maa- neder siden kom over Boulevarden og saa flere blive staaende og se opad Chausseen; jeg gjorde som de Andre, og hvad saa jeg? En Phaeton med to herlige Heste for og to smaa Laquaier bagpaa. Denne Equipage var saa elegant og saa nydelig, at Alle, som sagt, vendte sig om for at beundre den. Men veed Du, hvem der sad i denne kostelige Vogn? Min gamle Skolekammerat, Hr. Saint-Herem, langt elegantere og smukkere, end nogen- sinde før; thi det er umuligt at tænke sig et mere indtagende Ansigt, eller en mere distingveret Holdning."

„Denne Herr de Saint-Herem seer mig ud til at være en stor Dre- land."

„Hør mig ud, Fader. Pludselig gjorde Equipagen Holdt, og medens de smaa Tjenere, som vare stegne af, stode foran Hestene, for at holde dem, sprang Saint-Herem ud af Vognen, ilede hen til mig, og omarmede mig i sin Glæde over at see mig igjen efter en saa lang Skilsmisse. Jeg var klædt som en fattig Djævel af en Skriver hos en Notarius, som jeg da ogsaa er; jeg bar min gamle kastaniebrune Frakke, mine sorte Beendklæder og mine An- kelsko, ganske som Du seer mig her. Men Du maa tilstaae, kjære Fader, at mange elegante Herrer, mange Løver, som man siger, ikke for Alt i Ver- den vilde have omfavnet et saa daarligt klædt Menneſſe som mig paa offens-

lig Gade. Florestan lagde ikke engang Mærke dertil, saameget glædede han sig ved at see mig. Jeg var lykkelig og næsten stamfuld over dette Besøg paa hans Venskab; thi netop Contrasten mellem os Begge vakte Opsigt. Saint-Herem bemærkede det og sagde til mig: „De Menneſter der ere taabelige med deres forundrede Pbyſionomier. Hvor ſkal Du hen?“ — „Til mit Contoir.“ — „Nu vel, ſaa kom, jeg kjører Dig derhen; deſto længer kunne vi ſladdre ſammen.“ — „Jeg?“ — ſvarede jeg ham — „Med min Paraply, min kaſtaniebrune Frakke og mine Anſelſto — jeg ſkulde kjøre i Din ſjønne Ekvipage?“ — Florestan trak paa Skuldrene, tog mig under Armen, ſkød mig op i ſin Vogn og kjørte med mig til mit Contoir; underveis tvang han mig til at love at beſøge ham, og han lod mig ſtige af udenfor min Principals Dør. Naa, kjære Fader, kan man ikke bedømme et Menneſte efter et ſaadant Træk?“

„Vub!“ — udbød Oldingen med en ingenlunde begeiſtret Mine — „Det er den første ſjønne Impuls, det er det Hele; men jeg er meget miſtroiſt med alle diſſe Folk, ſom føre ſtor Stads. Deſuden er Du ikke i den Stilling, at Du kan ſøge Umgang med en ſaa fornem Herre.“

„Det er ſandt. Men jeg maatte dog vel holde mit Loſte, at ſpiſe Frokoſt en Søndag hos Florestan. Den vakre Florestan! Hvad hans Luxus og de fortræffelige Retter angik, modtog han mig ſom en fornem Herre; men hvad den gode Modtagelſe angik, var han endnu altid min gamle Ven og Skolekammerat. Noget Tid efter tiltraadte han en Reife, og jeg har ikke ſeet ham ſiden.“

„Det er mærkeligt, Louis, at Du aldrig har taſt til mig om denne Frokoſt.“

„Det er ſandt; men ved Du, hvorfor jeg ikke gjorde det? Jeg tænkte ved mig ſelv: Min ſtakkels gode Fader, ſom elſter mig ſaa høit, vil i ſin angſtelige Bekymring maaffee bilde ſig ind, at Synet af Florestans Luxus var iſtand til at ſætte mig Fluere i Hovedet og vække Miſforførnøielſe hos mig over vor beſtedne Stilling; allerede Formodningen derom vilde være en Kummer for min gode Fader: jeg vil alſaa fortie, at jeg eengang i mit Liv har nydt en ſardanapaſt, lucullift Frokoſt.“

„Min kjære brave Søn!“ — ſagde Oldingen bevæget — „Jeg indſeer og føler det Smukke i Din Opførelſe, og den rører mig dybt! det er mig et nyt Beviis paa Dit gode og ædle Hjerte. Men hør nu mig . . .

thi det er netop til Dit Hjerte, til Din Æmhed imod mig, jeg vil vende mig."

"Jeg er lutter Dre, Fader."

"Det er noget saare Alvorligt, saare Vigtigt, ikke blot for Dig, men ogsaa for mig."

Udbyingens Mine blev næsten heindelig, da han udtalte de sidste Ord. Den unge Mand saae overrasket paa ham.

I dette Dieblis bankede Portneren paa Døren og traadte ind.

"Hr. Louis," — sagde han — "her er et Brev til Dem."

"Gødt," — svarede den unge Mand og modtog Brevet med en adspredt Mine; thi han grundede paa, hvad vel Gjenstanden kunde være for den alvorlige Samtale, hvori hans Fader vilde indlade sig med ham.

Portneren, som ikke fandt Leiligheden gunstig til at overrække den unge det af Commandant de la Mirandière efterladte Bistfort, tilføiede, idet han fjernede sig:

"Hvis De gaaer ud taften, Hr. Louis, saa glem ikke at træde ind i min Væge; jeg har Noget at sige Dem."

"Gødt," — gjentog den unge Mand, uden at lægge Vægt paa Portnerens sidste Ord. Denne forlod nu Værelset.

Fader Richard havde ved det første Blik gjenkjendt det Brev, som han samme Morgen i sit Contoir havde adresseret til sin Son i Paris, Grenelle og den, issestefor til Dreux, poste restante, som den stoffels Mariette havde bedet ham om.

Udbyingen, som jo kjendte Indholdet af dette af ham selv skrevne Brev, stod et Dieblis i Begreb med at opfordre ham til at læse det paa Stedet; men efter nærmere Overlæg gjorde han det Modsatte og sagde:

"Min kjære Son, Du faaer altid Tid nok til at læse dette Brev. Her nu først, hvad jeg har at sige, thi det er, som sagt, Noget af største Vigtighed baade for mig og Dig."

"Jeg staaer til Din Befaling, kjære Fader," — svarede Louis og lod Brevet blive liggende paa Bordet.

Sjette Capitel.

Fader Richard taug et Dieblis; derpaa sagde han, idet han vendte sig til sin Søn:

„Jeg yttrede, Louis, at det var Dit gode Hjerter, Din Kjærlighed, jeg vilde appellere til.“

„I saa Fald, Fader, behøver Du kun at tale.“

„Du sagde fer, at naar Du undertiden dromte om en bedre Tilværelse end vor, saa nærede Du ikke dette Ønske for Din egen Skyld, men for min, fordi Du selv var tilfreds med Din bestedne Stilling.“

„Det er sandt.“

„Nuvel, min Søn, det beroer paa Dig selv at see dette Ønske opfyldt.“

„Hvad siger Du?“

„Hør mig. Ulykkestilfælde, som fulgte paa Din Moders Død, da Du endnu var et Barn, berøvede mig den Smule, vi eiede; jeg beholdt neppe Saameget tilbage, at jeg kunde sørge for Din Opdragelse. Da denne Sum var givet ud, maatte jeg bekvemme mig til at vælge en offentlig Skrivers Haandtering.“

„Ja, min gode Fader,“ — svarede Louis rørt — „og da jeg saae, med hvilket Mod, med hvilken Resignation, Du bar Fattigdommen, steg min Kjærlighed og Erbødighed for Dig endnu mere.“

„Denne Fattigdom, mit kjære Barn, kan blive endnu dybere; Alderdommen nærmer sig, mit Syn tager af, og jeg forudsæer med Sorg, at der vil komme en Dag, da det bliver mig umuligt at fortsætte det Videt, der er nødvendigt til vort Livsunderhold.“

„Min Fader, siol paa . . .“

„Paa Dig? Det kan jeg, det veed jeg; men Din Fremtid er ogsaa usikker; din Marschalsstav er at blive anden eller første Skriver; thi der hører Penge til at købe en Marschalsstav, og jeg er fattig.“

„Frygt Intet, jeg vil fortsætte Nok til os Begge.“

„Men Sygdom da? Og Skjeben? Hvilke uventede Begivenheder kunne ikke tvinge Dig til Ørkesløshed i flere Maaneder! Hvad skulle vi da Begge leve af?“

„Kjære Fader, naar vi fattige Folk altid tænkte paa hvad der kan true os, saa vilde vi tabe Modet. Lad os derfor lufte Dinene for Fremtiden,

lad os blot tænke paa det Nuværende; det har Gud være lovet! intet Stræmende ved sig."

"Ja, det er unægtelig langt fornuftigere at vende Dinene bort fra Fremtiden, hvis den er foruroligende; men maa man ikke, naar den kan blive lykkelig og sikkert, aabne Dinene, istedetfor at lufte dem?"

"Det kan ikke nægtes."

"Nuvel, jeg gjentager endnu engang, at det kun beroer paa Dig at gjøre vor Fremtid lykkelig og sikkert."

"Saa er det allerede skeet. Siig mig blot, hvorledes?"

"Du vil blive meget forundret. Denne stakkels Hr. Ramon, hos hvem Du har tilbragt nogle Dage og hvem Du bedømmer saa falsk, denne Herr Ramon er en gammel Ven af mig."

"Han? Din Ven?"

"Din Reise til Dreux var aftalt mellem ham og mig."

"Men disse Acter, som min Principal . . ."

"Din Principal havde den Godhed at understøtte vor lille List, idet han gav Dig en formeenlig Commission til Ramon."

"Men hvorfor denne List?"

"Ramon vilde see Dig, udforske Dig, lære Dig at kjende, uden at Du ahnede det, og jeg maa si Dig, at Du har opfyldt alle hans Forventninger. Endnu imorges fik jeg et Brev fra ham, hvori han omtaler Dig med den største Roelse."

"Jeg beklager, at jeg ikke kan gjengjælde Lige med Lige; men hvad Interesse kan det have for mig, om jeg bliver godt eller slet bedømt af Hr. Ramon?"

"En meget stor Interesse, mit kjære Barn; thi den lykkelige Fremtid, hvorom jeg taler, var afhængig af den Mening, Ramon vilde faae om Dig."

"Fader, det er en Gaade."

"Uden at være hvad man kalder rig, har Ramon en vis Velstand, som hans Sparsomhed forøger med hver Dag."

"Det vil jeg gjerne troe! Kun maa jeg bede Din Ven om Forlæbelse for at jeg kalder smudsig Gjerrighed, hvad Du kalder Sparsomhed."

"Lad saa være! Vi ville ikke stride om Ord; men imidlertid vil Ra-

mon, som en Følge af denne Gjerrighed efterlade sin Datter en kjon Formue . . . jeg siger efterlade, thi saalange han lever, giver han Intet bort."

"Det undrer mig aldeles ikke; men jeg vil lade mig hånge, om jeg begriber, hvor Du vil hen, Fader."

"Jeg gaar lidt langsomt tilværks; thi saa falske, saa uretsfærdige de første Indtryk end kunne være, saa veed jeg ogsaa, hvor halsstarrige de ere, og Du har bedømt Mademoiselle Ramon saa strængt . . ."

"Den røde Næse?" D, siig heller, jeg har været for skaansom mod hende!"

"Jeg er overbevist om, at Du vil opgive denne Fordom med Tiden . . . Troe mig, Mademoiselle Ramon horer til de Personer, som vinde ved at blive kjendte og skattede . . . Jeg gjentager endnu engang, at hun er et Fruentimmer af fast Character og af en exemplarisk Fromhed; kan man ønske Mere for en Familiemoder?"

"En Familiemoder?" — gjentog Louis, som, hidtil langt fra at ahne, hvad truede ham, dog begyndte at føle en ubestemt Frygt — "En Familiemoder? Hvad vel kommer det mig, om Mademoiselle Ramon bliver en god Familiemoder eller ei?"

"Det maa være Dig mere magtpaaliggende end nogen Anddn."

"Mig?"

"Ja."

"Hvorfor det?" — spurgte Louis fuld af Angst.

"Fordi det er mit største, mit eneste Ønske" — svarede Ddningen ligesom frem — "at see Dig ægte Mademoiselle Ramon."

"Ægte . . . Mademoiselle Ramon!" — udbød den ulykkelige Louis, idet han kastede sig tilbage paa sin Stol med en forfærdet Mine, som om han pludselig havde seet den røde Næse komme tilsyne — "Jeg . . . ægte . . ."

"Ja, min Søn," — sagde Ddningen i en gripende Tone — "ægte Mademoiselle Ramon, og vor Fremtid er sikket for stedse. Vi ville boe i Dreux; Ramons Huus er stort nok til at optage os Alle. Han giver sin Datter intet Udstyr, men vi skulle boe hos ham, det er en Afstale, og han har faaet et sikkert Løfte for Dig om at blive ansat i et godt lille Embede ved det indirecte Skattevæsen. Men ved Din Svigerfaders Død vil Du arve en kjon Formue. Louis, min Søn, min elskede Søn," — tilføiede D-

dingen bønligt, idet han tryffede begge den unge Mands Hænder i sine — „jeg bevrærger Dig, samtyk i dette Giftermaal, og Du vil gjøre mig til det lykkeligste Menneſte; thi jeg vil idetmindſte dee uden Tængſtelse for Din Fremtid.“

„Alt, Fader, Du veed ikke, hvad Du forlanger af mig!“ — ſvarede Louis med ligesaa megen Redſlagenhed ſom Beſtyrtſe.

„Du vil indvende, at Du aldeles ingen Tilboielighed ſoler for Mademoiſelle Ramon. Min Gud, i Egteſkabet er den gjensidige Agtelse tilſtræffelig, og Du maa dog indrømme mig, at Mademoiſelle Ramon fortjener denne Agtelse. Hvad hendes Fader angaaer, da begriber jeg, at det, Du kalder hans Gjerrighed, i Begyndelſen maa have oprørt Dig; men den vil forekomme Dig mindre afſkyelig, naar Du betænker, at Du engang vil drage Nytte af denne . . . denne Gjerrighed. Ramon er i Grunden et fortræffeligt Menneſte; hans eneſte Dnſte er at efterlade ſin Datter og den Egteſkælle, hun vælger ſig, en lille Formue; for at opnaae denne Henſigt, indſtrænker han ſine Udgifter paa en fornuftig Maade; ſkal man lægge ham det til Laſt? Nuvel, Louis, min kjære Søn, ſvar, giv mig et godt Ord, ſig, at jeg tør haabe!“

„Fader,“ — ſvarede den unge Mand med kvalt Stemme — „det ſalder mig tungt at forhindre Dine Planer; men hvad Du forlanger af mig, er umuligt.“

„Louis, er det virkelig Dig, der ſvarer mig ſaaledes, da jeg dog henvender mig til Dit Hjerte og Din Kjærlighed til mig?“

„Førſt og fremmeſt ligger der ingen Fordeel for Dig i dette Giftermaal; Du tænker kun paa mig.“

„Hvad? Alt boe hos Ramon og leve hos ham, uden at give en Sou ud? Jeg ſiger Dig, det er aftalt mellem os; han vil tage os Alle i Huſet til ſig, iſtedetfor at give ſin Datter Udflyr.“

„Saalange jeg har en Draabe Blod i Arterne, Fader, ſkal Du ikke tigge Nogen om Almiſſe. Jeg har mange Gange bedet Dig om at opgive Din Haandtering ſom offentlig Skriver, idet jeg lovede, at mit foregædte Arbeide nok ſkulde beſkytte Dig mod Mangel.“

„Men naar Du bliver ſyg, ulykkelige Barn, naar Alderdommen sætter mig ud af Stand til at fortjene mit Brød, ſaa bliver jeg jo nødt til at tyge til Hoſpitalet!“

„Jeg stoler paa mit Mod, jeg bliver ikke syg, og Du skal Intet mangle; men hvis jeg blev saa ulykkelig at træde for Alteret med Mademoiselle Ramon, vilde jeg døe af Kummer.“

„Louis, dette Svar kan ikke være alvorlig meent.“

„Jo, Fader; i Din blinde Kjærlighed har Du kun tænkt paa at lade mig slutte en fordeelagtig Forbindelse; jeg er Dig uendelig taknemmelig derfor, men lad os ikke tale mere om dette Ægteskab, jeg har sagt og siger endnu engang, at det er umuligt!“

„Louis . . .“

„Jeg føler og vil altid føle en uovervindelig Antipathie mod Mademoiselle Ramon, og desuden maa jeg nu tilstaae Dig, at jeg elsker en ung Pige, som ene og alene skal blive min Kone.“

„Ak, min Son, Du havde dog engang Fortrolighed til mig, og nu har Du fattet en saa vigtig Beslutning uden mit Vidende?“

„Jeg taug, Fader, fordi jeg vilde see, om denne Kjærlighed først afgav saadanne Garantier, at de tillode mig at tale alvorligt med Dig om mine Planer. Jeg blev enig med den unge Pige, om hvem jeg taler, om at vente et Aar, for at see, om vore Charakterer vilde harmonere længe sammen, og om det, som vi i Begyndelsen holdt for en virkelig Videnkab, ikke var en flygtig Tilbøielighed. Gud være lovet, vor Kjærlighed har bestaaet alle Prover. Det Aar, vi havde fastsat, er udløbet idag; imorgen var det min Mening at besøge den unge Pige, jeg taler om, for at bestemme en Dag, da hun skulde aabenbare sig for sin Gudmoder, der har opdraget hende, og jeg mig for Dig. Om Forladelse, Fader,“ — vedblev Louis, afbrydende Olbingen, som vilde tage Ordet — „jeg har Noget at tilføie. Den unge Pige, jeg elsker, er fattig, ligesom vi, og Sympie af Stand; men hun er det bedste, det ædlest Hjerter, jeg kjender. Du vil aldrig faae en mere hengiven Datter. Indtægten af hendes og mit Arbeide vil være tilstrækkeligt til vore Fornødenheder; hun er, ligesom jeg, vant til Savn; jeg vil fordobble min Iver, mine Bestræbelser, og tro Du mig, Du vil finde den Rolighed og Pleie, der ere Dig saa nødvendige. Tillad mig endnu et Ord. Intet kan være mig smerteligere end at være af en anden Mening end Du. Det er, troer jeg, første Gang, det hænder sig; jeg beder Dig derfor indstændigt, spar mig for den Kummer at modsigte Dig oftere. Bestaae ikke længer paa dette Ægteskab; thi jeg vil aldrig finde mig deri, det giver jeg Dig mit Ord paa,

ligesom jeg ogsaa tilsvarger Dig ved min ærbødige Kjærlighed til Dig, at jeg aldrig tager en anden Pige til Kone end Mariette Moreau."

Louis udtalte de sidste Ord i en saa ærbødig, men fast Tone, at Oldingen, som endnu havde et Baaben i Behold, ikke ensaae det for raadeligt at drive Sagen videre nu. Han svarede derfor sin Son med en betrøvet og bekhymret Mine:

"Jeg kan ikke troe, Louis, at alle de Grunde, jeg har angivet til Gunst for dette Egetestab, ingen Bægt skulde have i dine Dine. Jeg sætter mere Værd til Dit Hjerte, end Du selv sætter; jeg er overbevist om, at Du ved nærmere Overlæg vil komme til en bedre Overbeviisning."

"Haab det ikke, Fader!"

"Da Du onsker det, vil jeg ikke trænge videre ind paa Dig, jeg stoler som sagt paa Dit Overlæg. Jeg giver Dig en Frist af fireogtyve Timer til at fatte en afgjørende Beslutning; i den Mellemtid lover jeg, at jeg ikke vil yttre et Ord om dette Giftermaal, og jeg beder Dig ligeledes undgaae Alt i Din Tale, der hentyder til Dine Onsker. Iovermorgen ville vi tales nærmere ved."

"Som Du vil, Fader; men jeg forstikker Dig, at naar denne Termin er udløbet, saa . . ."

"Vi ere komne overeens om ikke at tale mere om dette Anliggende," — sagde Oldingen og reiste sig.

Og han gik taus frem og tilbage i Værelset, idet han nu og da støttede til Louis, som med Hovedet støttet mellem begge Hænder blev siddende tankefuld ved Bordet, paa hvilket det Brev laa, som man fort isærveisen havde leveret ham.

Syvende Capitel.

Louis Richard, hvis Blik var faldet paa Brevet, der laa foran ham og hvis Haandskrift var ham ubekjendt, aabnede det mekanisk.

Oldingen fulgte sin Son med Dinene, idet han vedblev at maale Gulvet med langsomme Skridt, uden at sige et Ord.

Udsælselig saa han ham blegne, lægge Haanden paa Panden, som om

han vilde forviise sig om at han ikke blev skuffet af en Drøm, og derpaa med stedse stigende Angst gjennemlæse Brevet, hvis Indhold han ikke syntes at kunne begyemme sig til at troe.

Dette Brev, som Fader Richard havde givet sig Mine af at affrive paany efter Mariettes første Dictat og hvis Haandskrift var fordreiet, lod, langtfra at gjengive den unge Syppiges Tanker, saaledes:

„*Dr. Louis!*

Jeg benytter mig af Deres Fraværelse til at meddele Dem, hvad jeg ellers ikke vilde have voyet at sige; i meer end to Maanedes har jeg opsat at tilstaae det, af Frygt for at det maaskee vilde volde Dem Smerte. Vi maae opgive vore Egteffasplaner, *Dr. Louis*, ja vi tør ikke engang see hinanden mere.

Det er mig umuligt at sige Dem Grunden til denne Forandring, men vær vis paa, at min Beslutning er urekkelig. At jeg først underretter Dem derom idag, den sjette Mai, *Dr. Louis*, den sjette Mai, har sin Grund deri, at jeg først vilde overlægge det noie i Deres Fraværelse, inden jeg tog min Beslutning.

Vævel, *Dr. Louis*; prøv ikke paa at faae mig at see mere; det vilde være forgjæves og kun tjene til at volde mig større Kummer. Naar De derimod glemmer mig ganske og ikke søger at nærme Dem mig, saa er min saavel som min Gudmoders Lykke sikket.

I vor gjensidige Lykkes og Roligheds Navn, *Dr. Louis*, beder jeg Dem derfor indstændig om, at vi ikke mere maae sees.

De har et godt Hjerte, og De vil vist ikke volde mig nogen Kummer, som ikke vilde nytte til Noget; thi jeg sværger Dem, at Alt er forbi imellem os. Som jeg haaber, vil De ikke forsøge paa imod min Billie at opsoge mig igjen, naar jeg erklærer Dem, at jeg kun seler Venkab for Dem.

Mariette Moreau.”

„Efterskrift. Istedetfor at adressere dette Brev til Dem i Dreur, som De har sagt mig, adresserer jeg det til Dem i Paris, for at De kan modtage det ved Deres Tilbagekomst. Da Augustine, der, som De veed, pleier at skrive for mig, er i sit Hjem, saa har en Anden skrevet for mig.

Jeg glemte at sige Dem, at min Gudmoders Tilstand endnu stadig er den samme.”

Ved at læse dette Brev, folte Louis sig overfaldet af en straffelig Be-
styrtelse. Det ukunstlede Sprog, de hemmelighedsfulde Omstændigheder,
Grindringen om den fjettede Mai, Alt maatte overbevise ham om, at disse Li-
nier vare blevene dicterede af Mariette. Efter at han forgjæves havde gjort
sig det Spørgsmaal, hvad Narjagen til dette ligesaa pludselige som urentede
Brud kunde være, satte derfor ogsaa Smerten, Ergrelsen, Bredden og den
frænkede Egensjærlighed den unge Mands Hjerte i en ophidsset Bevægelse,
og han hvisttede:

„D! nei, jeg vil ikke see hende mere! Hun har ikke nodig at forbyde
mig det saa indstændig og med saamegen Haardhed!”

Disse Ord opvakte Glæde hos Oldingen, som belurede Følgerne af sin
List, idet han vedblev med dybsindig Mine at gaae op og ned ad Gulvet.

Men Smerten overvandt snart Bredden i Louis's Hjerte, og hans Kjæ-
rlighed vaagnede igjen dybere og lidenskabeligere end nogensinde. Han søgte
at erindre sig de ubetydeligste Omstændigheder ved sin sidste Sammenkomst
med Mariette, han gennemgik i Tankerne hele den sidste Maaned, hvori
han var kommen sammen med hende; men det var ham umuligt at kunne
erindre sig mindste moralske Tegn paa, at den unge Piges Følelser havde
kjolet sig. Hun havde tvertimod aldrig forekommet ham kjærligere, mere
hengiven og utaalmodigere efter at forbinde sin Skjæbne med hans, og der-
som Skindet saaledes kunne lyve, saa maatte Mariette være et Uhyre af
Forstillelse, hun, hvem han altid forhen havde anseet for saa reen, saa
uskyldig.

Louis kunde ikke beqvemme sig til at antage et saadant Bedrageri.
Utaalmodig efter at opdage den Hemmelighed, som syntes at omgive Ma-
riettes besynderlige Opførsel, ude af Stand til længere at kunne udholde sin
Frygt, besluttede han, uden at ændse nogen Fare, strax at begive sig hen til
Mariettes Gudmoder, der hidtil ligesaa lidt som Fader Richard havde vidst
Noget om Louis's og Mariettes Kjærlighed.

Ingen af de Sindsbevægelser, som vare foregaaede hos den unge
Mand, var undgaaet Oldingen, som med Opmærksomhed fulgte Virknin-
gen af sin List. Da han ansaae Dieblisset gunstigt til at handle, sagde han
derfor ogsaa efter modent Overlæg til sin Sen:

„Louis, jeg har tænkt, at det vilde være godt, dersom vi imorgen me-

12 Get tidlig reiste til Dreux; thi dersom vi ikke hindre Ramons Ankomst, saa
 13 vil han iovermorgen efter Aftale være her."

"Min Fader!"

"Det vil aldeles ikke, min Ven," — begyndte Olsingen igjen, idet
 14 han hestede sit forstende Blis paa Solnen, — "i nogen Henseende binde
 15 sig Dig, og om Du og vilde modsætte Dig mit Livs hoieste Drist, saa forlan-
 16 ger jeg af Dig som sidste Erstatning, at Du tilbringer nogle Dage hos Ra-
 17 monnon og hans Datter. Siden efter vil Du have frie Hænder til at handle
 18 efter Godtbefindende."

Men da han saae Louis tage sin Hat og berebe sig til at gaae ud, raabte
 19 han:

"Hvad gjer Du? Hvor gaaer Du hen?"

"Jeg har en Smule Hovedpine, Fader, jeg vil gaae en lille Tour."

"Jeg beder Dig, min Ven," — sagde Olsingen med tiltagende Veng-
 20 stielse, — "gaae ikke ud. Siden Du har læst dette Brev, seer Du nedslagen
 21 og bedrovet ud, Du foruroliger mig."

"Jeg, min Fader? Du tager feil, jeg er som før. Dette Brev er ikke
 22 naaf noget vigtigt Indhold, det forsikrer jeg Dig. Jeg har lidt Hovedpine,
 23 det er Alt. Jeg kommer strax igjen hjem."

Med disse Ord gik Louis hurtig bort.

I det Dieblis, han gik forbi Portnerens Bærelse, kaldte denne paa
 24 ham og sagde med hemmelighedsfuld Mine til ham:

"Jeg havde bedt Dem, Herr Louis, at komme ned til mig, fordi jeg
 25 havde Noget at overbringe Dem i Egenrum. Vær saa god at træde ind."

"Hvad er det?" — spurgte Louis, idet han traadte ind.

"Her er et Kaart, som en decoreret Herre har givet mig til Dem. Han
 26 stieeg ud af en pragtfuld Cabriolet og sagde at det havde megen Hast."

Louis tog Kaartet, nærmede sig en Lampe og læste:

"Commandant de la Mirandière,

Gaden Du Mont-Blanc, Nr. 17,

17 vil imorgen tidlig vente Herr Louis Richard i sin Bolig angaaende en meget
 27 interessant Meddelelse, som ikke taaler nogen Opsættelse."

"Commandant de la Mirandière? Jeg kjender ikke dette Navn," —
 28 sagde Louis, idet han noie betragtede Kaartet. Idet han derpaa gaaeste me-

kanist vendte det om, bemærkede han følgende paa Bagsiden med Blyant
skrevne Ord:

„Mariette Moreau, hos Madame Lacombe, Gaden Des-Prêtres-
Saint-Germain-l'Auxerois.“

Herr de la Mirantière havde virkelig paa Bagsiden af et af sine Vis-
sitkaart opskrevet Mariettes og hendes Gudmoders Adresse for ikke at for-
glemme den, og uden at tænke derpaa, havde han benyttet det samme Kaart
til Anmodningen om en Samtale med Louis.

Den unge Mand søgte, stedse mere overrasket og bestyrtet, at udforske,
hvoreledes dette kunde staa i Forbindelse. Efter et Dieblis Tausch sagde
han til Portneren:

„Har den Herre, som efterlod dette Kaart, ikke besaaet at sige mig
mere?“

„Han har kun paalagt mig, Hr. Louis, at overbringe Dem Kaartet,
naar Deres Fader ikke var tilstede.“

„Det er besynderligt,“ — tænkte den unge Mand.

„Et Beviis derpaa er, Hr. Louis,“ — begyndte Portneren igjen, —
„at han gav mig fyrretyve Sous i Drifkepenge, for at han kunde være sik-
ker paa, at Grindet blev rigtig udrettet.“

„Og hvad er det for en Mand? ung eller gammel?“

„Det er min Treen en meget smuk Mand, Hr. Louis, en meget smuk,
decoreret Mand med et Overfjæg og en Vassenbart saa sort som Blæk, og
han var klædt som en Prinds uden at tale om hans pragtfulde Cabriolet.“

Louis gik bort, fuldkommen forvirret i Hovedet. Dette nye Tilfælde
foregedes hans Frygt. Snart søgte han, idet han besværede sig for at finde
Grunden til det pludselige Brud med Mariette, Skinsygens skarpe Bid.
Da denne først havde bemægtiget sig ham, antog den urimeligste Mistanke,
den taabeligste Frygt Virkelighedens Skin i hans Dine. Han gjorde
sig det Spørgsmaal, om den Fremmede, hvis Kaart han havde modtaget,
muligviis kunde være en Medbejler. Hvilke Forbindelser kunde dog Ma-
riette og hendes Gudmoder have i deres Armod med en ung, riiig og smuk
Mand?

Mariette bad i sit Brev Louis, at han ikke maatte besvære sig for at
see hende, da denne Tilnærmelse, som hun sagde, kunde tilintetgjøre hendes
og hendes Gudmoders Lykke. Den unge Pige havde tidt og ofte fortalt

om ham om sin Gudmoders vrangt og hidfige Charakter. En stræffelig
 Tankte opsteg hos ham. Maaskee havde Mariette, bevæget saavel af Glen-
 sigdheden som af Gudmoderens bestandig paastrængende og piinlige Over-
 blikke, givet efter for de glimrende Tilbud af den Mand, hvis Raart
 han havde modtaget. Men hvad kunde i dette Tilfælde være Hensigten med
 den Sammenkomst, som denne Mand forlangte af ham? Louis's Hoved
 forvirredes aldeles, medens han vilde gennemskue denne Hemmelighed.

Naar de Elskende først engang er blevene Bytte for Skinsygen, lade de
 sig altid fortrinnsviis henrive af de urimeligste Ideer. Saaledes gif det og
 med Louis. Idet han ansaae sig for fortrængt af en Medbeiler, fandt han
 Nøglen til det usforklarlige i Mariettes Brev og hendes Dpforsel. Han
 troede derfor fast paa en Utroskab og ventede Diebliffet til Samtalen med
 Commandant de la Mirandière, af hvem han tænkte paa at forlange en
 Erklæring og en fuldstændig Underretning om Alt.

I denne oprørte Tilstand af Smerte og Angst, hvori Ludvig befandt
 sig, opgav han sin første Beslutning, og gif ikke til Mariette. Henimod Mid-
 nat vendte han tilbage til sin Fader. Denne beroligede sig ved Louis's
 mørke Mine og troede sig overbevist om, at han ikke havde seet den unge
 Pige, og han saaledes ikke havde kunnet komme til Kundskab om den Bild-
 farelse, hvorfor Begge vare et Offer, og han begyndte paany at foreslaae
 sin Søn den følgende Dag at reise til Dreux. Louis svarede, at han ønskede
 at tænke noiere over dette vigtige Skridt, og han kastede sig fortvivlet paa
 sin Seng.

Natten var for den Ulykkelige kun en lang og smertelig Søvnløshed.
 Ved Daggrø gif han ud, førend Oldingen endnu var vaagnet, for at und-
 gaae hans gjentagne Spørgsmaal, og efter at han i en dødelig Angst paa
 Boulevardern havde ventet paa Timen til Sammenkomsten med Comman-
 dant de la Mirandière, begav han sig endelig hen til denne.

Ottende Capitel.

Ved Louis Richards Ankomst hos Commandanten de la Mirandière,
 sad denne indhyllet i en pragtfuld Slobrod foran sit Skrivebord og røgte sin

Cigar, medens han i en Portfeuille ordnede et stort Antal Breve og Brev-
ler. En Tjener traadte ind og meldte:

„Hr. Richard.“

Hr. de la Mirandière stod hurtig op og sagde:

„Bed Hr. Richard at vente et Dieblit i min Sal. Naar jeg ringer,
kan De bringe ham herind.“

Tjeneren bortfjernede sig. Hr. de la Mirandière aabnede en af Skuf-
ferne i sit Skriverbord, som dannede en Sikkerhedskasse, fremtog fem og
tyve Bankbiller paa tusinde Francs, lagde dem ved Siden af nogle Blade
Stempelpapir og ringede derpaa.

Louis Richard traadte ind, sørgmodig og forlegen. Hans Hjerter ban-
kede beftigt ved den Tanke, at han maaskee befandt sig ligeoverfor en lyfte-
lig Medbeiler; thi som alle oprigtige og ustyrbelige Jorrellfede troede den stak-
kels unge Mand at finde langt større Fortrin hos den, der var ham fore-
trukken. Hr. de la Mirandière, indhyllet i sin Slaabrof af Damask, syn-
tes derfor ogsaa i sin elegante Bopæl Louis at være en meget farlig Med-
beiler hos Mariette.

„Jeg har altsaa den Ære at tale med Hr. Louis Richard?“ — sagde
Hr. de la Mirandière med det elskværdigste Smil.

„Ja, min Herre.“

„Med den eneste Søn af Hr. Richard, som er offentlig Skriver?“

Disse sidste Ord bleve sagde med en halvt spottende Mine. Louis be-
mærkede det og svarede i en uvenlig Tone:

„Ja, min Herre, min Fader er offentlig Skriver.“

„Undskyld, min Herre, at jeg har gjort Dem Uleilighed, men jeg havde
Noget, hvorm jeg gjerne vilde tale med Dem alene. Denne Sammenkomst
synes mig meget vanskelig hos Dem, og derfor har jeg bedet Dem uleilige
Dem til mig.“

„Der jeg nu bede Dem, min Herre, om at høre, hvad De vil mig?“

„Tilbyde Dem min Tjeneste, min kjære Hr. Richard,“ — sagde Hr.
de la Mirandière i en indsmigrende Tone, — „thi jeg vilde glæde mig over-
maade meget ved at kunne kalde mig Deres Beskytter.“

„Min Beskytter? Men hvo er De da, min Herre?“

„Forhenværende Militair, jeg var Ritmester, jeg har deeltaget i tyve

Festtog og har havt ti Saar; men nu har jeg truffet mig tilbage og driver som Privatmand adskillige Forretninger, for at faae Ende paa Tiden."

"Men jeg seer ikke, hvilke Tjenester De vilde kunne yde mig, min Herre."

"Hvilke Tjenester, min unge Ven? (Tillad en gammel Soldat at give Dem dette Navn) hvilke Tjenester? De kan gjøre mig dette Spørgsmaal, De, som er Skriver hos en Notar, som vegeterer, som lever med Deres Fader paa et stakkels Tagkammer, som er saaledes klædt . . . Gud veed hvorledes!"

"Min Herre!" — raabte Louis, idet han blev purpurød af Vregelse.

"Tillader De, min unge Ven, det er Kjendsgjerninger, som jeg omtaler med Bedrøvelse, jeg kan næsten sige med Harm! Guds Død! En ung Mand som De burde bruge tyve til tredive Tusinde Francs aarlig, have Heste og Maitresser og føre et behageligt og lystigt Liv."

"Min Herre," — raabte Louis, idet han næppe kunde beherske sig, — "skal det være en Spøg? Thi jeg befinder mig just ikke synderlig stemt for Slegt, det vil jeg sige Dem forud."

"Jeg er en forhenværende Militair, og jeg har aslagt mine Prover, min unge Ven," — sagde Hr. de la Mirandière med en martialst Mine; — "jeg mener dermed, at jeg kan oversee smaa heftige Udebrud, som jeg desuden undskylder; thi jeg tilstaaer, at det, som jeg siger Dem, maa synes Dem meget besynderligt."

"Høist besynderligt, min Herre!"

"Nu skal jeg dog sige Dem Noget, min unge Ven, som vil overbevise Dem om, at jeg taler alvorlig," — tilføiede vor Mand, idet han udbredte Bankbilletterne paa tusinde Francs paa sit Skriverbord. — "Her er fem og tyve Tusinde Francs, som jeg vilde glæde mig ved at stille til Deres Disposition, for at De kunde indrette Dem som en ung Mand af god Familie, og desuden vil jeg maanedlig have to tusinde og sembhundrede Francs staaende til Deres Tjeneste. Jeg tilbyder Dem Forstuds for fem Aar, siden efter ville vi regne op med hinanden."

Louis saae hen paa Hr. de la Mirandière med forbleffet Mine, idet han næppe troede sine egne Dren; endelig sagde han, idet han vaagnede af sin Beshyrtelse:

"Og mig gjør De dette Tilbud, min Herre?"

"Ja, og jeg glæder mig meget ved at gjøre Dem det."

„Mig! Louis Richard?“

„Dem, Louis Richard.“

„Der er Mange, der hedde Richard, min Herre, De tager vist feil af en Anden og mig.“

„Nei, for Fanden! jeg kjenner mine Folt, jeg anseer Dem for den, De er: Hr. Louis Désiré Richard, eneste og fuldmyndige Søn af Hr. Alexander Timoleon Benedict Phamphilius Richard, der er syv og tred-sindstve Aar gammel, født i Brie-Comte-Robert og for Tiden boende i Gaden Grenelle-Saint-Honoré Nr. 23, af Profession offentlig Skriver. De seer, at ingen Feiltagelse er tilstede, min unge Ven.“

„Da De kjenner min Familie saa godt, min Herre, saa maa De vide, at min Armod hindrer mig i at gjøre noget som helst Laan.“

„Deres Armod! ulykkelige unge Mand!“

„Men, min Herre! . . .“

„Nei, det er sfjændigt, det er affkyeligt!“ -- raabte Hr. de la Mirandière i en vred, bebreidende Tone, — „at have den Uforskamethed at opdrage en ung Mand i en saa grov Bildfarelse! at fordømme ham til at tilbringe sine sfjønneste Aar paa en Skriverstue! at lade ham noies med lusludte Klæder, blaa Strømper og Snorestøvler! Men lyffeligvis gives der et Forsyn, og dette Forsyn seer De i mig, min unge Ven. Det viser sig for Dem under Commandant de la Mirandière's Skikkelse.“

„Min Herre, jeg siger Dem, at alt dette fjeder mig i Længden. Lad os afbryde denne Samtale, eller forklar Dem tydeligere.“

„Som De vil! . . . De troer, at Deres Fader næsten er trængende, ikke sandt?“

„Jeg sfammer mig ikke ved at tilstaae det, min Herre.“

„D! trohjertige unge Mand!“

„Hvad betyder . . .“

„Hør mig dog, og De vil senere velsigne mig som Deres Redningsmand.“

Idet Hr. de la Mirandière sagde disse Ord, aabnede han en Bog, hvoraf han forelåste Følgende:

„Note over den rørlige Formue, som tilhører Hr. Timoleon Benedict Alexander Phamphilius Richard (Notitse, uddraget af Franfrigs Banks Protokoller den 1ste Mai 18**):

1) Tre tusinde ni hundrede og tyve Actier i Frankrigs	
Bank udgjere	924,300 Frcs.
2) Obligationer fra Huset for Panislaan	875,250 —
3) 3 rede Penge indsatte i Frankrigs Bank	259,130 —
Summa 2,058,680 Frcs.	

"De hører, min unge og ufsyldige Ven, at Deres fjære og ærværdige Faders blot rerlige Formue udgjere de Bagateller: to Millioner otte og halvtredstusindstyve Tusinde sex hundrede og firsindstyve Francs. Men Alt lader formode, naar man erindrer sig de Gjerriges litenstabelige Smag, idet de, foruden at de anbringe Altting paa bedste Maade, finde deres Glæde i at see en Deel af deres Skatte, lugte, berøre og haandtere den, Alt lader formode, siger jeg, at Deres værdige Fader i et eller andet Stjul har gjemt en hemmelig Skat, der ikke er mindre ringe end hans bekjendte Formue. Men sæt nu i det værste Tilfælde, at dette ikke forholdt sig saaledes, saa seer De dog, at han, hvem De skylder Deres Liv, besidder mere end to Millioner i bekjendt Formue. Da han nu aarlig har en Indtægt af næsten hundrede Tusinde Livres i Renter, og han neppe bruger tolv hundrede Francs, saa seer De, hvilken Formue De engang vil komme i Besiddelse af, min unge Ven, og De vil ikke mere forundre Dem over de Tilbud, som jeg gjør Dem."

Denne Meddelelse gjorde Louts Richard aldeles stum af Forbauselse. Tusinde forvirrede Tanter frydsede hinanden i hans Hoved. Han formaaede ikke at frembringe et Ord, og han saae fuld af Bystyrtelse paa Forretningsmanden.

"Der er De nu ganske fortunlet, min unge Ven! Det er ganske naturligt, De troer at drømme."

"3 Santhed, min Herre, jeg veed ikke, om jeg tør, og om jeg kan troe det."

"Gjør ligesom den hellige Thomas, min unge Ven, tag De disse fem og tyve Tusinde Bankbilletter paa Tusinde Francs. Derved vil De saae Tiltrøe; thi de Kapitalister, med hvilke jeg staaer i Forbindelse, ere ikke Narre til at sætte deres Penge paa Spil, og jeg maa tillige sige Dem, at De faaer dette Forstud til otte Procent, hvortil for min venstabelige Tjeneste føies syv Procent. De vil være allfor meget Avelsmand til at see paa saas-

danne Ubetydeligheder. Kapital og Renter ville alligevel aarlig neppe beløbe sig til Halvdelen af Deres Herr Faders Indkomster, saa De sparer endog, medens De dog har rigeligt at leve af, halvtredstindstyve Tusinde Francs aarlig. Det er umuligt at vise sig sparsommeliggere, men De vil dog i det Mindste saaledes med Taalmodighed kunne vente den sidste Time, i hvilken den gamle Mand . . . De forstaaer jo nok . . . Forresten har jeg tænkt paa Alt, og da den omtalte, gamle Mand kunde forundre sig over at see Dem gjøre visse Bekostninger, uden at han vidste, hvorfra De havde Midlerne, saa har jeg udfundet noget meget Sindrigt. Man foregiver, at De har vundet en kostbar Diamant, som blev spillet bort i Lotteriet, til fem hundrede Louisdorers Værdi. Der var Tusinde Billetter til ti Francs Styk-
tet. De solgte naturligviis strax Diamanten for otte eller ni Tusinde Francs. De maa sige, at De har anbetroet en Ven denne Sum for at gjøre den frugtbringende. Bekommende Ven vil ikke undlade at anbringe den i et glimrende Foretagende, som aarlig indbringer trehundrede Procent, og ved denne List vil De ligesom Deres Faders Ansigt aarlig kunne fortære Deres fem og tyve til tredive Tusinde Francs. Nu, unge Mand, siig mig, om jeg var taabelig, da jeg gav mig Mine af at være Forsynet, der antog sig Dem. Men hvad feiler De? Dette mørke Ansigt? Denne sorgfulde Mine! Denne Tausched! jeg, der havde ventet at see Dem efter den første Overraskelse udbryde i Glæde, latter, Spring og andre Bevægelser, som ere meget undskyldelige, naar man i et Dvarteer fra en Notars Skriver bliver til en Millionair! Unge Mand, unge Mand, svar mig dog. Ak! Naar nu blot ikke Forbauselsen over Lykken har ladet ham tabe Forstanden!"

Denne Meddelelse, som uden Tvivl vilde have fremkaldt hos enhver Anden end Louis Richard Overgivenhed og Glæde, opvakte hos ham smertelige Følelser. For det Første frænkede hans Faders lange Forstillelse og Mistroie imod ham, idet han lod ham være uvidende om saa store Rigdomme, hans Hjerte; dernæst, hvad der for ham var det smerteligste Slag, tænkte han paa, hvorledes han, naar Mariette ikke havde været ham utro, kunde have deelt med hende denne Formue, hvorover han engang skulde blive Herre, og hvorledes han havde kunnet forvandle hendes hidtil ulykkelige og opoffrende Liv ved den uventede Lykke og Overflodighed.

Denne Betragtning, som igjen vakle hans bittere Kummer, beherskede ham i den Grad, at han, idet han kun endnu tænkte paa de Forflaringer,

som han var kommen for at fordre af Herr de la Mirandière, pludselig med en mørk Mine sagde til ham, medens han viste ham Visitskaftet:

„De har igaar efterladt dette Visitskaft hos mig, min Herre.“

„Ja, min unge Ven, men . . .“

„Kunde De sige mig, min Herre,“ — tilføjede Louis med høvede Stemme — „hvoraf det kommer, at Mademoiselle Mariette Moreaus Navn og Adresse er skrevet med Blyant bag paa dette Kaart?“

„De siger?“ — spurgte Forretningsmanden forbauset over dette Spørgsmaal i et saadant Dieblif. — „De spørger mig . . .“

„Jeg spørger Dem, min Herre, hvoraf det kommer, at Mademoiselle Mariette Moreaus Adresse er noteret paa dette Kaart?“

„Naa saaledes! Min kjære Client gaaer fra Forstanden,“ — sagde Agerkarlen — „Hvorledes! min unge Ven, jeg taler om Deres Faders Millioner, om tredive Tusinde Francs aarlig, og De svarer mig . . . Grifette!“

„Naar jeg gjør et Spørgsmaal, min Herre,“ — raabte Louis, — „saa venter jeg, at man svarer derpaa.“

„For Fanden! Min unge Ven . . . De tiltaler mig . . . i denne Tone?“

„Det er nu saaledes min Tone, min Herre; det er slemt, dersom den fornærmer Dem!“

„Hilledød! Min Herre!“ — raabte Agerkarlen, idet han rettede sig og streg sine Moustacher; derpaa tilføjede han: — „Jeg har afslagt mine Prøver. Som forhenværende med Saar bedækket Militair kan jeg vel oversæe en Deel. Jeg svarer Dem, min kjære Client, at denne lille Piges Navn og Adresse staaer paa mit Kaart, fordi jeg har skrevet det der for ikke at forglemme det.“

„De kjender altsaa Mademoiselle Mariette?“

„Ja, i Sandhed!“

„De gjør Cour til hende?“

„En Emule . . .“

„Og De har noget Haab?“

„Neget.“

„Og jeg, min Herre, forbyder Dem at sætte Deres Fod oftere inden for hendes Dør!“

"Jh!" — sagde Agerkarlen ved sig selv, — „en Medbeiler? Det er besynderligt! Al! Nu forstaaer jeg den Lilles Bøgringer. Jeg maa imponere min Client en Smule. Han er ung, uerfaren, Notarsskriver, han maa være stinsyg; han lader sig nok narre, og jeg maa overvinde ham, thi jeg lader ikke den Lille slippe mig af Hænderne. Lader han sig imidlertid ikke narre, saa gjør det mig jo bverken fra eller til."

Derpaa tilfoiede han heit:

"Min kjære Herre, naar man forbyder mig Noget, saa anseer jeg det som min første Pligt netop at gjøre det."

"Det ville vi faae at see, min Herre!"

"Hør, unge Mand. Jeg har havt syv og halvtredsindstyve Dueller. Jeg kan derfor fritage mig for at have den otte og halvtredsindstyvende med Dem, og jeg foretrakker at tale Fornuftens Sprog. Tillad mig et simpelt Spørgsmaal. De er kommen hjem fra en Rejse igaar, ikke sandt?"

"Jo, min Herre."

"De har været flere Dage borte, og De har ikke seet Mariette siden Deres Tilbagekomst?"

"Nu, min Herre, men . . ."

"Nu, vel, min unge Ven, der er hændet Dem, hvad der hændes saa mange Andre. Mariette kjendte Dem ikke som Millionairens Søn. Jeg har gjort hende min Dypartning i Deres Fraværelse, og jeg har gjort denne lille Pige saadanne Tilbud, som sjelden undlade at vinde en forhungret Grisette. Hendes Gudmoder, der er ligesaa forhungret som hun, lugtede Lunten, og De veed jo nok, de Fraværende have altid Uret . . . De forstaaer mig?"

"Min Gud! min Gud!" — sagde Louis, hvis Brede gav Plads for en mørk Fortvivlelse, — „det er altsaa sandt!"

"Havde jeg vidst, at jeg concurerede med En tilkommende Client, saa skulde jeg ikke have indladt mig. Men det er for silde, og desuden for een, man mistet, sinter man Tusinde igjen. Frist Mod, min unge Ven, ingen Nærløshed. Denne Lille var for ung for Dem; hun skulde dog først opdrages, og De vil finde yndige, fuldkommen opdragne og endog velopdragne Fruentimmere. Jeg skal i Særdeleshed anbefale Dem en vis Madam de Saint-Hilbrand."

"Glendige!" — raabte Louis Richard, idet han greb Agerkarlen ved Kraven. — „Nederdrægtige!"

"Min Herre," — raabte Commandant de la Mirandière, — "De skal give mig Satisfaction . . ."

I dette Dieblis gik Døren pludselig op, og de to Modstandere vendte samtidig Hvederne om, idet de hørte en høj Skoggerlatter.

"Saint-Herem!" — raabte Louis, idet han gjensendte sin Barn-damsven.

"Du, her!" — sagde Florestan de Saint-Herem, idet han løb den unge Mand, som endnu var bleg af Brede, imøde, medens Agerkarlen bragte sin Kjølekrave i Orden og mumlede:

"Gid Saint-Herem var Fanden i Bøld i et saadant Dieblis!"

Niende Capitel.

Hr. Saint-Herem var en Mand paa i det Hoieste tredive Aar med det elskværdigste Ansigt og den sørligste Vært. Hans fine og aandrige Træk antog undertiden et Udtryk af den største Uforskammethed, saaledes som for Exempel naar han vendte sig mod Commandant de la Mirandière; men ved Synet af sin Ungdomsven sølte Hr. Saint-Herem den meest levende Glæde, og han trykkede Louis hjertelig i sine Arme, hvilket Venkabsbeviis den unge Mand trods de forskjelligs Sindsbevægelser, som rystede ham, ligesaa hjertelig besvarede.

Efter denne første Overraskelse og Glæde ved Gjen synet antog Deeltagerne i dette Optrin, efterhaanden som de forrige Tanker vendte tilbage, lidt efter lidt de samme Physionomier, som de havde ved Saint-Herems pludselige Indtrædelse. Louis vedblev at tilkaste den endnu af Brede blege Agerkarl forbittrede Blikke, medens Hr. Saint-Herem med en spottende Mine sagde til ham:

"Naar saaledes, min Kære, tilstaae, at jeg kom i rette Tid, det synes mig, som min Ven Louis, dersom jeg ikke var kommen, vilde dygtig have gjennempryget Dem."

"At vove at lægge Haand paa mig! En forhenværende Militair!" —

raabte Commandant de la Mirandière, idet han traadte Louis et Stridt nærmere. — „Den Sag vil ikke gaae saaledes af, Hr. Richard!”

„Det kommer aldeles an paa Dem, Hr. de la Mirandière.”

„Hr. de la Mirandière? Ha! ha! ha!” — yttrede Florestan „Hvorledes! min brave Louis, Du svarer paa denne Udfordring? Du tager det for Alvor? Du troer paa hans militaire Rang, paa hans Kers, hans Felttog, hans Saar, hans Dueller og hans undersulde Navn de la Mirandière, som burde udtales de la Marandière (Plyndrerer).”

„Vad det nu være nok med den Slags Spøg!” — sagde den foregivne Commandant, idet han blev ilbred af Værgelse og vendte sig mod Hr. Saint-Herem; — „enhver Spøg har dog sine Grænser, min kjære Ven!”

„Hr. Hjeronymus Porquin,” — sagde Florestan. Og idet han vendte sig til Louis, tilføiede han, pegende paa Lagerkarlen: — „Han hedder Hjeronymus Porquin. Hans virkelige Navn er Porquin, og dette Navn synes mig meget godt valgt.” — Florestan vendte sig derpaa med den foregivne Commandant og tilføiede i en Tone, der ikke tillod nogen Modsigelse: — „Jeg seer mig nu allerede for anden Gang nedt til, Hr. Porquin, at forbyde Dem at kalde mig Deres kjære Ven. Med mig er det en anden Sag, jeg har baade højt og betalt min Ret til at kalde Dem min Kjære, min Dyrebarebare og min allfor dyrebare Hr. Porquin; thi De har været mig meget dyr, og De har bedraget mig dygtig.”

„Min Herre,” — raalte Lagerkarlen, — „jeg vil ikke taale . . .”

„Naa, hvad betyder det? Hvoras kommer denne Hr. Porquins store Dmfsindlighed?” — sagde Hr. Saint-Herem, idet han med forbauset Mine saae sig omkring. — „Al! nu har jeg det. Det er Dig, min brave Louis, Din Mærvarelse vinger denne allfor dyrebare (dyre) Hr. Porquin til at sætte sig til Modvæge; thi han seer med Værgelse, at jeg aflører hans Logn og forsængelige Annærselser. Men nu for i en Hast at komme paa det Næne, saa skal jeg sige Dig, hvem Commandant de la Mirandière egentlig er. Han har aldrig tjent andelsfæds end ved Armæens Provianteringsvæsen. Paa denne Maade kom han under den sidste Krig med lige til Madrid, men da man mærkede, at denne reissafne Provianterforvalter levede for meget paa Regjeringens Bekostning, saa bad man ham om at tilbringe sit Liv andelsfæds. Nu gif han videre og nedsatte sig som saakaldt Forretningsmand, med andre Ord som Lagerkarl og Veresspeculant og deeltog som

Mellemmand i alle Slags mislige Affairer. Det røde Baand, han bærer, er en Orden, Paven har givet ham, og som en anden from Mand stoffede denne fromme Mand, fordi han havde ydet ham Bistand ved et frakt Nozverie; fort sagt, Herr de la Mirandiere hedder egentlig Porquin. Han har aldrig havt en Duel, først fordi han er feig, dernæst fordi han er saa berygtet, at han vel veed, at en brav Mand kun vilde besvare hans Udforsring med Foragt."

"Naar De behøver mig, min Herre," — sagde Lagerkarlen med en dump Stemme, — "saa behandler De mig ikke saaledes."

"Naar jeg behøver Dem, saa betaler jeg Dem, Hr. Porquin, og da jeg kjender Deres Betragerier, saa maa jeg advare Hr. Richard imod Dem, da jeg har den Ære at være hans Ven. De har uden Tvivl isinde at fange ham som en Flue, og De har sandsynligviis allerede begyndt at spinde Deres Nagervæv omkring ham."

"Det har man for at vise Folk Tjenester!" — sagde Hr. Porquin, fuld af Bitterhed, — "saaledes bliver man belønnet! Jeg aabenbarer Deres Ven en Hemmelighed af den største Vigtighed for ham, og . . ."

"Nu fatter jeg, min Herre, i hvilken Hensigt De kom til mig," — svarede Louis Richard spottende, — "jeg skylder Dem aldeles ikke nogen Tak for den Tjeneste, som De har viist mig . . . dersom det er en Tjeneste," — tilføiede han bedrøvet.

Lagerkarlen agtede ikke at lade sit Bytte slippe saaledes, og da han vidste i beleilig Tid at glemme de Krænkelsier, hvormed Hr. Saint-Herem havde overdænget ham, saa begyndte han igjen saa ugeneert, som om Intet var foresaldet:

"Hr. Louis Richard vil kunne sige Dem, min Herre, Betingelserne for det Foretagende, jeg foreslog ham, og under hvilke Omstændigheder jeg har gjort ham dette Tilbud. De vil da kunne bedømme, om mine For- dringer ere overdrevne. Dersom jeg forøvrigt ved min Nærvarrelse hindrer Deres Samtale, mine Herrer, saa behag at gaae ind i Salen; jeg vil her vente for at høre Hr. Richards Beslutning, naar han har raadført sig med Dem."

"Det er det Fornuftigste, min altfor dyrebare Hr. Porquin, som De hidtil har sagt," — svarede Florestan.

Han tog Louis under Armene og førte ham ind i det tilflodende Værelse, idet han endnu sagde til Agerkarlen:

„Naar jeg kommer tilbage, skal jeg sige Dem Hensigten med mit Besøg, eller jeg kan i Grunden ligesaa godt sige den strax: Jeg skal bruge to hundrede Louisdorer i Aften. Her, undersøg disse Papirer . . .“

Hr. Saint-Herem tog nogle Papirer op af sin Kasse og kastede dem hen til Agerkarlen, idet han forlod Værelset.

Den heimodige Raabed, med hvilken Hr. Saint-Herem havde affloret Porquin, var et nyt Stød for Louis Richard. Han tænkte med bitter Smerte paa, at han var opoffret af Mariette for denne elendige Karl. Saa snart Louis derfor var alene med sin Ven, kunde han ikke længer hverken undertrykke den Sindsbrørgelse, som beherskede ham, eller holde sine Daarer tilbage, og han sagde med kraftig Stemme, idet han sluttede begge Hr. Saint-Herems Hænder i sine:

„Alt! Florestan, jeg er meget ulykkelig!“

„Jeg tænkte mig det nok, min stakkels Louis; thi naar en stiftelig og arbejdsom ung Mand som Du, maa give sig i Kleeerne paa saadan en Gasty som denne Porquin, saa er det det Samme som at forstrive sig til Djævelen! Søg frem, hvad er der hædet Dig? Din Levemaade var beskeden, næsten fattig; skulde Du have gjort nogen Gjæld? begaaet en eller anden Daarskab? Det, som synes Dig en uhyre stor Sum, er maafee for mig en Bagatel. Jeg har forlangt to hundrede Louisdorer af dette pengegridske Menneffe . . . Jeg faaer dem, derom er jeg overbevist. Vil Du dele dem med mig, vil Du have Alt? jeg vil med Guds Hjælp nok redde mig paa en anden Maade! Med to hundrede Louisdorer kan man dog vel betale en Retarstrivers Gjæld. Det siger jeg ikke for at frænke Dig, lad høre, hvormegit belever Du? Vi ville beskrabe os for at finde en Udvei, men henvend Dig ikke til Porquin, saa er Du forloren! Jeg kjender denne Skurk!“

Dette heimodige Tilbud gjorde et velgjørende Indtryk paa Louis, og han forglemte et Øieblik sin Kummer.

„Min kjære og gode Florestan!“ — sagde han til ham, — „Dersom Du vidste, hvor dette Beviis paa Dit Venstab gjør mig godt, og hvor det trøster mig!“

„Saameget bedre! Du modtager det altsaa?“

„Nei.“

„Hvorfor?“

„Jeg behøver ikke Din Tjeneste. Denne Agerkarl, som jeg slet ikke kjendte, skrev mig til og tilbød mig at laane mig aarlig flere Penge, end jeg har givet ud i hele mit Liv.“

„Hvad siger Du? Han tilbyder Dig det? Denne Skurk og den Agerkarl, hvis Haandlanger han er, udlaaner ikke en Sous uden den fuldkomneste Sikkerhed. Disse Folk stole hverken paa Vre, Reiskasserhed eller Lyst til Arbejde, og jeg har aldrig vidst, min stakkels Louis, at Du besidder andre Giendele.“

„Du tager feil, Florestan, min Fader eier to Millioner.“

„Din Fader!“ — raabte Hr. Saint-Herem i høieste Grad forbauset.

— „Din Fader!“

„Denne Agerkarl har, jeg veed ikke hvorledes, opdaget denne Hemmelighed, som altid har været mig ubekjendt.“

„Dg han har tilbudt Dig sin Tjeneste? Nu kjender jeg ham igjen! Han og hans Lige ere altid paa Spor efter Formue, der holdes hemmelig. Naar de gjøre saadanne Opdagelser, saa tilbyde de velkommende Familiers Sønnen deres Tjeneste. Du er altiaa, min brave Louis, virkelig riig! thi i saa Henseende kan Du stole paa Porquin; naar han gjør Dig saadanne Tilbud, saa er det det bedste Beviis for, at han er fuldkommen vel underrettet.“

„Det troer jeg ogsaa,“ — svarede Louis bedrovet.

„Hvorfor siger Du det med saadan nedslagen Mine, Louis? Man skulde troe, at Du havde gjort en forgelig Opdagelse! Hvad feiler Dig da? Dg Du gråd jo før? Dg disse Ord: Jeg er meget ulykkelig! Du ulykkelig? og hvorfor?“

„Min Ven, hav mig ikke til Bedste. Jeg er forelsket, og man har bedraget mig.“

„En Medbeiser?“

„Dg for at bringe Smerten og Skammen til det Yderste . . .“

„Sig mig kun Alt,“

„Min Medbeiser er dette Umenneffe, denne uæle Agerkarl!“

„Porquin? denne gamle Skjælm? Han! Dig foretrakket! Nei, nei, det er umuligt! Men hvad bringer Dig paa denne Formodning?“

„Uffiker Mistanke, og desuden sagde han mig, at man havde foretrukket ham.“

„En fortræffelig Autoritet! Han lyver, derom er jeg overbevist.“

„Florestan, han er rig. Hun, som jeg elskede, og som jeg endnu elsker imod min Villie, er fattig. Hun har lange levet i en straffelig Elendighed.“

„Det er dog Sandens!“

„Hun har desuden en Slægtning, der er Krobbling, at ernære. Denne Mand's Tilbud maa have blandet det ulykkelige Varn, og hun maa som saa mange Andre have givet efter for Elendigheden . . . Hvorledes kan nu Opdagelsen af en usfermodet Formue gjøre noget Indtryk paa mig? Mit eneste Onske vilde have været at dele den med Mariette.“

„Hør, Louis, jeg kender Dig. Din Kjarlighed maa være falsket paa en værdig Gjenstand.“

„I et Aar har Mariette givet mig Beviser paa den oprigtigste Tilhøielighed, da igaar pludselig et Brev med et fuldstændigt Brud . . .“

„En rejskaffen Pige, som har elsket Dig, fattig som Du var, i et Aar, giver ikke strax paa en Dag efter for en gammel Gavytyv som Porquin. Endnu engang, han maa lyve.“

Hr. Saint-Herem kaldte derpaa til Louis's store Overraskelse med høj Stemme paa Forretningsmanden:

„Hr. Commandant de la Marauidière?“

Nagerkarlen kom strax.

„Florestan,“ — sagde Louis hurtig, — „Hvad gjør Du?“

„Vær Du kun rolig.“

Dg idet han vendte sig til Nagerkarlen, sagde han:

„Hr. de la Marauidière, der finder rimeligviis en Bidsfarelse Sted i Deres Grindringer angaaende en rejskaffen ung Pige, som efter Deres Udsagn har ladet sig forføre af Deres Forstand, Deres Anstand og Deres fortræffelige Manerer, maaskee en Emule mere af de Penge, som De paa en saa anstandig Maade erhverver Dem. Vil De vise mig den Artighed, Hr. Commandant, at sige mig Sandheden? hvis ikke, saa veed jeg, hvad jeg vil have at gjøre.“

Idet Hr. Porquin betænkte, at det vilde være meget klogt handlet, om han opgav en Lyst, som han dog havde meget ringe Udsigt til at faae til-

fredsfillet, for den Fordeel, som han kunde have ved at faae en Kunde i Louis Richard, svarede han:

„Jeg beklager meget en ilde anvendt Spøg, over hvilken Hr. Richard synes at være bleven bedrøvet.“

„Der kan Du see,“ — sagde Florestan til sin Ven. — „Men vil Hr. Commandanten forklare mig, hvorledes han har faaet dette Indfald med den ilde anvendte Spøg, som De behager at udtrykke Dem, medens jeg snarere vilde falde det en sfsændig Bagvabtsfelse?“

„Intet er simplere, min Herre. Jeg har seet Mademoiselle Mariette Moreau i den Boutif, hvor hun arbejdede, og hendes Skjenhed overraskede mig. Jeg spurgte om hendes Adresse og gik op til hende. Der traf jeg hendes Gudmoder, hvem jeg ganske usorbeholden gjorde det Tilbud . . .“

„Nof, min Herre!“ — raabte Louis harmfuld, — „nok!“

„Tillader De mig kun at tilføie, min tilkommende Hr. Kunde,“ — begyndte Porquin igjen, — „at den omtalte Gudmoder tilbagerisite mine Tilbud, og at Mademoiselle Mariette, som imidlertid kom til, saa omtrent visste mig Døren. De seer, Hr. Saint-Herem, at jeg aabenhjertig tilstaaer min Uret. Nu haaber jeg, at denne oprigtige Tilstaaelse igjen vil sfsænke mig Hr. Richards Tillid, og at han vil modtage mine smaa Tjenester. Hvad Dem angaaer, Hr. Saint-Herem,“ — tilføiede Vagterkarlen i en smigrende Tone — „saa har jeg undersøgt Papirerne, som De leverede mig, og i Altsen skal jeg bringe Dem de tohundrede Louisdorer. De vil uden Tvivl ikke finde de Betingelser overdrevne, som jeg har foreslaaet Hr. Richard, saasnart De lærer dem at kjende.“

„Jeg behøver ingen Penge, min Herre,“ — sagde Louis; — „De har fornærmet mig ved at ansee mig for istand til at haabe paa min Faders Død.“

„Men, min kjære Kunde, tillader De . . .“

„Kom, Florestan, lad os gaae,“ — sagde Louis til sin Ven, idet han afbrød Korretningsmanden.

„Som De seer, min alfor dyrebare Hr. Porquin,“ — sagde Hr. Saint-Herem, idet han bortsejrnede sig med sin Ven, — „som De seer, gives der endnu rejskfane Piger og rejskfane Sønner. Jeg vil ikke bede Dem om, at De vilde lade dette tjene Dem som et Exempel for Fremtiden; thi

De er en altfor gammel Synder, til at De skulde forbedre Dem. Jeg ønsker kun oprigtig, at dette dobbelte Nederlag maa ærgre Dem dygtig."

"Al! min kjære Florestan," — sagde Louis, da han var ude af Agerkarlens Huus, — "ved Din Hjælp er mit Hjerter nu lettet, jeg er overbevist om, at Mariette ikke har kunnet nedværdige sig saa dybt. Men hun vil ikke desto mindre bryde med mig."

"Hun har altsaa sagt Dig det?"

"Nei, hun har skrevet mig det, eller snarere hun har ladet mig det skrive til."

"Hvorledes? . . . Hun har ladet Dig det skrive til."

"Du vil lee ad mig . . . den stakkels Pige, som jeg elsker, kan hverken læse eller skrive."

"Al! Hvor Du er lykkelig! Saa er Du da i det Mindste fri for saadanne Epistler, som en lille Handskælsælgerske sender mig. Jeg bortførte hende fra en Banquier, som af Skinsyge og Gjerrighed havde begravet hende i et Magasin. Nu morer jeg mig ved at lade hende pynte sig efter Moden og ved at see hendes Glæde herover. Det er saa morsomt at gjøre Folk lykkelige. Det værste er, hun kan ikke lære Grammatik. Al! Min Ven, hvilken Orthographie! Den minder om Ustyldighedstilstanden for Syndfloden; Eva, vor Moder, maa have skrevet saaledes. Men naar Din Mariette ikke kan skrive, hvo indstaaer Dig da for, at hendes Skriver ikke forvandskede eller forandrede hendes Tanker?"

"Al! hvilken Grund?"

"Det kan jeg ikke vide. Men hvorfor gaaer Du ikke hen for at komme paa det Nene med Dig selv? Du vilde dog faae at vide, hvad Du havde at rette Dig efter."

"Hun har for sin Fremtids Freds og Roes Skyld indstændig bedet mig om ikke at forsøge paa at see hende mere."

"Saa gaae tværtimod op til hende for hendes Fremtids Skyld, nu da Du er en tilkommende Millionair."

"Du har Ret, Florestan. Jeg vil see hende igjen, jeg vil besøge hende, og derfor denne smertelige Hemmelighed opklarer sig, og derfor jeg igjen finder hende om og hengiven som tidligere, o! det vil være sjønt! Stakkels Barn! Hendes Liv er hidtil tilbragt i Armod og Arbeide. Hun skal dog

engang lære at kjende Rolighed og Velstand; thi jeg tvivler ikke derom, min Fader vil indvillige, og . . . Ak! min Gud!"

"Hvad gaar nu af Dig?"

"Disse Sindsbevægelser, disse Begivenheder have ladet mig forglemme at sige Dig Noget, som vil forbause Dig. Min Fader vilde absolut have at jeg skulde gifte mig med Din Cousine."

"Hvilken Cousine?"

"Mademoiselle Ramon."

"Hvad siger Du?"

"Ukjendt med min Faders Planer reiste jeg til Dreux, hvorfra jeg igaar vendte tilbage. I Dreux saae jeg Mademoiselle Ramon, og selv om jeg ogsaa ikke havde elsket Mariette, saa var dog Din Onkles Datter mig saa modbydelig, at jeg aldrig . . ."

"Det maa da altsaa ikke være saa meget daarligt med min Onkles Affairer, som han allerede i mange Aar har foregivet?" — sagde Florestan, idet han afbrød sin Ven. Derpaa begyndte han igjen: — "Nei, sandsynligvis ikke; thi naar Din Fader vil, at Du skal ægte min Cousine, saa beviser det, at han derved venter Fordele for Dit Bedkommende. Hans foregivne Ruin var altsaa opdigtet."

"Min Fader bejente sig af det samme Paaskud. Han forklarede mig uophørlig den Armød, hvori vi levede."

"Ak! min Onkle Ramon, jeg har altid kjendt ham som en vranten, knarvorren og i Omgang utaalelig Mand; men jeg troede ham ikke i Besiddelse af saa megen Smilthed. Fra nu af har jeg Agtelse for ham. Vel arver jeg ham ikke; men det er ligemeget, det er dog altid paa en Maade kjært at vide, at man har en Onkle, der er Millionair. Man tænker derpaa i vanskelige Diebliske, man hengiver sig til alle Slags oncemorderiske Hypotheser! man tænker med Glæde paa Slagflod, og ønster hemmelig Cholera hertil, dette Arvingernes Forsyn, som viser sig for dem som en god Genius med Rosens og Guldets Farve."

"Uden at gaar saa vidt som Du, min kjære Florestan, og uden at ønske Nogensomhelst Døden," — sagde Louis med et Smil, — "tilstaaer jeg dog, at jeg vilde foretrække at see, vel at mærke paa en naturlig Maade, din Onkles Formue komme i Dine Hænder fremfor i hans hæslige Dat-

ters. Du vilde dog i det Mindste kunne fortære saa megen Formue, og jeg er overbevist om, at Du i Besiddelse af disse Rigdomme . . ."

"Vilde gjøre Gjæld," — svarede Saint-Herem majestætisk, idet han afbrød sin Ven.

"Hvorledes! Florestan, med en saa uhyre Formue . . ."

"Vilde jeg gjøre Gjæld, siger jeg Dig, ja, jeg vilde blive nødt til at gjøre Gjæld."

"Med en Formue af to til tre Millioner?"

"Med ti, med tyve Millioner vilde jeg dog altid gjøre Gjæld. Mit System stemmer altid overens med Statens: jo større en Stats Gjæld er, desto mere beviser den dens Credit; og hvad er nu Creditten? Det er Rigdommen . . . Men jeg skal en anden Gang forklare Dig mine philosophiske og finansielle Anskuelser. Jil nu til Mariette og underret mig om Alt, hvad der møder Dig. Det er nu Middag, og jeg har lovet den lille Handls- handlerse, som det morer mig at sætte i Forundring, idag at lade hende ride en ny Ridehest, den smukkeste i Paris. Det er rigtignok forbandet dyrt; men hun skrev mig til imorges og erindrede mig om mit Løfte, at tage hende med o hoa (til Stoven ved Boulogne); o—h—oa, saaledes skriver hun i sin Ufskyldighed au bois. Der seer man, hvortil Misbrug af Skrivekunsten kan føre! Din Mariette vil aldrig spille Dig et saadant Puds! Jil derfor til hende, jeg har godt Haab; skriv mig til eller besøg mig, men lad mig endelig endnu idag høre, om Du har Grund til Glæde eller Sorg. Din Glæde vil jeg dele. Hvad Din Sorg angaaer, da skal jeg i saa Fald troste Dig efter Evne."

"Jeg skal underrette Dig om, min kjære Florestan, hvorledes det gaaer mig. Lev saa vel, jeg haaber, vi sees snart igjen."

"Men det falder mig ind, ønsker Du, at jeg skal kjøre Dig til Mariettes Bopæl?"

"Nei, jeg takker, jeg gaaer hellere. Undervejs vil jeg have Tid til at tænke over saa mange besynderlige Hændelser og over den Maade, hvorpaa jeg maa lade min Fader vide, at jeg er kommen til Kundskab om hans Formue."

"Vi sees altsaa snart igjen, min kjære Louis. Du har jo forstaaet, at jeg før imorgen maa have seet Dig eller faaet Efterretninger fra Dig."

Med disse Ord steg Hr. Saint-Herem op i en Brougham, en paa

en egen Maade forspændt Morgenvogn, der ventede ham udenfor Ager-
karlens Port.

Louis Richard begav sig tilfods til Mariettes Velig.

Siende Capitel.

Da Louis Richard traadte ind i Mariettes og hendes Gudmoders Bæ-
relse, blev han et Dieblif staaende paa Dørtrinnet. Hans Hjerter sender-
reves ved det smertelige Syn, som viste sig for hans Dine.

Den unge Pige, som laae fuldkommen paaflædt paa en paa Gulvet
udbredd Madratts, syntes livløs. Hendes dødblege Træk bævede af og til
frampagtig, hendes Dine vare luffede, og man saae Spor af Taarer paa
hendes Kinder, der lignede Marmor. I den ene af hendes Hænder holdt
hun Convuluttet, som indeholdt Stykkerne af Louis' Brev.

Madame Lacombe, hvis Træk tydede paa den sædvanlige Brede og
Spot, syntes betaget af en heftig Smerte. Knælende ved Siden af Mariet-
tes Madratts, understøttede hun med Enden af sin amputerede Arm hendes
tunges Hoved og forsøgte med sin anden Haand at give hende noget Vand at
driffe.

Madame Lacombe vendte hurtig Hovedet om, og hendes Ansigtstræk
antog ved Synet af den i Døren ubevægelig staaende Louis igjen deres
sædvanlige, haarde Udtryk.

„Hvad vil De?“ — spurgte hun barsk. — „Hvorfor kommer De saa-
ledes ind uden først at banke paa? Jeg kender Dem ikke! Hvem er De?“

„O! min Gud!“ — raabte Louis, — „i hvilken Tilstand finder jeg
hende igjen!“ — Og uden at svare paa Madame Lacombes Spørgsmaal,
nærmede han sig hurtig Madratten og raabte, idet han knælede: — „Ma-
riette, hvad fattes Dem? svar mig!“

Madame Lacombe, der i Begyndelsen var ligesaa overrasket som for-
tørnet ved Synet af den unge Mand, saae med Dymarksomhed paa ham,
betrækte sig et Dieblif og sagde derpaa med vred Stemme:

„De er Louis Richard?“

„Ja, Madame. Men for Himlens Skyld, hvad er der hædet Mariette?“

„Hvad der er hædet hende? De har taget Livet af hende!“

„Jeg, store Gud!“

„Dg naar hun er død, saa vil vel De ernære mig, ikke sandt? De Ulykkelige!“

„Mariette! død! . . . det er umuligt! Men, Madame, man maa hurtigst hente en Læge eller gjøre Noget . . . Hendes Hænder ere stive . . . Mariette! Min Gud! Min Gud! De hører mig ikke!“

„Saaledes har det været med hende den hele Nat, og kun Deres Brev, stemme Dogenigt, har anrettet denne Ulykke!“

„Mit Brev? . . . hvilket Brev?“

„Ja, nu vil De gaae fra det, lyve! men igaar Aftes overvældede For-
tvivlsen den stakkels Piges Hjerte, og hun tilfød mig Alt!“

„Men, min Gud! hvad har hun da tilstaaet Dem?“

„Alt De ikke vil see hende mere, og at De vilde forlade hende for en Andens Skyld. Saaledes ere Mændene!“

„Tvertimod! jeg har skrevet til Mariette, at . . .“

„De lyver!“ — raabte den gamle Syge, stadig mere forbittret. —

„Jeg siger Dem, at hun har Deres Brev. Der holder hun disse Stumper Papiir mellem sine Fingre. Jeg har ikke kunnet tage dem udaf hendes Hænder, siden Istebefindendet overfaldt hende! O! hvor hun har grædt, min Gud! Vak Dem, Dogenigt! Mariette bar sig dumt ad ligesom jeg, idet vi afslog hvad man tilbød os, og jeg havde dog sagt hende, at vor Rettsfærdighed nyttede os til Intet. Det er ogsaa ganske rigtigt, nu døer hun, og jeg er fastet ud paa Gaden uden Tag over Hovedet, uden Brød eller Noget som helst; thi vi skyldte for en Termin, og nu vil man berøve os Alt! Ulykkeligtvis,“ — tilføiede den Ulykkelige med et ulykkespaende Smil, — „lykkeligtvis beholder jeg dog en Smule Kul tilbage, Kullene er dog en Forløsning for os fattige!“

„Alt! det er straffeligt!“ — raabte Louis, idet han ikke formaaede at holde sine Taarer tilbage; — „men, Madame, jeg sværger Dem, vi ere Dffre for en sorgelig Bidsfarelse! Mariette! Mariette! Kom til Dem selv! Det er mig! Louis!“

„De vil altsaa myrde hende paa Stedet!“ — raabte Madame Lecombe,

idet hun gjorde en fortvivlet Anstrængelse for at støde den unge Mand bort fra Madraisen. — „Naar hun igjen kommer til Besindelse, saa vil Synet af Dem fuldkommen dræbe hende.“

„Gud være lovet!“ — sagde Louis, idet han gjorde Madame Lacombe Modstand. — „Hun rørte sig; seer De, hendes Hænder aabne sig . . . Hun løfter Hovedet . . . Hun slaar Dinene op . . . Mariette! Hør mig, det er mig!“

Den unge Pige kom virkelig lidt efter lidt igjen til sig selv. Hendes matte Hoved hævede sig igjen, og efter at hendes af Læreren røde Dine et Dieblisk havde stirret omkring i Luften, dvælede de endelig ved Louis. Snart malede sig Overraskelsen og Glæden i hendes Blikke, og hun hvistede med svag Stemme:

„Louis, er det Dem? Ak! jeg haabede ikke mere . . .“

Derpaa opfyldte rimeligviis igjen den sørgelige Virkelighed hendes Tanker; thi hun vendte Ansigtet bort, lod sit Hoved igjen synke tilbage i Madame Lacombes Skjød og sagde stønnende til hende:

„Ak! Gudmoder, han kommer for sidste Gang . . . Alt er forbi!“

„Sagde jeg Dem ikke nok, at De vilde fuldkommen slaae hende ihjel,“ — raabte Madame Lacombe forbittret. — „Saa gaae dog bort! Dh! At man skal være svag og Krøbling og ikke have Kræfter til at fæste den Skurk ud! Han vil slaae hende ihjel for mig, berøve mig mit Ophold!“

„Mariette!“ — raabte Louis med bedende Stemme, — „jeg bonfalter Dem, hør mig. Jeg kommer ikke for at tage Afsked med Dem, jeg kommer tværtimod for at sige Dem, at jeg elsker Dem mere end nogen sinde for!“

„Store Gud!“ — begyndte den unge Pige igjen, idet hun rask satte sig op, som om hun havde følt et electrisk Stød, — „hvad sagde han?“

„Jeg siger, Mariette, at vi ere Dffre for en Feiltagelse. Jeg har intet Dieblisk ophørt at elske Dem, nei, intet Dieblisk, og under min Præyærelse har jeg kun havt eet Ønske, een Tanke, nemlig at see Dem igjen og afdale Alt angaaende vort Bryllup, saaledes som jeg sagde Dem i mit Brev.“

„J Deres Brev?“ — raabte Mariette med et hjerterfjærende Udtryk. „O! min Gud! han kan ikke engang længere erindre det! Her, Louis, her er Deres Brev!“

Dg hun gav den unge Mand Papiirskumperne, hvorpaa man endnu kunde see Sporene af hendes Taarer.

„Du skal see,“ — begyndte Madame Lacombe igjen med Bitterhed, medens Louis i Hast stillede de sonderreerne Papiirskumper sammen, — „Du skal see, at han endog vil fornægte sin Haantstift! Dg Du vil være taabelig nok til at troe det, ikke sandt?“

„Her er det, som jeg skrev til Dem, Mariette,“ — begyndte Louis igjen, idet han læste:

„Min gode og kjære Mariette!

Jeg vil Dagen efter, at De modtager dette Brev, være hos Dem. Min korte Fraværelse har voldt mig saamegen Længsel, at den har beviist mig, hvor umuligt det er mig at leve borte fra Dem. Den Dag, da vi igjen skulle forenes, er Gud være lovet nær, det er den Dag imorgen, den 6te Mai. Saasnart jeg er kommen tilbage, vil jeg tale med min Fader om vor Beslutning, og jeg tvivler ikke om hans Minde til vor Forening.

Lev vel, iovermorgen sees vi, min elskede Mariette. Jeg elsker Dem som en Daare eller snarere som en Viis; thi det er Viisdom at have søgt og fundet Lykken i et Hjerte som Deres.

Stedse Deres Louis.“

„Jeg skriver saa kort, fordi jeg næsten vil være i Paris samtidig med mit Brev, og desuden er det mig altid en smertelig Tanke, at en Anden end De skal lase, hvad jeg skriver til Dem. Hvor meget vilde jeg ellers have at sige Dem! Deres og for steds Deres!“

Mariette havde med en saadan Forbauselse hørt denne Dplæsning af Brevet, at hun ikke havde kunnet sige et Ord.

„Det er, Mariette,“ — begyndte Louis igjen — „det er, hvad jeg har skrevet Dem til. Hvorledes kan det være, at dette Brev har gjort Dem utrojelig?“

„Hvorledes! Hr. Louis, det stod i Deres Brev?“

„Her, Madame, see dog,“ — sagde Louis til Madame Lacombe, idet han rakte hende de sonderreerne Stykker.

„Kan jeg maaskee læse!“ — svarede hun barsk. — „Men hvoraf kommer det, at man just har forelæst Mariette det Modsatte af det, som De har skrevet til hende?“

„Mariette,“ — raabte Louis — „hvo har da foreløst Dem mit Brev?“

„En offentlig Skriver,“ — svarede den unge Pige.

„En offentlig Skriver!“ — raabte Louis, greben af en pludselig Tanke.

— „D jeg beder Dem, Mariette, forklar Dem!“

„Min Gud, Hr. Louis, det er meget simpelt. Jeg var gaaet til en offentlig Skriver for at dictere ham et Brev til Dem. Han havde skrevet det, og just i det Dieblis, da han vilde skrive Deres Adresse: Dreux, derpaa, saa væltede han Blæshuset og maatte skrive det om igjen. Da jeg kom hjem, fik jeg disse Linier fra Dem. Da jeg ikke havde Noget, som jeg i Augustines Traværelse kunde lade læse det, saa gik jeg igjen til den offentlige Skriver, en godmodig og venlig gammel Mand, og bad ham at læse for mig, hvad De havde skrevet mig til. Han læste, og ifølge hans Udsagn stod der i Deres Brev, at vi ikke kunde sees oftere, at Deres Faders og Deres egen Fremtid stod paa Spil, og De bad mig endelig indstændig . . .“

Det stakkels Barn kunde ikke tale længere, hun henhød i Taarer.

Louis forstod eller snarere gættede Alt, ligesom det Tilfælde, der havde ført Mariette til hans Fader, til Risten med det væltede Blæshuus, da der kun var Adressen tilbage at skrive. Adressen havde rimeligviis oplyst den Gamle og indgivet ham den Tanke, at skrive et andet Brev af modsat Indhold og adressere til Paris istedenfor til Dreux, for at Louis kunde modtage det ved sin Ankomst. Han fattede endelig, hverledes hans Fader maatte have improviseret et Brev med det foregivne Brud, da Mariette anden Gang var vendt tilbage til ham.

Idet han saaledes erfarede den smertelige Misbrug af Tilliden, hvori hans Fader i en altfor tydelig Hensigt havde gjort sig skyldig, vovede Louis ikke, nedbeiet af Smerte og Skamsfuldhed, at tilsaae den unge Pige, hvilke Vaand, der vare mellem ham og den offentlige Skriver. Men da han dog ønskede at give Mariette og hendes Gudmoder en sandsynlig Forklaring over dette Betrageri, saa sagde han til dem:

„Uden Tvivl er det gaaet saaledes til: den offentlige Skriver maa trods sin tilsyneladende Godmedighed have villet forsøge en slet og sorgelig Spøg, min stakkels Mariette, og derfor just have læst for Dem det Modsatte af det, jeg havde skrevet.“

„D! det er dog skjændigt!“ — sagde den unge Pige, idet hun foldebe

Hænderne. — „Hvilken Falskhed af denne Gamle! Han havde saadan en trohjertig Mine, da han saa deeltagende beklagede de Stakler, der som jeg hverken kunne læse eller skrive.“

„Ja, han har bedraget Dem, Mariette, derom er ingen Tvivl.“

„Men hvor er da det Brev, som jeg dikterede ham, for at det skulde træffe Dem i Dreur?“

„Det maa være ankommen der, da jeg allerede var afreist,“ — svarede den unge Mand, idet han fortiede for Mariette, at man Aftenen før havde overbragt ham det i Paris. — „Men det er jo ikke af nogen Bigtighed,“ — tilføjede Louis, som ønskede at afbryde en for ham saa pinlig Samtale. — „Havde vi nu ikke beroliget os angaaende vore gjensidige Følelser, Mariette, og . . .“

„Et Dieblifts Taalmodighed,“ — sagde Madame Lacombe, som i nogen Tid havde været hængsunket i Betragtninger — „et Dieblifts Taalmodighed, I ere berolige, I to, men jeg ikke.“

„Hvorledes, Madame?“

„Hvad vil De sige dermed, min Gudmoder?“

„Jeg vil sige saa meget dermed,“ — svarede Madame Lacombe med Bitterhed — „at jeg ikke vil vide noget af dette Giftermaal.“

„Madame, hør mig . . .“

„Gaae De med Deres „Madame“! Da De er en Søn af en offentlig Skriver, saa eier De Ingenting, Mariette heller ikke, og naar to, der ere Fattige, gifte sig, tælle de saameget som tre. Min Gubbatter har allerede mig at ernære, der mangler hende kun, at hun skulde have Børn til! Det vil blive et deiligt Egtekab med Hunger og Elendighed!“

„Men, min Gudmoder . . .“ — sagde den unge Pige.

„Lad mig i Ro! Jeg seer klarere end I. Man vilde gjerne gifte sig for at skaffe sig den Gamle fra Halsen! Ja, ja, først eller sidst vil man sige til hende: Vi have ikke engang Brod nok for os og vore Børn, og vi skulle ogsaa ernære Dig for Intet. Pak Dig, Gamle! Lev, dersom Du kan, doe, dersom Du vil! som Ordsproget siger. — Og naar jeg saa bliver taget paa Gaden som Landstrygerke, og jeg bliver fængslet, saa ere I frie for mig. Ja, ja, det er Eders Plan!“

„D! min Gud!“ — raabte Mariette, — „kan De troe noget Saadant!“

„Madame,“ — kaldt Louis hurtig ind, — „berolige Dem. Just idag har jeg gjort en Opdagelse, som jeg aldrig havde ventet at gøre. Af Grunde, som jeg maa agte, skjulte min Fader hidtil for mig, at han er riig, meget riig.“

Mariette saae ved denne uventede Efterretning paa Louis med langt større Forbauselse end Glæde, hvorpaa hun sagde til sin Gudmoder:

„Som Du seer, Gudmoder, har Du nu ikke mere at befrygte.“

„Ha, ha, ha!“ — raabte Madame Lacombe med spottende Latter; — „saa Du skulde troe paa Sligt! . . .“

„Men, min Gudmoder . . .“

„Indseer Du da ikke, at han har opfundet denne Løgn, for at jeg skulde give mit Minde til Dit Giftermaal?“

„Madame, jeg sværger Dem . . .“

„Jeg siger Dem, at Alt dette er Bedrageri,“ — raabte Madame Lacombe; — „er De riig, saa forlanger De ikke mere Mariette. Gaae dog! Skulde maafee en riig Mand's Søn være taabelig nok til at gifte sig med en stakkels Syypige, som hverken kan læse eller skrive!“

Uden just at dele sin Gudmoders Tvivl, saae dog Mariette ved Tanken om Louis's nye Rigdom med ængstelig og bedrøvet Mine paa ham. Den unge Mand forstod dette Blik's Betydning og begyndte igjen:

„De tager fejl, Madame Lacombe. En riig Mand's Søn holder det Drd, som han har givet, medens han var fattig, naar hans Livs Lykke er forbunden med dette Drd.“

„Bah! det flinger jo meget smukt“, — afbrød ham den Syge i en mistroisk og ærgerlig Tone. — „Hvad enten De nu er riig eller fattig, saa saarer De ikke Mariette, naar De ikke sikrer mig mit Opboud, saalange jeg lever. Jeg forlanger ikke meget: ser hundrede Francs aarlig; men de maae for Contracten deponeres i rede Penge hos en sikker Notarius.“

„Ak! min Gudmoder!“ — sagde Mariette, som ei længer kunde holde sine Taarer tilbage, — „at være saa mistroisk mod Louis!“

„Ak! ja!“ — raabte den ulykkelige Skabning, — „man stoler og stoler paa Folk, og en skøn Dag er man bestjaalet! Jeg kjender det. Iforveien lover man Alt, hvad der forlanges, men man bliver snart fjed af den gamle Syge og sender hende til Hospitalet! Men saalange jeg var hos Mariette, behøvede jeg ikke at frygte for at komme til at ligge paa Gaden.“

Jeg er hende vel til Byrde, hun er træt af mig, det er sandt; men hun er en god og hjertelig Pige, hun er nu engang vant dertil, og hun er bange for mig. Var hun først gift, saa vilde I begge uden Barmhjertighed kaste mig udenfor Døren, og hvor skal jeg saa hen? Hvad bliver der saa af mig? Er det min Skyld, at jeg i Udvælsen af min Haant'ering er bleven Krob-ling? Nei, nei, ingen Tale om Giftermaal, naar ikke sex hundrede Frances sikkres mig aarlig, saalænge jeg lever."

Jmit lertid havde Louis og Mariette udværet betydningsfulde Blikke.

Den unge Pige syntes at sige:

"Hører De nu, Louis, hvor den Ulykke, der hele Livet har forfulgt min Gudmoder, har gjort hendes Character bitter?"

"Staffels Pige!" — syntes den unge Mand at svare; — "hvor maa De have lidt ved at see en saa blid og from Dpoffrelse som Deres saaledes optagen og saaledes belønnet!"

"Man maa anslage Ulykken, Louis, og ikke hende. Hun har lidt saameget!" — svarede den unge Piges rørende Blik.

"Madame," — begyndte Louis igjen, da den Syge havde ophørt med at tale, — "De kan være overbevist om, at Deres Skjæbne skal blive saaledes, som den bør være. Mariette og jeg ville aldrig glemme, at De har været for hende en anden Moder, og De kan selv vælge, om De vil leve med os eller foretrække at boe alene, De vil blive behandlet, som De fortjener det af os."

"Ak! Jeg takker Dem, Louis," — sagde den unge Pige, fuld af Taknemmelighed — "jeg takker Dem, fordi De nærer samme Følelser som jeg for min staffels Gudmoder, min anden Moder!"

Og den unge Pige vilde omfavne Madame Lacombe; men den Syge stødte hende tilbage og begyndte igjen i spottende Tone:

"Seer Du da ikke, at man har os til Bedste? Vgte Dig? Udsætte en Pension for mig! Har man da nogensinde seet Slikt? Han vil bedaae mig med smukke Ord, det er Alt, og er han virkelig saa riig, saa skal jeg sige Dig, hvorledes det vil gaae. Han vil holde Dig op med Snak, og Du vil en Dag erfare, at han har giftet sig med en Anden. Derfor forbyder jeg ham een Gang for Alle at sætte sin Fod her mere."

"Uden i det Tilfælde, at jeg kom med min Fader, og at han anholdt

hos Dem om Mariettes Haand, idet han forklarede Dem de Fordele, som han vilde tilstifre baade os og Dem."

"Ja, ja," — svarede den Syge, idet hun igjen vendte sig om mod Bøgen; thi hun havde igjen lagt sig paa sin Seng, — „naar De kommer igjen for at fortælle os disse smukke Ting, saa vil der nok blive fire Torsdage i een Uge."

"Det vil skee imorgen, Madame Lacombe," — svarede Louis.

Derpaa vendte han sig til den unge Pige og sagde:

"Kævel Mariette. Imorgen altsaa kommer jeg med min Fader."

"Min Gud, Louis, gid det var sandt!" — svarede den unge Pige, idet hun omt trykkede den unge Mand's Hænder i sine. — „Efter saa megen Kummer vil da Lykken altsaa endelig komme . . . En Lykke uden Døphor!"

"Ere I snart færdige? I forvirrer mig Hovedet med al Eders Lykke!" — raabte den Syge forbitret. — „Lad mig dog faae Ro, og Du, Mariette, rør Dig ikke af Stedet. Du vilde vel inderlig gjerne ledsage denne Løgner til Trappen; men jeg siger nei, og derved bliver det."

Louis og Mariette vekslede et sidste Blik, og den unge Mand sagde sagte:

"Imorgen, Mariette, min inderlig Elskede, min Kone!"

"Kommer han snart ud af Stuen," — raabte den Syge.

Louis forlod Bærelset, og Mariette vendte langsomt tilbage for at sætte sig ved sin Gudmoders Seng.

Saa Diebliske efter dette Optrin gif den unge Mand med hurtige Skridt til sin Faders Bod, hvor han haabede at træffe ham; men han fandt Bodens Luffet. Han spurgte efter Hr. Richard og erfarede, at han stet ikke den hele Dag havde været paa sit vante Sted. Forbavset over denne saa vigtige Forandring i den Gamles regelmæssige Sædvaner, ilede Louis nu til Gaden Grenelle, hvor deres fælles Bopæl var.

Elleve Capitel.

Louis Richard naaede snart Gaden Grenelle. I det Dieblisk han gif forbi Portnerens Bærelse, sagde denne til ham:

„*Mr. Louis, Deres Fader er gaaet ud for to Timer siden, og han har efterladt dette Brev til Dem. Jeg skulde have bragt det til Skriverstuen, dersom De ikke var kommen hjem inden Klokken var to.*

Den unge Mand tog Brevet, som var af følgende Indhold:

„Min kjære Søn!”

„Jeg sit i dette Dieblis nogle Linier fra min Ven Ramon, som underrettede mig om, at de samtidig med hans Brev ere afreiste fra Dreux, og at de idag ville ankomme til Paris.

Da han aldrig i sit Liv har reist paa Jernbane, og han gjør sig en Fornæelse af at forsøge denne Befordringsmaade, saa vil han standse i Versailles, hvor han beder os at vente ham. Vi ville besøge Slottet, og Alle i Forening vende tilbage til Paris med et af de sidste Tog.

Jeg venter Dig i Hotel des Reservoirs. Er jeg allerede gaaet hen med Ramon og hans Datter for at besøge Slottet, saa vil Du nok kunne træffe os igjen. Forøvrigt, forstaae mig vel, denne Sammenkomst med Mademoiselle Ramon vil altsedes ikke paalægge Dig nogen Forpligtelse for Fremtiden.

Jeg ønsker kun, at Du maatte benytte Leiligheden idag til at indse, hvor ubilligt det var af Dig saaledes uden nærmere Betjendtskab at lade Dig indtage imod denne unge Dame. Du vil forresten nok indse, at det under alle Omstændigheder vilde være meget uartigt mod Ramon, hvad Beslutning Du end har taget, at udeblive. Kom altsaa, min kjære Louis, om Du og kun gjør det for Heflighedens Skyld.

*Din Fader, som elsker Dig, og som kun har et Ønske i Verden:
Din Lykke!*

A. Richard.”

Trods sin sædvanlige Hengivelse i sin Faders Villie tog Louis dog ikke til Versailles, da han var overbevist om det fuldkomne Unyttige ved en ny Sammenkomst med Mademoiselle Ramon; thi han var mere end nogensinde besluttet paa at gifte sig med Mariette.

Den markvartige Opdagelse af hans Faders Formue forandrede saa lidt Louis's bestedne Forordringer og hans sædvanlige Arbejdslyst, at han i Hast begav sig til sin Skriverstue for der at opfylde sin Pligt og undskylde

sin Fraværelse om Formiddagen. Noget paastrængende Arbejde, som han maatte besørge, medens Dagens forskjellige Hændelser gjorde ham det vanskeligt at samle Tankerne, holdt ham længe tilbage paa Contoiret. I det Dieblis, da han var i Begreb med at forlade samme, traadte en af hans Kammerater ind med det Udraab:

„Alt! mine Venner, hvilken Hændelse! hvilken Ulykke!“

„Hvad er der paafærde?“

„Jeg traf nylig En, der kom fra Jernbanegaarden i Versailles.“

„Fra Jernbanen!“ — raabte Louis og bævede. — „Belan! hvad er der da skeet?“

„En forfærdelig Ulykke.“

„Store Gud!“ — raabte Louis og blegnede. — „Søg mig Alt!“

„Det til Paris tilbagevendende Tog er kommen ud af Skinnerne; Vognene ere væltede over hverandre, Maskineriets Dyr har stukket dem i Brand, og man siger, at næsten alle de Reisende ere snuste eller brændte, og at . . .“

Greben af Dødsangest formaaede Louis ikke at høre mere. Uden Hat styrtede han ud paa Gaden, sprang op i en Leievogn og sagde til Kutsken:

„Tyve Francs i Drifkepenge, dersom De i fuld Gallop bringer mig til Jernbanen, der gaaer til Versailles . . . og derfra . . . videre . . . jeg veed endnu ikke hvorhen . . . Men for Himlens Skyld, kjør hurtig! kjør hurtig!“

„Den høire eller den venstre Bred, min Herre?“ — sagde Kutsken, idet han pidskede paa Hestene.

„Hvorledes?“

„Der er dog to Banegaarte, min Herre, en paa den høire og en paa den venstre Bred.“

„Jeg vil til den Bane, hvor der er foreskaldet en skrækkelig Ulykke.“

„Det har jeg slet ikke hørt Noget om, min Herre.“

Louis lod sig bringe tilage til Contoiret for at faae nærmere Underretning. Men da han ikke mere traf Nogen hos Notaren, steg han igjen med fordoblet Angest tilvogns.

„Min Herre,“ — sagde Kutsken til ham, — „jeg har nylig erfaret, at det er paa den venstre Side.“

Louis lod sig altsaa kjøre derhen. Den ulykkelige Hændelse bekræftede sig, og han erfarede endog nærmere Stedet, hvor Ulykken var skeet. Først ad Landeveien, siden ad en Markvej naaede han henimod Ratten i ringe Af-

stænd Baas-Meuton. Han sprang ud af Vognen, og ledet af det sidste Skrin af de sammenhobede, brændende Vogne, befandt han sig snart ved Ulyffens Skuplads.

Denne Katastrophe er allerede saa ofte omtalt, at det er unødvendigt her paany at gaae ind paa de nærmere Omstændigheder. Vi omtale kun, at Louis den hele Nat forgjæves søgte sin Fader mellem disse fortrængte og skræffelig saarede Ligg. Genimod Kl. fire om Morgenen vendte den unge Mand, overvældet af Smerte og Mæthed, tilbage til Paris, idet han kun endnu nærede det Haab, at hans Fader med nogle saa Reisende skulde have undgaaet Faren og endnu om Aftenen naaede han sin Bopæl igjen.

Neppe ankommen til Porten af Huset, sprang Louis ud af Vognen og ilede til Portnerens Bærelse.

„Er min Fader kommen hjem?“ — vare hans første Ord.

„Nei, Hr. Louis.“

„Ak! der er ingen Tvivl mere!“ — mumlede han, idet han sagde at undertrykke sin Hullen; — „død, død . . .“

Hans Knæe vakkede under ham, han maatte sætte sig ned og var en Afmaagt nær.

Efterat Louis nogle Diebliske havde hvilet sig hos Portneren, som modtog ham med de sædvanlige tomme Beklagelsesytringer, naaede han langsomt sit Bærelse.

Ved Synet af den fattige, saalange med Faderen delte Volig naaede Louis's Smerte den højeste Grad. Han tænkte paa den skræffelige Maade, hvorpaa hans Fader, som han saa inderlig havde elsket, maatte være kommen, og han fastede sig paa sit Leie, idet han skulte Ansigtet i sine Hænder og gav sin Hullen frit Løb.

Omrent en halv Time laae han saaledes hensunken i en uendelig Fortvivlelse, da han hørte Nogen banke paa Døren, hvorpaa Portneren traadte ind.

„Hvad vil De?“ — sagde Louis, idet han afstørrede sine Taarer.

„Hr. Louis, det gjør mig meget ondt at maatte forstyrre Dem i et saadant Dieblisk, men Rudffen . . .“

„Hvorledes?“ — spurgte Louis, der i sin dybe Smerte havde forglemmt Vognen. — „Hvilken Rudff?“

„Jh! Rudffen, der har fjørt for Dem den hele Nat. De har nok lovet

ham tyve Francs i Drifkepenge, og med Betalingen for Vognen bliver det ni og fyrgetyve Francs, saa meget forlanger han i det Mindste."

"Jh! Min Gud!" — sagde den unge Mand med smertelig Utaalmodighed — "Giv ham de Penge og lad mig være alene."

"Men, Hr. Louis, ni og fyrgetyve Francs det er en stor Sum, og jeg har den ikke!"

"Ak! Min Gud! Hvad skal jeg gjøre?" — raabte Louis, som igjen maatte nødes til at dvæle ved Livets materielle Interesser. — "Jeg har ingen Penge."

Da han talte Sandhed; thi han havde endnu aldrig paa een Gang været i Besiddelse af Hverdelene af den Sum, han havde lovet Rudffen.

"Men, min Herre," — begyndte Portneren igjen — "hvorledes kunde De og leie en Vogn timevis og benytte den hele Natten med Løfte om tyve Francs i Drifkepenge? De maa jo være fra Forstanden! Hvad vil De da nu gjøre? See dog i det Mindste efter, om der ikke skulde findes Penge i Deres salig Faders Skuffer."

Ved de sidste Ord erindrede Louis sig, hvad han i sin Smerte hidtil havde forglemt. Man havde sagt ham, at hans Fader var rig. I den Tanke, at der maaskee kunde være Penge gemte i Bærelset, sagde han, da han ikke ønskede Portnerens Radværelse ved denne Undersøgelse:

"Det er meget muligt, at jeg skal bruge Vognen endnu denne Morgen, han maa vente. Kommer jeg ikke inden en halv Time, saa kom herop igjen, saa skal De faae Pengene."

"Men, min Herre, denne Venten vil kun forøge Deres Udgift, og dersom De ikke er istand til at betale, saa maatte . . ."

"Det er godt," — svarede Louis, idet han hurtig afbrød ham, — "jeg veed, hvad jeg har at gjøre."

Portneren bortsejrede sig. Da den unge Mand var alene, søgte han ligesom Samvittighedsbebrejdelser ved Tanken om de Undersøgelser, som han vilde anstille; men den paatrængende Forlegenhed lod ham overvinde disse Betragtninger.

Bærelsets Meubler bestode af et Skriverbord, en Commode og en gammel Kiste af Røddetræ, saaledes som velhavende Bønder have dem. Den havde to afdeelte Rum, det ene ovenover det andet.

Louis undersøgte Bordet og Commoden uden at finde Penge. Begge

Nøglerne til Kisten sad i Vaasene for de to Rum. Han lukkede op og saae kun nogle gamle Klædningsstykker. En lang Skuffe adskilte begge Rumme i dette Meubel; i denne fandt Louis kun nogle uvigtige Papirer. Da han imidlertid tænkte sig Muligheden af et eller andet skjult Gjemme, saa faldt det ham ind at trække denne Skuffe ud af sine Fals. I Begyndelsen saae han Intet, men en endnu opmærksommere Undersøgelse lod ham opdage en Robberknap, som berørte venstre Fals. Han trykkede paa denne Knap, hvorpaa han strax i den nederste Afdeling af dette Meubel hørte en knirkende Lyd. Han bukkede sig og saae det Brædt, som syntes at danne Skuffen, langsomt synke ned, idet der kom tilsynne en omtrent sex Tommer dyb Bund, som strakte sig heelt ind i den bageste Deel af Meublet. En Mængde Rum beklædte med Jævel befandt sig i dette Gjemme. I hvert af disse saaes symmetrisk opstillede Stabler af alleslags Guldstykker, fra alle Lande og fra alle Tider. Sandsynligviis maatte hvert af disse Guldstykker ofte være pudsede og blankere; thi de funkede, som om de nylig vare myntede.

Trods sin uendelige Sorg, blev Louis et Dieblig blandet ved Synet af denne Skat, hvis Værdi maatte være anseelig. Da det første Indtryk var forbi, bemærkede han i det første Rum et Papir, hvilket han tog og læste, idet han kjendte sin Faders Haandskrift; det lød saaledes:

„Denne Samling af Guldstykker er bleven begyndt den 7de Septem-ber 1803. Dens reelle Værdi beløber sig 287,634 Francs og 10 Centimer (See mit Testaments fjerde Paragraph hos min Notarius, Hr. Marainville, Gaden Saint-Anne, Nr. 28, hvem jeg har anbefalet Opbevaringen af mine Renter, Actier og andre Verelbreve. See ogsaa det forseglede Dmslag, som ligger under Skatlerne af spanske Dvadrupler i det femte Rum.)“

Louis tog flere Stabler af disse tykke og store Guldstykker bort og fandt virkelig et stort forseglet Dmslag.

Det indeholdt følgende Ord skrevne med store Bogstaver:

Til min dyrebare og elskede Søn.

I det Dieblig, da Louis berørte dette Dmslag, bankede man paa Døren. Han erindrede sig, at han havde bedet Portneren komme igjen, greb hurtig en af Dvadruplerne og lukkede Meublet.

Portneren betragtede Guldstykket med ligesaa megen Overraskelse som Nysgjerrighed, og raabte med forundret Mine:

"Hvilket smukt Guldstykke! det seer ud, som det var splinternyt. Jeg har aldrig seet Mage."

"Det er tilstrækkeligt," — svarede Louis; — "gaae og betal."

"Hvormeget gjælder da et saadant Guldstykke, min Herre?"

"Mere end den Sum jeg skylder. Gaae først til en Verelleer og betal saa Rudffen."

"Hr. Louis," — begyndte Portneren igjen i en hemmelighedsfuld Tone, — "har Fader Richard maaskee efterladt Dem mange saadanne smukke Guldstykker? Hvo skulde dog have troet, at den gamle fattige Mand . . ."

"Gaae!" — raabte Louis forbitret over det uforstaaede Spørgsmaal; — "gaae og betal Rudffen og bliv borte."

Portneren trak sig hurtig tilbage. For at være sikker mod nye ubesejlige Besøg, lukkede Louis Døren af, tog Nøglen af Laasen og gif igjen hen til Kisten.

For han aabnede sin Faders Testament, betragtede han endnu et Dieblik næsten uvilkaarlig den blændende Skat. Men denne Gang tænkte han paa Mariette, uagtet han bebrejdede sig denne glade Tanke i et saa sørgeligt Dieblik. Han indsaar, at den fjerde Deel af den Sum, som han her havde for Die, var nok til for bestandig at sikke hans Kones Velstand og Uafhængighed.

Derpaa søgte han at glemme den grusomme mod den stakkels Syepige af hans Fader anvendte List, og han bestræbte sig for at troe, at han vilde have faaet Oldingens Minde til Forbindelsen med hende, ligesom hans Fader ogiaa vilde have sikret den nye Egtesælles Stjæbne, om han og ikke havde villet tilstaae af sin Rigdom.

Opdagelsen af disse Rigdomme gjorde ikke Louis havestyg og hevngjerrig, saaledes som en Gjerrigs Arvinger næsten altid blive, naar de tænke paa de smertelige Savn, som de paa Grund af denne Gjerrighed have maattet taale.

Den unge Mand tog tværtimod med rort Hjerter og from Erbødighed sin Faders Testamente i Haanden og løste med Haanden, som sitrede af hans Sindsbewægelse, Omslaget, der uden tvivl indeholdt Oldingens sidste Villie.

Tolvte Capitel.

Oldingens Testamente, som omtrent var affattet for to Maanedes siden, lød saaledes:

„Min elskede Søn, naar Du læser disse Linier, vil jeg have ophørt at leve.

„Du har altid troet, jeg var fattig, men jeg efterlader Dig en stor ved min Gjerrighed foreget Formue.

„Jeg har været gjeirig, det dølger jeg ikke, jeg gjør mig tvertimod en Ære deraf, jeg er stolt deraf

„Og jeg vil her sige Dig hvorfor:

„Lige til den Dag, da Du saae Dagens Lys, hvilket kostede Din Moders Liv, var jeg uden at være ødsel temmelig ligegyldig for at forege min Arv og den Medgift, Din Moder havde bragt mig. Saasnart jeg havde en Søn, forvandlede den Følelse af Dm'sorg, som bliver en hellig Pligt, naar man er Fader, efterhaanden til Sparsommelighed, saa til Kærrighed, og endelig endog til Gjerrighed.“

„Forøvrigt felte Du i Din Barndom aldrig de Savn, som jeg paa-lagde mig selv. Etjendt Du ved Din Fæd'sel var sund og stærk, bidrog, som jeg troer, Din simple Opdragelse til at udvikle Din kraftige Constitution.

„Da Du var i den Alder, at Du skulde nyde Underviisning, sendte jeg Dig i en af Fattigskolerne. For der Første var det en Besparelse for mig (denne Besparelse er ikke ringe), og dernæst skulde Du ved denne falles Opdragelse vænnes til et beskedent og arbejdsomt Liv. Følgerne deraf overtraf mine Forventninger. Opdraget med fattige Børn istedenfor med rige eller velhavende, undgik Du hine befofslige Tilbøieligheder, den bittere Misundelse og den forfangelige Jærrygte, som næsten altid har en fordærvelig Indflydelse paa vor fremtidige Bestemmelse.

„Paa denne Maade sparede jeg Dig megen Kummer, som, om den og er barnagtig, dog ikke forarsager mindre Smerte.

„Du faldt ikke paa at sammenligne Din Stilling med deres, som er høiere eller bedre end Din.

„Du sølte ikke et vist hadesfuldt Savn, naar Du hørte en af Dine Kam-

merater omtale den Glæds, der herskede i hans Faders Huus, en Anders prale af sin Families gamle Adel, og endelig endnu en Anden leregne de Rigdomme, hvorover han engang skulde blive Herre.

„Det er i Almindelighed Tilfældet, at Børn under meget forffjellige Forhold, naar de bære samme Klædedragt, spise ved samme Bord og nyde samme Underviisning, ogsaa indbyrdes have en Følelse af Lighed.

„Det er en stor Bilsfarelse.

„Den selstabelige Ulighed gjør sig hos Børn ligesaa gjældende som i Verden i Almindelighed.

„En riig Borgers eller en fornem Herres Søn viser næsten allerede i det tiende Aar den Alvor og det Overmod, som han femten Aar senere vil udvise.

„Hvad Dig angaaer, da horte Du ved at blive opdraget med Børn af Folket, hvorledes de Alle talte om Deres Faders og Moders sure Arbeide. Den strenge Nødvendighed for at arbejde indprægedes altsaa endog allerede i Din tidligste Ungdom i Din Sjæl.

„Andre af Dine Skolekammerater fortalte endog om Deres Families Savn og Elendighed, og saaledes vænnede Du Dig til Tanken om vor Armod.

„Endelig saae Du, hvorledes den største Deel af disse Børn med Mod fandt sig i sin Skjæbne (Mod og Hengivenhed i sin Skjæbne ere de to største Dyder hos Folket), og aldrig, min elskede Søn, manglede Dig hidtil Hengivenhed og Mod.

„Da Du var femten Aar gammel, led jeg Dig i en høiere Communalskole concurrere om et Stipendium, og i denne Skole modtog Du Din sidste Underviisning. Din første Opdragelse havde allerede baaret herlige Frugter; thi ffjendt flere af Dine nye Kammerater i denne Skole ifølge Fødsel eller Formue tilhørte Aristokratiet, saa forandrede Berørelsen med dem dog ikke Dine fortræffelige Egenskaber, og man mærkede ikke noget Spor af iverfhy Misundelse hos Dig.

„Eytten Aar gammel blev Du antaget som en ringe Skriver hos en Notarius, som jeg kjendte, og som var den eneste, der var indviet i min Færmes Hemmelighed, da han bestyrede den. Lige til det Dieblis, da jeg skrev disse Linier, var denne Ven ligesaa taus som tro. Den bestedne Løkebane, hvorpaa Du skulde slaae ind, indgjød Dig ikke nogen Uvillie og Din

Principal's Benskab for mig borgebe mig for hans Omhyggelighed for Din Uddannelse. Han oplærte Dig i den offentlige Ret, og ved hans Bestræbelser og ved det Arbejde, han lod Dig besørge, opnaaede Du hos ham fuldkommen Kjendskab til Forretningsgangen, og Du vil saaledes ved min Omhue være istand til paa en bekvem og nyttig Maade at bestyre den Formue, jeg samlede til Dig.

„Min Samvittighed gjør mig ingen Bebreidelser, og dog tilstaaer jeg, at jeg undertiden har næret Frygt for, at Du efter min Død skulde gjøre mig følgende Bebreidelse:

„Medens Du opdyngede Rigomme, min Fader, saa Du mig lide smertelige Savn uden at Du forbarmede Dig over mig.

„Men ved noiere Eftertanke bortjog jeg denne min Frygt for stedse af mit Hjerte. Jeg erindrede mig, hvor ofte Du sagde mig, at Du, om Du og var sat ig, dog var tilfreds med Din Stilling, og at Du kun for min Skyld onskede Dig at have det bedre.

„I Sandhed, Din rolige Stemning, Din jevne og blide Character, Din naturlige Munterhed og Din Omhed for mig har bevist mig, at Du var tilfreds med Din Lod; desuden deelte jeg den jo med Dig. Hvad jeg paa min Side fortjente ved min Profession som offentlig Skriver tillod os tilligemed det, Du kunde sammen spare, at leve, uden at jeg behøvede at angribe mine Renter. Paa denne Maade stadig lagte til Capitalen have de i deres Bestyrers forstandige Hænder baaret Frugter. Idag, da jeg skriver dette Testamente, beløber sig derfor og den Formue, som jeg efterlader Dig, omtrent til to og en halv Million.

„Jeg veed ikke, hvor mange Aar jeg endnu har tilbage at leve i, men dersom jeg endnu kun lever ti Aar, saa har jeg naaet det almindelige Maal for det menneskelige Liv. Du er saa fem og tredive Aar, og jeg vil saa have opdyngnet en Formue af fire til fem Millioner, da en Capital i ti Aar fordobler sig.

„Saaledes vil Du efter al Sandsynlighed (der skulde da ellers ramme mig et uforudseet Slag) have opnaaet den fuldstændige Modenhed, naar Du kommer i Besiddelse af denne store Formue. Dine maadeholdende, arbeidsomme og beskedne fra Barndommen af tilvante Sædvaner ville være blevene for Dig en anden Natur. Dit Kjendskab til Forretningerne vil ved Praxis have uddislet sig endnu mere. Føi til disse Fordele Din gode For-

stand, Din faste physiske Constitution, som ingen tidlige Udsvævelser vil have svækket, og sig mig saa, min kjære Son, om Du ikke befinder Dig i den bedst mulige Tilstand til at arve den Formue, som jeg har erhvervet Dig, og til at anvende den efter Din Tilskuelighed, som jeg antager vil være ærlig og heimodig.

„Hvorfor, vil Du maaſtee ſige til Dig ſelv, har jeg indſtrænket mig til blot at lade min Capital være uden at foretage en ſtor Finantsoperation eller uden at nyde min Overflodighed?

„Jeg ſkal ſige Dig Grunden hertil, mit kjære Barn.

„Min Gjerrighed har viſneſt ſin Rilde i en faderlig Dmſorg. Men denne Gjerrighed har tilſiſt antaget alle de fra denne heſtige Lidenſkab uadſkillige Egenſkaber.

„Jeg har kunnet undvære Alt og kan det endnu for at bynge Rigdom paa Rigdom, fordi jeg altid med Henryttelſe ſiger til mig ſelv, at jeg ſpærede til Dig, og at Du engang ſkulde arve mig. Men at benytte min Formue til daglige Fornedenheder, eller at ſætte den paa Spil ved Finantsoperationer, det er mig umuligt. Det vilde ſenderrive mit Hjerte; thi Du maa vide, at Beſiddelſen af vor Skat er hos os Gjerrige et andet Liv! Det kommer deraf, at vi uden at give Noget ud, uden at riſquere en Skilling, i vor Indbildning hengive os til de ſtorſte Operationer, den meeſt uhorſte Kjærlighed til Pragt. Og det er intet forſængeligt Dnſte, ingen tom Drøm. Nei, nei, iſølge min Kaſſes Tilſtand vilde denne Kjærlighed til Pragt imorgen, ja endnu idag, ſtrar paa Stedet kunne tilfredsſtilles.

„Hvorledes kan Du nu forlange, at en Gjerrig ſkulde have Mod eller Billie til at lade en ſaadan Taliſman ſlippe ſig af Hænderne? Hvorledes! For een Plan, for een virkeliggjort Drøm ſkulde man gaae ſaavidt, at man ſkulde opgive tuſinde Planer, tuſinde Dremme, ſom hvert Diebliſt kunne virkeliggjøres, og iſær naar man ſiger til ſig ſelv: Hvad Dndt gjer jeg? Hvem ſkaber jeg? Har min Son ikke hidtil ſundet ſig tilfreds med ſin Skjæbne? Er han ikke en Stoltthed for den af ſine Børn meeſt ſiolte Fader? Er det ikke Altſammen for ham, ſamler jeg ikke diſe Skatte for ham alene?

„Og endelig, hvad Gødt vilde det have bragt min Son, om jeg havde handlet anderledes?

„Havde jeg været ødſel, ſaa vilde min Ødſelhed have eſterladt Dig i Elendighed, mit kjære Barn.

"Vilde jeg have indskrænket mig til paa en fornustig Maade at fortære mine Indkomster?

"I saa Fald vare vi rimeligviis, istedenfor at arbejde, blevne Lediggjængere. Istedenfor at leve i trange Kaar, vilde vi have havt nogle physiske Nydelse, nogle forføngelige Tilfredsstillelser. Kort sagt, vi havde levet som alle velhavde Borgere af vor Stand.

"Hvad havde vi vundet derved?

"Havde vi været bedre? Det veed jeg ikke. Men ved min Død vilde jeg kun have efterladt Dig nogle ringe og til Udførelsen af et omfattende og storartet Foretagende utilstrækkelige Indkomster.

"Endelig endnu et Ord, min kjære Sen, for at forekomme en Vebredelse, som Du maaskee endnu vilde kunne gjøre mig efter min Død.

"Vær fuldt og fast overbevist om, at jeg ikke af Hytleri eller Mistillid har ladet Dig være uvidende om min Rigdom.

"Jeg skal nu sige Dig Grunden til min Taushed:

"Ubekjendt med vor Rigdom fandt Du Dig let i Armoden. Havde Du derimod kjendt min Formuestilstand, vilde Du maaskee nok uden at knurre have betraadt den Vej, som jeg anviste Dig, men Du vilde dog i Dit Indre have befyldt mig for Haardhed og besynderlig Egenkærlighed. Hvo veed endelig om Bevidstheden om en tilkommende Rigdom ikke efterhaanden vilde have ødelagt Dine gode Egenstaber?

"Tilgiv mig, kjære Barn, denne assindige Frygt, disse for Dit fortræffelige Hjerter frænkende Befrygtelser; men for at nyde hele Din barnlige Kjærligheds rene, rørende og hellige Uegennyttighed vilde jeg, saalænge jeg levede, ikke give Dig mindst Tanke om Din store Arv.

"Endelig den sidste Grund og maaskee den vigtigste af alle dem, der bevægede mig til at skjule min Rigdom for Dig . . . Jeg elsker Dig saa høit . . . og seer Du, det vilde have været mig umuligt at see Dig lide den ringeste Mangel, dersom Du havde vidst, at det kun var afhængig af mig at lade Dig føre det pragtfuldeste Liv.

"Trods den tilsyneladende Modsigelse, som synes at finde Sted mellem denne Kjærlighed og mit gjerrige Væsen, haaber jeg, min kjære Son, at Du vil forstaae mine Tanker.

"Og nu, da jeg i Tankerne seer mig død, og Døden kan jo ramme mig hvært Dieblif . . . nu erklærer jeg i dette høitidelige Dieblif, at jeg af

himmit inderste Hjerter velsigner Dig, mit dyrebare og elskede Barn, Du som i disse Verden altid kun beredte mig Lykke og Glæde.

„Vær altsaa velsignet, Louis, min gode og elskede Son, vær lyffelig i som Du har fortjent, og mit sidste Ønske er da opfyldt.

„Paris, den 23de Februar 18³³.

„Din Fader A. Richard.“

Dybt rystet ved at have læst dette sølsomme Testamente, græd Louis længe, idet han anstillede Betragtninger over sin Faders besynderlige Egenheder.

Dagen var nær sin Ende, da den unge Arving hørte, man bankede paa Dagkammerets Dør, og da Florestan de Saint-Herems velbekendte Stemme maadede hans Dør.

Trettende Capitel.

Saint-Herem kastede sig i sin Bens Arme og sagde:

„Louis! min stakkels Louis! jeg veed Alt. Igaar havde jeg lovet Dig at staffe mig Underretning om, hvorledes det gik Dig. I det Dieblis, jeg gik herop, fortalte Portneren mig Din Faders Død. Alt! hvilken sorgeligg og pludselig Hændelse!“

„See, Florestan,“ — svarede Louis med taarefuldt Stemme, idet han udrakte Saint-Herem Ødsingens Testamente, — „læs, og Du vil indsee, at minnin Sorg maa være bitter.“

Da Saint-Herem havde læst Testamentet, begyndte Louis igjen:

„Velan! sig, troer Du nu, at Noget kan dadle min Fader for hans Gjerrighed? Var hans eneste Tanke ikke altid at berige mig, eller at gjøre mig et ædelt Brug af den store Formue, som han efterlader mig? For mig oplydte han Sætte, medens han paalagde sig selv de tungeste Savn! . . .“

„Intet kan forundre mig med Hensyn til en Gjerrig,“ — svarede Florestan oprigtig. — „De Gjerrige ere istand til noget Stort . . . og jeg siger dette med Hensyn til Alle, som ere et Bytte for denne mægtige og frugtbringende Eidskab.“

„Florestan, det er dog noget overdrevet.“

"Du synes det er en Paradox? Men Intet er dog mere sandt. Man er altid taabelig uretsfærdig mod de Gjerrige," — tilføiede Saint-Herem med tiltagende Begeistring. — "De Gjerrige! man burde opreise Altre for dem! Det Talent, som de vise, til at udfinde ubegribelige, ja, de usandsynligste Besparelser er orerordentligt! Det grændser til det Vidunderlige, naar man seer, hvorledes de aldeles umærkelig med deres udboldende og fornuftige Karrighed gjøre Alt til Guld. De spare paa Svovlsulfur, paa Knappenaale, de forstaae at gjøre deres Centimer frugtbringende, og saa vover man at nægte, at de forstaae Guldsmagerkunsten, at de have fundet de Vises Steen! Nu, den Gjerrige finder jo virkelig de Vises Steen. Endnu engang, gjør han ikke Guld af det, som for Andre ikke har nogen Betydning?"

"I saa Henseende har Du Ret, Florestan."

"I saa Henseende og i alle andre Henseender; thi endelig . . . Men see, Louis, følg nu min Sammenligning ret nøie. Den er fuldsommen rigtig, og min skjønneste rhetoriske Dag værdig! Der er for Exempel etsteds en tør og ufrugtbar Jordbund. Man graver der en Brønd, og hvad seer? De ringeste Rilder, de mindste underjordiske Vanddraaber, Jordens skjulteste Taarer, som hidtil boretunsted eller gif tabte uden mindste Nytte, forene sig Draabe for Draabe i Brøndens Dyb. Efterhaanden stiger Vandet, det vorer, der danner sig en Beholdning, der som en velgjerende Haand udgyder over Jorden den frugtbringende Vølge. Planter og Blomster komme frem som ved et Tryllerii paa den for kort Tid siden saa sørgelige og skaldebe Dørflade! Nu, Louis, siig mig, om min Lignelse ikke er rigtig? Er den Gjerriges Skat ikke denne dyle Brønd, hvori hans Rigdomme ved hans udboldende og kloge Sparommelighed Draabe for Draabe, Skilling for Skilling ophobe sig, og vilde ikke de tusinde smaa Draaber, som forvandlede sig til Kobber, Solv og endelig til Guld, uden den Gjerriges Beskræbelse være forsvundne uden Nytte for Nogensomhelst, medens de nu samlede danne en Brønd, hvoraf Luxus og Kjærlighed til Pragt og Velselv ved i enhver Retning kan udgyde sig i Strømme!"

"Viselig, Florestan," — sagde Louis, — "dersom min barnlige Kjærlighed kunde lede min Dom over min Faders Dpførsel, saa vilde de Grunde, som Du anfører, idet Du gaaer ud fra et oeconomist Standpunkt, i det Mindste bevise, at jeg ikke har taget feil."

"Jeg troer nok, at Du har den rette Anskuelse; thi naar vi betragte den Gjerrige fra det philosophiske Synspunkt, saa er han ved Gud endnu langt beundringsværdigere."

"Det synes mig, min Ven, at være mindre rigtigt."

"Hvorledes! mindre rigtigt? Lad os engang see, svar mig. Du antager vel dog, at de af den Gjerrige mejsommelig sammenpærede Penge næsten altid blive bortødslede paa en eller anden Maade; thi Ordspøget siger: Paa en gjerrig Fader følger en ødsel Søn."

"Det kan gjerne være; jeg vil indrømme, at Ødselhed sædvanlig forekommer der, og der de lange nedgravede Skatte, men hvori seer Du der Menneftskjærlighed?"

"Hvori jeg seer den? Overalt! i alle Ting! Medfører ikke Følgerne af Luxus, af Pragtbygge hundrede Familiers Velstand, idet de være Silken, Gløiet og Kniplingerne, bearbejde Guld og Sølv, indfatte Edelstenene, bygge Palais'erne, udfjære Ibenholdet til Meublerne, lakere Bognene, opfode de ædleste Heste, opelske de sjældne Blomster? Have ikke Malerne, Bygmesterne, Sangerinderne, Musikerne, Dandserinderne, fori sagt alle Haandværker, enhver Kunst, Fornøielse, Trykkeri, Poesie ikke en rrig Andeel i den Guldregn, som falder disse Undere tillive? Og hvorfra kommer denne Guldregn, derjom ikke fra denne magiske, men af den Gjerrige med saa megen Paardnakkehed fyldte Brønd? Uden den Gjerrige gaves altsaa ingen Brønd, ingen Guldregn og intet af de Vidundere, som denne glimrende Dug alene kan befrugte. Vil Du nu, at vi engang skulle betragte den Gjerrige fra det katholske Synspunkt!"

"Den Gjerrige? . . . Fra det katholske Synspunkt!"

"Ja, ja, fra dette Synspunkt er han især majestætisk!"

"Jeg tilstaaer Dig, at denne Paastand synes mig vanskelig at bevise!"

"Den er tværtimod meget let. Vi ville see. Siig mig, er ikke Selvsfornegetelse en af de største katholske Dyder?"

"Uden Tvivl."

"Det er den fuldkomne Afkald paa Verdens Glæder, et Liv med de ædelste Gaver! Et Eremitliv i den thebaiske Ørken!"

"Ganske vist."

"Er dette ikke og et fortræffeligt Middel for Katholikerne til Salighed,

at leve foragtet, forhaanet, affhyet hele Livet igjennem og dog bære dette med uforandret Sindsro?"

"Det maa jeg ligeledes indremme."

"Belan, min kjære Louis, jeg maa opfordre Dig til at nævne mig en Munkorden, hvis Medlemmer saa fuldkommen og oprigtig give Affald paa de jordiske Glæder, som den Gjerrige gjør. Afslægge ikke alle Munk næsten Vøste om Armød ligesom Blindfødte om ikke at see! Kapuzinerne give Affald paa Dandserinder, Champagne, Rideheste, Hoteller, paa Jagt og Opera. Ved Gud, det er let for dem at give Affald deraa; de fleste have nok deres gode Grunde dertil. Men den Gjerrige! Hvilken Forffjel! Det kalder jeg en i Sandhed heltemodig Selskornægtelse! At have i sit Gjemme, i sin Kasse alle Nydelser, At hvad der kan fortrylle Sjælen, Forstanden og Sandserne, og dog besidde det utrolige Mod, at nægte sig alt dette! Al! Tro mig, Louis, deri ligger en kraftig Billies Styrke, dens Triumph."

"Men det kommer vel ogsaa deraf, at Gjerrigheden næsten altid kvæler alle andre Videnskaber, saa at Selskornægtelsen falder den Gjerrige lettere end enhver Anden. Medens han unddrager sig Alt, tilfredsstiller han sin fremherskende Videnskab."

"Fuldkommen rigtigt! Og er det da ikke en magtig og storartet Videnskab, som kan bringe til saadan Selskornægtelse? Og det er endnu ikke nok. I sin Uegennyttighed er den Gjerrige opøiet."

"Den Gjerrige uegennyttig? Al! Florestan!"

"Han er i sin Uegennyttighed opøiet, siger jeg Dig! Den Gjerrige juffer sig aldeles ikke. Han veed godt, at han, medens han lever, er forhaanet og affhyet. Al! Han veed meget vel, at hans Arvinger, saasnart han er død, dandse af overgiven Glæde og driffe paa Guirrens eller Ragertarlens Velgaaende. Han veed alt dette. Og navn mig en Eneste, som bevingjer sig har forsøgt paa at lade sin Skat forsvinde med sig. Det er dog let i fem Minutter at brænde to Millioner i Bankbiller. Nei, den Gjerrige efterlader, fuld af Misdhed og Tilgivelse, sorglemmende Fornærmelserne, sine Skatte til Arvingerne. See, Louis, den Gjerriges Selvsopoffelse gaaer igjennem hele hans Liv; thi han siger bestandig til sig selv: Denne maffommelig og kun ved tunge Savn tilveiebragte Skat vil jeg ikke have samlet for mig selv. Nei, den ffæbnevangre Time vil komme, da disse Penge ville blive forødt til Pragt og vilde Drgier, medens man forhaaner og spotter

mit Navn; men dog vil jeg ikke lade min Skat forsvinde med mig for at straffe de Paagjældende! — Al! troe mig, Louis, Gjerrigheden er en stærk, en stor Lidenstabs, og Intet, som er stærkt og stort, kan være unyttigt. Den gode Gud veed, hvad han gjør. Da han begavede de Gjerrige med en utroelig Villiekraft, saa skete det kun for derved at opfylde et eller andet hemmelighedsskuldte Niemeed. Enhver Kraft har og maa have sin Anvendelse, enhver rigtig benyttet Lidenstabs maa kunne frembringe en fortræffelig Virkning. Tænk Dig for Exempel en Gjerrig som en Stats Finantsminister. Han vilde medbringe hiin Uboielighed i Beskyrelsen og Anvendelsen af de offentlige Penge, som netop karakteriserer Gjerrigheden. Han vilde gjøre Underværker. I Modsætning til Finantsministeren Fouquet (siger Saint-Simon) var Hr. Colbert trods sin store Formue overordentlig sparsommelig i sit Privatliv. Fouquet ødelagde som bekendt Frankrigs Finanser aldeles og aldrig vare de derimod i en mere blomstrende Forsatning end under Colbert. Uden denne gjerrige Minister vilde Ludvig den Hjortendes Ødselhed have været umulig, og en Masse Vidundere af Pragt, Kunst og Poesie vilde saaledes aldrig være komne for Dagens Lys. Du seer saaledes, at Alt staaer i en interlig Forbindelse. Enhver Aarsag har sin Virkning. Ludvig den Hjortendes Ødselhed var en Folge af Colberts Gjerrighed."

"Florestan," — svarede Louis bedrovet, — "melens denne store Rønge, hvis Grindring jeg altid afstyer, ødelagde Landet ved sin overmodige Ødselhed, levede det af Skatter trykkede Folk i en frygtelig Trældom for at tilfredsstille Ludvig den Hjortendes skamløse Pragsyge, hans Maitresser og Bastarder . . . Hvilken Elendighed hersker ikke endnu i vore Dage! Al! dersom Du for Exempel kjendte Mariettes Liv saaledes som jeg! Stakkels Barn, som dog arbejder saa slittig! Synet af en saa stræffelig Mangel vilde opfylde Dig saavel som mig med bittere Følelser."

"Det er sandt, men det er nu engang saaledes. Jeg er nu Menneſſeven paa min Maade. Jeg tager Omstændighederne, som de ere, og da jeg ikke veed, hvad jeg skal gjøre bedre, saa giver jeg gjerne min sidste Skilling ud. Mig skal man ikke besyrlde for, at jeg ikke lader Luxus florere."

"Min Ven, jeg anklager ikke Dit heimodige Hjerte; som Sagerne nu engang forholde sig, saa yder dog den, der bruger sin Formue paa en gavmild, ja endog saabelig Maade, mange Folk Arbeide, og Arbeidet er Brodet, og dog roser Du den Gjerrige?"

„Jh, ved Gud! min Ven, en Grund mere!“

„Hvorledes?“

„Hvo vilde skatte og prise Baabensmedens Fortræffelighed, dersom ikke Krigeren? Hestens Fortrinlighed, dersom ikke Rytteren? Instrumentmagerens Dygtighed, dersom ikke Musikeren? Havde Paganini været Pave, saa havde han canoniseret Stradivari, som havde forfærdiget disse herlige Violiner, som den store Kunstner behandlede saa beundringsværdig. Men nu vilde jeg, der anmasser mig Gode til at behandle en Million beundringsværdig, canonisere min Oncle, denne heltemodige Gjerrighedens Martyr, dersom den uddelende Retfærdighed engang vil lade falde i mine Hænder det Ddselhedsens Værktøi, hvis Skaber han er.“

„Al! min Gud!“

„Hvad gaaer der nu af Dig?“

„Du veed det altsaa ikke?“

„Hvad for Noget?“

„Efter det min ulykkelige Fader havde skrevet mig til, var det Hr. Ramons Beslutning, at han vilde komme til Paris.“

„Min Oncle er i Paris.“

„Al! Florestan! der gives mærkværdige Hændelser!“

„Og hvorfor siger Du det med en saadan Mine? Hvad betyder . . .“

„Jeg skal altsaa i et saadant Dieblis og efter den Samtale, vi nu have havt, meddele Dig det! . . . Al! Endnu engang, det er besynderligt!“

„Hvad skal Du meddele mig? Hvad er det, der er saa besynderligt?“

„Jeg har allerede fortalt Dig om min Faders Planer med Hensyn til et Giftermaal mellem mig og Din Cousine.“

„Ja. Videre?“

„Din Oncle, som ikke vidste, at jeg vægrede mig, og som vilde fremskynde den Dag, som han ønskede ligesaa meget som min Fader, er igaar med sin Datter afreist fra Dreux, og begge ere imorges . . .“

„Ankomne til Paris? Gott. Men hvortil denne Forlegenhed, denne Nolen, min kjære Louis?“

„Din Oncle og hans Datter begave sig ikke lige til Paris, de standsede i Versailles, hvorthen min ulykkelige Fader . . . reiste dem imøde!“

Bed disse Tanter vantes igjen Louis's Smerte, og han kunde ikke tale mere, da Graaden kvalte hans Stemme.

Rørt ved sin Vens Sindsbevægelse sagde Saint-Herem:

„Nu vel, min Ven, fat Mod. Jeg fatter Din dybe Rummer, Din Faders Testamente kan ikke Andet end forøge den.“

„Florestan,“ — sagde den unge Mand efter en temmelig lang Taus-
hed, idet han astørrede sine Taarer, — „Marsagen, hvorfor jeg tøvede med
at forklare mig, var, at jeg frygtede for i denne min sorgelige Tilstand at
blive smertelig rystet ved at see Din maaskee altfor unødsylkelige Tilfredshed
med den Efterretning, som jeg har at meddele Dig.“

„For Guds Skyld, Louis, forklar Dig nøiere.“

„Jeg sagde Dig, at min Fader var reist til Versailles til Din Oncle
og Din Cousine.“

„Og saa?“

„Din Oncle og hans Datter ere uden Tvivl efter Aftale med min Fa-
der gaaede med samme Vanetog og samme Vogn som han . . . og . . .“

„De ogsaa!“ — raabte Saint-Herem, idet han holdt begge Hænder
for sit Ansigt. — „De Ulykkelige! . . . Ak! Det vilde dog være skrækkeligt!“

Dette Udraab af Skrak og Medlidenhed var saa naturligt og oprigtigt,
at Louis blev rørt ved dette Beviis paa sin Vens Hjertensgodhed, idet det
første Indtryk var en Følelse af Medlidenhed og ingenlunde af havesyg
Glæde.

Tjortende Capitel.

Louis Richard og Saint-Herem iagttog nogle Diebliffe en dyb Tausshed.

Den Gjerriges Son tog først Ordet og sagde dybt rørt til sin Ven:

„Jeg kan ikke sige Dig, Florestan, hvormeget Din hjertelige Følelse
rørte mig; den stemmer saa godt med mine Følelser i dette sorgelige Die-
blif.“

„Som Du veed, min Ven, nærede jeg ikke megen Deeltagelse for min
Oncle. Jeg har endog kunnet gjøre mig lystig over ham, medens jeg antog,
at han levede sund og frisk; men naar man, idet man hører en Ulykke som
den, for hvilken min Oncle og hans Datter saavel som Din Fader ere blevene
Ofre, uden at blive dybt bedrøvet, blot kunde tænke paa Arven, saa maatte

man have et Hjerte af Steen. De Tanker, jeg har udtalt med Hensyn til Gjerrigheden, denne Videnskab, hvis Følger ere saa frugtbringende, vedbliver jeg at beholde, kun vilde jeg have givet mine Tanker en mere alvorlig Bending, dersom jeg havde vidst, at det saa at sige var et personligt Spørgsmaal for mig, som jeg afhandlede . . . men, som Du seer, herer jeg i det Mindste ikke til de Arvinger, som gribe Arven med en cynisk Glæde. Siig mig nu, Louis, og tilgiv mig et nødvendigt Spørgsmaal, som rigtignok atter vil oppvække Din Sorg: Har Intet under de smertelige Undersøgelser, som Du anstillede for at finde Din Fader, kunnet give Dig Haab om, at min Onkel og hans Datter kunde have undgaaet denne stræffelige Død?"

"Jeg erindrer mig kun meget nøie, Florestan, at jeg hverken saae Din Onkel eller Din Cousine mellem de saarede eller de paa Stedet dræbte Personer. Forresten var det umuligt at kjende mange af de ulykkelige Dfres Ansigtstræk. Der var en Mængde af forbrændte næsten til Kul blevne døde Legemer."

Louis maatte atter afskyde sig ved denne stræffelige Erindring, og hans Taarer fløde paany.

"Efter al Sandsynlighed maa, efter hvad Du har sagt mig, min skæfals Louis, min Onkel og hans Datter have været i samme Vogn som Din Fader. De have rimeligviis dødt hans Skjæbne. Jeg vil dog skrive til Dreux og anstille ivrige Undersøgelser. Dersom Du for Dit Vedkommende skulde høre noget Nyt, saa underret mig derom. Men det falder mig ind. Under alle disse sorgelige Begivenheder har jeg glemt at høre, hvoreledes det forholdt sig med Mariette."

"Som Du havde anet, Florestan, det var en grusom Misforstaaelse. Jeg fandt hende mere om og tro end nogensinde."

"Hendes Kjærlighed vil dog være Dig en stor Trøst i Din Sorg. Vær ved friskt Med, min skæfals Louis, vi ville snart sees igjen. Alle disse Begivenheder knytte vore Venstabsbaand endnu fastere."

"Ak! Florestan, uden Dit Vensteb, uden Mariettes Kjærlighed ved jeg ikke, hvoreledes jeg skulde have kunnet bære dette Slag, som saa pludselig ramte mig. Vær vel, min Ven, og underret mig ligeledes, dersom Du skulde høre noget om Din Onkel."

De to Venner skiltes ad.

Da Louis var alene, overveiede han længe, hvoreledes han nu maatte

indrette sig. Da han var bleven enig med sig selv herom, gjemte han den Sum i Guld, som han havde opdaget, og begav sig med sin Faders Testamente hen til sin Principal, Notarius Marainville, den Afdedes Ven, hvis Navn var omtalt i Testamentet.

Notaren, som blev snertelig overrasket ved Efterringen om sin Vens mere end sandsynlige Død, forsøgte paa at trøste Louis og overtog sig paa loyformelig Maade at anmeldte hans Faders, Hr. Richards, Dedsfald.

Da denne Aftale var truffen, sagde Louis:

„Endnu har jeg et Spørgsmaal at gjøre Dem, min Herre, nemlig, om jeg, naar de sørgelige Formaliteter ere opfyldte, kan have fri Raadighed over min Faders Formue?“

„Gaafe vist, min kjære Louis.“

„Saa skal jeg sige Dem, hvad min Hensigt er. Jeg overbringer Dem en Sum, som belefer sig til mere end to Gange hundrede tusinde Francs, hvilken jeg har fundet i et af vore Meubler. Denne Sum ønsker jeg at udsætte for en ung forældreløs Piges Gudmoder, saa at denne kan have aarlig tolv hundrede Francs, da jeg har isinde at gifte mig med den omtalte unge Pige.“

„Men ere da denne unge Piges Formueomstændigheder saadanne, at . . .“

„Min kjære Principal,“ — sagde Louis, idet han udtalte de følgende Ord i en meget bestemt Tone, — „denne unge Pige lever af at sye, jeg har elsket hende længe, og ingen mennefskelig Magt vil kunne afholde mig fra at ægte hende.“

„Som De ønsker,“ — sagde Notaren, som indsaae det Frugtesløse i sine Befrævelser, — „den omtalte Pension skal blive udsat for den Person, De nærmere angiver mig.“

„Dernæst ønsker jeg af den omtalte Sum omtrent femten tusinde Francs til at indrette mit Huus.“

„Kun femten tusinde Francs?“ — sagde Notaren, overrasket ved de maadeholdende Forbringer; — „er det Dem tilstrækkeligt?“

„Min Forlovede er ligesom jeg vant til fattigdom og Arbeide. Vore Ønsker gaae ikke videre end til en beskeden Velstand. En Rente af tusinde Daler aarlig vil, forbunden med vort Arbeide, være os tilstrækkeligt.“

„Hvorledes! forbunden med Deres Arbejde! De tænker altsaa paa at . . .“

„Alt blive paa Deres Contoir, dersom De synes, at jeg fremdeles for-
tjener Deres Deeltagelse.“

„Deres Kone Syerffe, og De endnu Skriver hos en Notarius, med
mere end hundrede tusinde Francs i Indtægter!“

„Jeg kan og vil ikke overtale mig til at troe, at denne store Formue
tilhører mig, min kjære Hr. Principal, og om endog alle retslige Formali-
teter skulde antage min Faders sandsynlige Død, saa vil jeg dog altid dybt
i mit Hjerte bevare et ubestemt Haab om at see ham igjen, hvis Tab jeg be-
klager og altid vil beklage.“

„Alt! De skuffer Dem, min stakkels Louis.“

„Jeg vil stufte mig saalænge som muligt, min Herre, og saaledes ikke
ansee mig for berettiget til at disponere over min Faders Formue i videre
Udsfrætning, end jeg har angivet Dem.“

„Man vilde ikke kunde handle med mere hæderlig Reservation, min
kjære Louis; men hvorledes vil De anvende Overfluddet af denne store
Formue?“

„Saalænge jeg nærer mindste Haab om at gjenfinde min Fader, vil jeg
hellere ikke tage nogen Beslutning i saa Henseende. Vil De derfor godheds-
fuld beholde disse Rigtomme i Forvaring og bestyre dem, som De hidtil
har gjort.“

„Jeg kan ikke Andet end rose Dem og beundre Dem, min kjære Louis,“
— svarede Notaren dybt rørt. — „Deres Opførsel her stemmer ogsaa over-
eens med den Maade, hvorpaa De altid har opført Dem . . . De kunde
ikke have hædret Deres Faders Minde paa en skønnere Maade end ved at
handle saaledes . . . Alt skal stee efter Deres Dnsse. Jeg beholder Deres
Formue i Forvaring, og denne Sum Guld bliver her urørt med Undtagelse
af det, som De behøver deraf til Deres Fornødenheder. Jeg skal endnu
i dag opsætte Contracten om den livsvarige Pension, hvorom De har talt.“

„Desangaaende maa jeg omtale en Omstændighed, som maaskee vil
synes Dem barnagtig, men som dog har sin sorgelige Side.“

„Hvad vil De sige dermed?“

„Den stakkels Kone, for hvem jeg ønsker at udsætte denne Pension, har
hele sit Liv igjennem været saaledes hjemløst af Ulykke, at hendes i Grun-

den retslafne Character er bleven bitter og mistroisk. Ethvert Løfte om nogen Lykke vil i hendes Dine Intet betyde, naar det ikke støtter sig paa et haandgribeligt, materielt Beviis . . . For at overbevise denne Ulykkelige om Virkeligheden af den omtalte Pension, vil jeg derfor ogsaa modtage omtrent femten tusinde Francs i Guld. De udgjøre omtrent den Capital, hvoraf hun for sit Liv skal nyde Renten. Det er det eneste Middel til at overbevise den ulykkelige Kone om mine gode Hensigter imod hende."

"Intet er simplere, min kjære Louis. Tag hvad De ønsker, og Contracten skal blive opsat endnu idag."

Da Louis forlod Notaren, begav han sig til Mariette.

Femtende Capitel.

Da Louis Richard traadte ind i Mariettes Værelse, arbejdede hun ved Siden af sin Gudmoders Seng.

Den unge Mand's Blegghed og det smertelige Udtryk i hans Ansigt overraskede den unge Pige, og hun raabte, idet hun stod op og gik rask hen imod ham:

"Min Gud! Louis, der er da ikke mødt Dem noget . . . maaskee en Ulykke?"

"En stor Ulykke, Mariette. Har De ikke hørt Tale om den skrækelige Ulykke, der er steet igaaar paa Versailles-Jernbanen?"

"O! ja, det er skrækeligt. Jeg veed ikke, hvormange Dffre det er, man nævner."

"Der er næsten ingen Tvivl om, at min Fader befinder sig mellem disse Dffres Tal . . ."

Med en Bevægelse, hurtigere end Tanken, kastede Mariette sig hulkende om Louis' Hals, og han sølte den unge Piges Taarer vade sine Kinder.

De unge Føls bleve længe i denne Stilling uden at sige et Ord. Louis brød først denne smertelige Taushed:

"Mariette, De veed, hvorledes jeg altid talte om min Fader . . . Deraf kan De domme om min Fortvivlelse."

"D! det er en stor Ulykke, Louis!"

"I denne Sorg har jeg kun een Trøst i Verden, nemlig Deres Kjærlighed, Mariette, og jeg er kommen for at forlange af Dem et nyt Beviis paa denne Kjærlighed."

"Tael, befael, mit Hjerte tilhører Dem."

"Vi maae saa hurtig som muligt holde Bryllup."

"Al! Louis! kunde De et Dieblis tvivle om min Indvilligelse? Var det dette Beviis paa Kjærlighed, som De forlangte af mig?" — sagde den unge Pige.

Men snart og ligesom estertænkende, tilfoiede hun sorgmodig:

"Dog, gaar det an, at vi gifte os, før Deres Sorgetid, som begynder idag, er tilende?"

"Jeg kommer for at bede Dem, Mariette, ikke at gjøre Dem Betæneligheder derved, saa agtværdige disse og synes."

"Jeg . . . jeg vil gjøre, hvad De vil."

"Hør, Mariette, længe, endnu meget længe vil mit Hjerte føle denne Sorg. Den sande Sorg er Sjælens Smerte, og denne vil hos mig langt overgaae den for den udvortes Sorg fastsatte Tid. Jeg har den Bevidsthed, at jeg arer min Faders Minde saa høit, som det er muligt. Derfor, Mariette, troer jeg ikke, at jeg behøver at rette mig efter Skik og Brug i denne Henseende. Al! troe mig, et Egteskab, som jeg har indgaaet, medens jeg endnu følte dybt det smertefulde ved Tabet af min Fader, vil have en endnu høitideligere og helligere Charakter, end om vi gifiede os under andre Omstændigheder."

"De har maaftæet Ret, Louis; men Skik og Brug . . ."

"Dyprigtig talt, Mariette, vilde min Sorg ved min Faders Død derfor være mindre, fordi De var min Kone, fordi De begravd ham med mig, fordi De har Sorg for ham, fordi et næsten barnligt Vaand knyttede Dem til hans Minde? Og entelig, Mariette, i den nedslagne Tilstand, hvori jeg er, vilde det være mig umuligt at leve længe alene, skilt fra Dem . . . Jeg vilde døe af Sorg."

"Jeg er kun en fattig Sydpige, ubekjendt med Verdens Skikke, jeg kan kun sige Dem, hvad jeg føler, Louis. Nylig syntes mig Deres Døstte om vor snarlige Forening at franske de almindelige Vedtagter, men de Grunde, som De har fremsat for mig, have ladet mig dele Deres Mening.

Maaskee er det urigtigt af mig. Maaskee har Dnsket at være Deres, og at gjøre, hvad De synes om, havt nogen Indflydelse paa mig. Jeg veed det ikke, Louis, men i dette Dieblis føler jeg hverken Anger eller Samvittighedsbebreidelser ved at give efter for Deres Dnske. Og dog synes det mig, at jeg har et ligesaa sølsomt Hjerte som Andre."

"Ja, og et meget taknemligere end alle Andre!" — raabte pludselig Madame Lacombe med sin skingrende Stemme, idet hun satte sig op i Sengen. Derpaa tilfoiede hun i en spottende Tone, som om hun bemærkede sin Gubbatters og Louis' Overraskelse:

"Saadan gaar det; man troede den Gamle sov, og man talte ugenert om Bryllup og Giftermaal. Men jeg har hørt Alt."

"Vi have Intet sagt, som De ikke maatte høre, Madame," — svarede Louis alvorlig. — "Mariette og jeg behøve ikke at tage et eneste Ord tilbage."

"Ved Gud . . . jeg troer det vel . . . I tænke kun paa Eder selv . . . I tænke ikke paa Andet end dette tosfede Giftermaal . . . ligesom om jeg var død og begravet . . . men jeg vil derfor heller ikke vide Noget deraf!"

"Tillad mig at afbryde Dem, Madame," — sagde Louis, — "og at bevise Dem, at jeg ikke har glemt mit Løfte . . ."

Med disse Ord tog han en lille Trækasse, som han ved sin Ankomst havde sat fra sig paa Bordet, lagde den paa Madame Lacombe's Seng, og sagde, idet han overgav hende en lille Nøgle:

"Vil De behøve at lukke denne lille Kasse op, Madame, hvad den indeholder, tilhører Dem."

Hun tog med mistroisk Mine Nøglen, luffede Kassen op, kastede sine Dine paa Indholdet, og udbrod forfærdet:

"Alt! min Gud! af! store Gud!"

Da den første Forbauselse var forbi, vendte hun Kassen og lod Pengene falde ud paa Sengen, og hun saae nu en Hob funkende Qvadrupler for sig.

Madame Lacombe kunde ikke troe sine egne Dine. Hun saae paa Pengene, rørte ved dem og lod dem klinge, idet hun med afbrudt og bævende Stemme mumlede:

"O! hvor mange Penge, hvor mange Penge! Og det er virkelig

smukt og godt Guld? Min Gud! hvilke smukke Mynter! Hvilken stor Sum maa der ikke være!"

Dg hun tilføiede med et Suk:

"Dermed vil dog saadanne to Statters som Mariettes og min No og Velfstand være sikret!"

"Der er omtrent femten Tusinde Frances, Madame," — svarede Louis, — "de tilhøre Dem."

"Mig!" — raabte den Syge. — "Hvorledes! mig? . . ."

Derpaa rystede hun med vantro Mine paa Hovedet, og svarede i en bitter Tone:

"Saaledes gaaer det altid, man gjer sig lystig over de Gamle. Lad mig dog være i No! Jeg spørger Dem kun, hvorfor skulde da dette Guld tilhøre mig?"

"Fordi dette Guld er bestemt til," — svarede Louis hjertelig, — "at sikkre Dem en Pension af tolv hundrede Frances aarlig, enten De efter Mariettes Bryllup ønsker at leve alene, eller De foretrakker at blive hos os. Imorgen vil vor Ægteskabscontract tilligemed Contracten om Deres Pension blive undertegnet. De vil da erholde et Document for dette Guld. Det var mig kun magtpaaliggende at overbringe Dem det for at overbevise Dem om mine Fosters Nærlighed. Da De har hørt, hvad jeg og Mariette talte om, saa veed De Grundene, hvorfor jeg skynder paa Brylluppet. Som De seer, er Deres Skjæbne nu fuldkommen sikret. Finder De endnu, der er Noget til Hinder for min Forbindelse med Mariette, for hvem De altid vil være en anden Moder? Sigg os det, vi ville gjøre Alt, hvad der staaer i vor Magt for at stille Dem tilfreds. Der Lykke vilde være usandskandig, dersom der manglede Dem Nogetsemligst. Velan, Madame, sat Mod! Glem Deres lange Lidelser ved at tænke paa, at bedre Tider forestaae."

Paa disse hjertelige Ord, som Louis udtalte med bevæget og rørt Stemme, svarede Madame Lacombe i Begyndelsen Intet; men pludselig holdt hun Haanden for Dinene og fastede sig tilbage paa Hovedpuden med et smerteligt Suk.

Louis og Mariette saae forstrækkede paa hinanden. Den unge Pige, som knælede ved den Syges Seng, begyndte igjen:

"Gudmoder, hvad seiler Dig?"

Da Mariette ikke fik noget Svar, saae hun, idet hun kuffede sig dybere,

Taarerne komme frem mellem den Syges Jingre, og hun raabte uden at skjule sin Overræffelse:

„D min Gud! Louis, min Gudmoder græder! Det er første Gang i ti Aar!“

„Madame,“ — sagde den unge Mand, — „for Himlens Skyld svar, hvad fejler Dem?“

„Jeg er som en Bettlerffe; det er ligesom jeg altid kun tænkte paa Penge . . . derover skammer jeg mig,“ — svarede den ulykkelige Skabning hulkende, idet hun vedblev at skjule sit Ansigt, som snart var dækket, snart purpurrodt af Skam. — „Ja, ja, De maa jo troe, at jeg ikke gjør Noget uden for Penge, og at jeg sælger Dem Mariette, for at De kan gifte Dem med hende, ligesom jeg kunde have solgt hende forhen, dersom jeg havde været en slet Kone.“

„Min Gudmoder!“ — raabte Mariette, idet hun rørt omsarnede den Syge, — „tael ikke saaledes. Kunde Du troe, at Louis og jeg havde tænkt paa at ydmyge Dig? Louis har kun ved at bringe disse Penge gjort, hvad De fortælle af ham, ikke mere.“

„Jeg veed det nok; men det var dog kun Engstelsen for at døe paa Gaden, Frygten for at see Dig ulykkeligere ved dette Giftermaal, der bragte mig til at stille disse Fordringer. Det var saaledes Noget jeg sagde, som jeg godt vidste, at jeg ikke med nogen Ret kunde forlange. Jeg har gjort Uret. Og hvad behøver jeg vel? En Madrats i en Krog, en Smule at spise og engang imellem Synet af Mariette. Jeg er saa vant til at see hendes klare, venlige Ansigt omkring mig, at Alt vilde være mig som Gravens Mærke, dersom jeg skulde savne det altsedes . . . der gives i Verden kun en Mariette, som kan vise sig saaledes med en gammel Krøbling som mig . . . Jeg har ikke noget Ønske mere uden at blive hos Mariette. Det blandede mig et Dieblit at see dette Guld blive kastet hen for mine Dine; men lidt efter følte jeg mig dybt ydmyget, saa at jeg maatte græde og jeg græder endnu,“ — tilføiede hun, idet hun aftenre en Taare med Bagsiden af Haanden. —

„Man er ogsaa kun et uerselt Kryp, og dog har man sin Egenfærlighed. Og dog, da dette slette Menneffe for nylig kom herop og tilbød mig Penge, for at jeg skulde sælge ham Mariette, da burde jeg have følt mig langt mere ydmyget end idag. Men nei! Der seer man dog, hvad vi ere. Dengang var jeg rasende forbitret, ikke videre. Men idag er det heelt anderledes.“

"Jeg græder, og det er maaskee ikke hændet mig i ti Aar. Der seer man dog, Bitterheden gnaver i Hjertet, men man græder den ikke bort."

"Jat Mod, min gode Madame Lacombe, og stol paa Fremtiden," — begyndte Louis igjen, steds mere rørt. — "Mariette vil aldrig forlade Dem. Vi ville vel ikke leve i Overskud, men i en beskeden Velstand. Mariette vil elske Dem som en Moder, og jeg vil elske Dem som en god Søn."

Efter nogle Diebliffes Tausked begyndte den Syge igjen, idet hun syntes ligesom at læse i de unge Folks Hjerter:

"Var det Alvor, I talte? I ville tage mig til Eder . . . er det da virkelig sandt?"

Bed dette nye Beviis paa denne Ulykkelige's Mistroiffhed verlede Louis og Mariette medlidende Blikke. Den unge Pige greb den Syges Haand og sagde med en Stemme, der røbede den største Æmhed:

"Ja, min Gudmoder, vi ville beholde Dem hos os, vi ville pleie Dem som vor Moder. De skal see, hvor vi skal gjøre Dem lykkelig . . . det ville vi sikkert . . . o! ganske sikkert!"

"Ja, i Sandhed!" — tilføiede Louis, — "ganske sikkert, gode Moder." Louis' og Mariettes Stemme, Udtrykket i deres Ansigter maatte have overbeviist den største Tvivl; men af! En fuldkommen Troe paa en uventet Lykke kunde ikke saa pludselig opfylde denne Sjæl, som Videlserne i saa lang Tid havde forbitret. Den Syge svarede derfor, idet hun sukkede og søgte at skjule sin Tvivl:

"Jeg troer Eder, mine Børn. Ja, jeg troer, at Hr. Louis har Penge, jeg troer, at I begge nære oprigt Venstab for mig. Men dog! I vide, at enhver ny Forandring synes saa skjon. I Begyndelsen har man vel en god Villie, men senere . . . saa gaaer det anderledes! Kort sagt, vi ville see. Desuden vil jeg maaskee være Eder i Veien. Nygiste Folk ønske gjerne at være ene, og en gammel Mutter som jeg vilde vansire Eders nette Huus. I ville være bange for, at jeg skulde irrettesætte Eder, jeg vil være Eder til Byrde . . . Vi ville nu imidlertid see."

Da Mariette gjennemskuede den Gamles Tanker, sagde hun med et Udtryk af smertelig Bebreidelse til hende:

"Al! Min Gudmoder, De nære endnu Mistillid til os! Og dog . . ."

"I maae tilgive mig, mine Børn, det overstiger min Faaetevne," — svarede den Ulykkelige hullende. Idet hun derpaa smilte med bedrovet Mine,

begyndte hun igjen: — „For mig er det maaskee bedre, at jeg tvivler; thi dersom jeg efter halvtredstindstyve Aars Kummer og Glendighed pludselig troede paa Lykken, saa kunde jeg maaskee tabe Forstanden derved.“ — Og hun tilføiede med et usigelig bittert Udtryk: — „derover skulde jeg min Tro ikke undre mig . . . jeg har jo altid havt Lykken med mig!“

Sextende Capitel.

Fem Aar vare forløbne siden de Begivenheder, vi have fortalt.

Det Oprin, jeg nu vil fortælle, fandt Sted om Aftenen den 12te Mai 18⁸⁸, Aarsdagen for den Ulykke, som var skeet paa Jernbanen.

Kloffen var omtrent halv ti om Aftenen. En ung Kone paa fem til sex og tyve Aar, med en temmelig brun Teint og en stærk Vært med et ligesaa behageligt som udtryksfuldt Ansigt og med ligesaa aandrige som bestemte Træk var beskæftiget med at fuldende sit Baltoilet. To af hendes Kammerjomfruer vare hende behjælpelige. Den Ene havde befæstet om Halsen af denne henrivende Dame et Halsbaand, der funkede af Diamanter, medens den Anden satte et pragtfuld Diadem paa Hovedet af sin Hersterinde, som forøvrigt var iført en Kjole af svært lysegrønt Silkeoi, besat med prægtige Kniplinger og kostbare Sloiser og funkende af de skønneste Edelstene.

Balget af Diamanterne var uden Tvivl først skeet efter noie anstillet Undersøgelse, thi man saae paa et Meubel flere Juvelstriin, som indeholdt Smykker, der ikke vare mindre glimrende. To af dem, det Ene af uhyre Rubiner, det Andet af fine Perler, af en sjelden Farve og en overordentlig Størrelse, havde endog kunnet opvække en Juvelers Beundring.

Den ene af de to Kammerjomfruer, som var noget ældre end den Anden, syntes paa Grund af en lang Tjenesteid at nyde mere Fortrolighed af sin Hersterinde, der ligesom hun var en Russerinde; den Anden var en ung fransk Pige, som ikke forstod Russisk, og medens hun var tilstede, hørtes følgende fortrolige Samtale mellem Grevinde Zomaloff og hendes fortrolige Kammerjomfru, Mademoiselle Katinka, hvoraf hun naturligviis ikke forstod et Ord:

„FINDER Deres Naade, at Diademmet sidder godt saaledes?“

„Ja, ganske godt,“ — svarede Grevinden. Og idet hun endnu engang saae sig i Speilet, tilseiede hun, idet hun stod op:

„Hvor er min Blomsterbouket?“

„Her er den, Deres Naade.“

Men Grevinde Zomaloff veeg tilbage og udbød:

„Al! min Gud, hvad er det for en hæslig, vissten Bouket?“

„Det er den, som Hertugen har sendt Grevinden.“

„Jeg gjenkjender deri hans gode Smag,“ — sagde Grevinden, idet hun trak paa Skuldrene, og hun tilseiede med en spottende Mine: — „Jeg tør vade paa, at det er en Bouket, som en eller anden Elsker har bestilt, men ikke afhentet efter Afstale, fordi han om Morgenens havde brudt med sin Elskede. Kun Hr. Riancourt kan opdage saadanne Gudsfejbsvarer!“

„Al! Deres Naade, troer De da, at Hertugen er saadan en Onir? . . . Han er saa riig!“

„En Grund mere.“

Da der blev banket paa Døren til et Værelse, som befandt sig foran Toiletværelset, saa forsvandt den russiske Kammerjomfru et Dieblis og vendte tilbage med de Ord:

„Hertugen af Riancourt er ankommen. Han er til Grevindens Tjeneste.“

„Han maa vente mig et Dieblis!“ — svarede Grevinde Zomaloff. — „Tyrstinden er uden Tvivl tilstede?“

„Ja, Deres Naade.“

„Det er godt. Her, Katinka, luk mig det Armbaand sammen,“ — begyndte den unge Kone igjen, idet hun rakte hende sin yndige Arm. — „Men hvad er Klokken?“

Og Katinka vilde svare hende, tilseiede Grevinden med et spottende Smil:

„Hvad behøver jeg i Grunden at spørge om Klokken! Hertugen er nylig kommen, saa maa den jo være halv ti.“

I samme Dieblis slog Stuenhret halv ti. Grevinden udbød i en høj Latter og vedblev:

„Jeg sagde Dig, Katinka, hvad Punktlighed angaaer, saa er Hr. Riancourt et sandt Uhr.“

„Det maa være Deres Naade et Beviis paa hans Forekommenhed, og paa hans Kjærlighed.“

„Jeg vilde dog foretrække en noget uregelmæssigere Kjærlighed. Disse Folk, som hange i Kloffestrengen, synes mig at have et Uhr paa det Sted, hvor Andres Hjerte sidder. Ræk mig en Flacon . . . nei, ikke denne, en anden; ja denne der. Nu gjør det mig næsten ondt, at jeg er fuldkommen og paaklædt, og at jeg ikke kan lade den stakkels Hering vente længere for at belønne ham for hans Punktlighed.“

„Min Gud, Deres Naade, hvor De er uartig imod ham! Hvorfor gifter De Dem da med ham?“

„Ak! hvorfor — svarede Grevinden adspredt, idet hun for sidste Gang saae sig i Speilet, — „hvorfor jeg gifter mig med Hr. Riancourt? Du er meget nysgjerrigere end jeg. Katinka, ved man maaskee nogensinde, hvorfor man gifter sig igjen?“

„Grunden til dette Giftermaal synes dog Alle meget simpel. Uden just, som Deres Naade, at de Guldminer paa Krimm og Sølvminer i de Uralste Bjerge, er Hertugen . . .“

„Katinka, hold op at tale om mine Rigdomme.“

„Kori sagt, Deres Naade, uden just at have umaadelige Rigdomme som De, er Hertugen dog een af de rigeste og fornemste Herrer i Frankrig. Han er ung, har et smukt Udvortes, han fører ikke, som saa mange unge Menneſter, et ødselt og udsvævende Liv, han er meget religiøs, han er meget . . .“

„Han er, om Du vil, værdig til paa vor Bryllupsdag at bære en Krands af Drangeblomster, en Ket, som jeg ikke vil have; men svar mig for Resten af hans Dyder. Det er mig ligesom om jeg hørte min Tante berømme sin Yndling.“

„Ja, Fyrstinden holder virkelig meget paa Hertugen, og hun er ikke den Eneste, som . . .“

„Giv mig min Naade. Afmerne ere endnu folde.“

„Har Deres Naade tænkt paa den Bestemmelse, De har taget for den 20de i denne Maaned.“

„Hvilken Bestemmelse?“

„Deres Naade har altsaa glemt, at Deres Bryllup er bestemt til idag og i morgen Dage?“

„Hvorledes! idag otte Dage? . . . Allerede!“

„Ja, Deres Naade. De har selv bestemt det til den 20de, og vi skrive idag den 12te.“

„Nu vel, naar jeg har sagt den 20de, saa maa det vel være den 20de. Giv mig min Bifte.“

Dg imedens Grevinden udsøgte en kostbar Bifte mellem en Samling af smaa Mesterstykker i denne Retning, tilføiede hun:

„Hvor det dog er besynderligt! Man fører det prægtigste Liv, man er ung, frie, affryer al Tvang, og saa kan man dog ikke skynde sig stærkt nok med at give sig en ny Herre!“

„En Herre! Heriugen er saa blid og hjærlig! De vil kunne gjøre med ham Alt, hvad De vil, Deres Naade.“

„Jeg vil aldrig kunne gjøre en elskværdig Mand af ham, og dog gifter jeg mig med ham. Al! min Tante, min Tante, De raader mig maaskee til en stor Daarstab,“ — sagde Grevinden med et halvt Smil, idet hun ligegyldigt betragtede sin Bifte, som forestillede smaa Kjærlighedsbuds, der legede Blindebuk.

„Ved Gud“ — tilføiede hun, — „paa samme Naade er det gaaet til med mit Giftermaal; det er et blindt Valg mellem Verdens Mænd, som allesammen omtrent ere lige gode, saa temmelig lige i Henseende til Rigdom og Fødsel; men alle ere de midelmaadige, interessende og ubetydelige, saa at man ikke behøver at forurolige sig meget ved Valget. Paa denne Naade har jeg valgt Hr. Riancourt, Katinka; og desuden indseer jeg jo og, at Enkestanden har sine mindre behagelige Sider. Men har Ugtestanden da ikke sine store Ubehageligheder? Dog, det er alligevel bedre at gifte sig, saa har man dog ikke den Kedsommelighed altid at sige til sig selv: hvad skal jeg nu tage mig for?“

Med disse Ord gif Grevinde Zomaloff ind i den Sal hvor hendes Tante og Heriugen af Riancourt befandt sig.

Fyrstinde Wileska, hendes Tante, var en stor Kone med et ventligt Ud-vortes og med hvidt, en Smule pudret Haar.

Heriugen af Riancourt, en lille Mand paa omtrent tredive Aar, med en lidt skjæv Hals, med skinnellig Mine, med tvetydigt Nie, med lange, glatte Haar, skifte midt i Panden, havde et indeskuttet og skinneligt Udseende. Alle hans beregnede og noie afmaalte Bevægelser tydede paa stort Herre-

dømme over sig selv. Da Grevinde Zomaloff traadte ind, gif han hende imøde, bukkede sig dybt for hende og lod med ærbødig Høflighed den yndige Haand, hun rakte ham, berøre sine Læber. Derpaa rettede han sig igjen op, blev et Øieblik staaende som blændet, og udbød derpaa:

„Ak! Fru Grevinde, jeg har endnu ikke seet Dem med alle Deres Diamanter! Der findes vist ikke i Verden disse Diamanters Mage. Ak! hvor de ere sjønne!“

„Birkelig, min kjære Hertug?“ — sagde Grevinde, — „Ak! De gjør mig ganske undseelig . . . paa Juvelerens Begne, som har solgt mig disse Edelstene; det er umuligt at være artigere end De er det . . . imod ham. Og da hans Halsbaand og Diademer foraarstede Dem saadanne bløde Sindsbevægelser, bringe Dem til at sige saadanne smukke Complimenter, saa findrige Smigrerier, saa kan jeg i Fortrolighed nævne Dem denne forførende Juvelers henrivende Navn . . . Det er Ezechiel Rabotautenkræft fra Frankfurt.“

Medens Hr. Riancourt, i Begyndelsen noget forbløffet over Grevinde's spottende Svar, søgte et Svar, tilfæstede den unge Kones Tante hende et bebreidende Blik og sagde til Hertugen med et tvungen Smil:

„See engang, min kjære Hertug, hvor den slemme Jodora morer sig med at pine Dem. Paa denne Maade skjuler man altid den Tilboielighed man nærer . . .“

„Jeg vil ydmyg tilstaae Dem, min kjære Fyrstinde,“ — begyndte Hr. Riancourt, for at gjøre sin Klodsethed god igjen, — „jeg vil tilstaae Dem, at jeg blændet af disse pragtfulde Edelstene ikke strax har kunnet lade Eierindens Indigheder vederfares Rejsfærdighed. Men . . . men . . . kan man ikke gjerne blændes af Solen, fordi man betragter en henrivende Blomst?“

„Jeg finder denne Sammenligning med Solen og Blomsten saa gaaltant, saa rigtig,“ — svarede den skjælmste unge Kone, — „at jeg er istand til at troe, at den samme Solstraale, som De taler om, har visnet disse stakkels Blomster.“ — tilføiede hun, idet hun lo overgivet og viste Hr. Riancourt den visnede Bouquet, som han havde sendt hende.

Den stinbellige Mand rødmede og vidste ikke, hvad han skulde svare. Fyrstinden rynkede med utaalmelig og fortrydelig Mine Panden, idet Grevinde Zomaloff, ganske ligegyldig ved disse forffjellige Indtryk, nærmede sig Døren medens hun sagde til Hertugen:

"Byd min Tante Deres Arm, min kjære Hr. Miancourt. Jeg har lovet den sardiniiske Gesandts Frue at komme meget tidlig til hende. Hun skal forestille mig en af hendes Slægtninge, og De veed, at vi først maae betragte det underfulde Hotel, dette fortryllende Pallads, hvori man venter os, i alle dets Enkeltheder. Det er rigtignok en besynderlig Idee en saadan Af-ten; men jeg tilstaaer min svage Side, min Videnstabs for det Originale."

Med disse Ord gif den unge Kone foran sin Tante og Hr. Miancourt med lette Trin ned ad Trappen i et af de bekvemmeste Hoteller i Gaden Rivoli; thi den smukke Udlandning eiede endnu intet Huus i Paris.

Hertugen ledsagede denne Aften begge Damerne i sin Vogn; en Fortrolighed, hvori der ikke var noget Stodende, da hans Forbindelse med Grevinde Zomaloff allerede for længe siden var publiceret.

Efter nogle Diebliffes Venten i Hotellers Forstal, saae Grevinden og hendes Tante en uhyre stor, gul Landauer majsommelig komme hen foran Døren, truffet af to magre Heste, paa hvilke en Kudst med en kobberrød Næse og i en blaae Frakke uafsladelig pidskede.

Idet den unge Enke yderst overrasket saae paa Hertugen, sagde hun til ham:

"Men . . . det er da ikke Deres Vogn?"

"Tilgiv mig, Grevinde."

"Hvad er der da blevet af den blaa Berliner, som dog var forspændt med temmelig smukke graae Heste, og som De igaar Morges stillede til vor Disposition?"

"Da vi staae paa en saa fortrolig Fod med hinanden, min kjære Grevinde, kan jeg vel nok indvie Dem i denne lille huuslige Omstændighed," — svarede Hertugen med rørende Hengivenhed. — "For ikke at anstrænge mine graae Heste, som have været mig meget dyre, har jeg for denne Aften leiet en Vogn. Man sparer meget paa denne Maade; thi saa kommer man ikke til om Natten at udsætte sit kostbare Kjøretøi for nogen Fare."

"Deri har De fuldkommen Ret," — skyndte Fyrstinden sig at sige, da hun af sin Nieces Ansigts Udtryk frygtede en ny Spot. Hun steg derfor ogsaa raff ind i Landaueren, idet hun støttede sig paa Hr. Miancourts Arm. Derpaa bød han den unge Enke sin Haand for ligeledes at hjælpe hende ved Indstigningen; men denne blev et Dieblif staaende med Spidsen af en lille

hvid Allastskoe paa det neberste Trin, medens hun med en spottende Vengelse sagde til Fyrstinden:

„Min Tante, see Dem dog for Guds Skyld nøie for overalt i Bognen.“

„Hvorfor det, min Kjære?“ — spurgte Fyrstinden trohjertig. — „Hvad skulde denne Forsigtighedsregel tjene til?“

„Fordi jeg frygter for, at der i et mørkt Hjørne af en saadan Vogn skulde sidde en mager Kat eller maaskee en tyk Krammer fra Cité; thi det er især i den Slags Equipager, at de gode Insulanere gjøre Lystfarter med deres Familier. Jeg er meget bange for at finde En eller Anden, der ved en Feiltagelse skulde være forglemt.“

Den unge Enke udbød igjen i en overgiven latter og steg ind i Landaueren, medens Fyrstinden sagte og med bekymret Mine sagde til hende:

„Jeg forstaaer Dem i Sandhed ikke, Fodora. Deres Bitterhed mod Hr. Riancourt er utrolig . . . Hvad tænker De dog paa?“

„Jeg vilde gjerne vænne ham af med hans ubehøvlede gnieragtige Dp-forsel. Hvorledes skulde jeg bedre kunne bevise ham min Deeltagelse?“

I dette Dieblif kom Hertugen nu ogsaa ind i Bognen, og han indtog sin Plads paa dens Forjæde. Han syntes med christelig Taalmodighed at finde sig i alle Spotterier af den unge Kone, som havde saa smukke Diamanter, og som eiede alleslags Guld- og Sølvminer. Kun gjættede man af og til af det skjære Blik, som han staalet tilfæstede hende og af sine sammentrukne smalle Læber den Stinkhelliges skjulte og taalmodige Harm. Da Tjeneren bad om nærmere Ordre, sagde Hr. Riancourt til ham:

„Til Hotel Saint-Ramon!“

„Hr. Hertugen maa tilgive mig,“ — svarede Tjeneren, — „men jeg veed ikke, hvor Hotel Saint-Ramon er.“

„Bed Enden af Cours-la-Reine,“ — svarede Hr. Riancourt, — „i Quartieret Jean Goujon.“

„Hr. Hertugen mener maaskee det store Hotel, hverpaa man har arbeidet i flere Aar?“

„Ja, det er just det.“

Tjeneren luffede Bognen, sagde Rudffen Bested, og denne pidskede nu

Løs paa de magre Kriffer, medens Landauerer satte sig i Bevægelse henimod Cours-la-Reine, Veien til det mærkværdige Hotel Saint-Ramon.

Syttende Capitel.

Hr. Riancourts kjedsommelige Landauer førte saa langsomt, at en Fodgænger, som just skulde samme Vej, stadig holdt Skridt med Vognen.

Den fattig klædte Fodgænger syntes dog ikke at være meget rask tilbeens. Han støttede sig morsommelig til en Stof. Hans lange Bart var hvid som hans Haar og hans tatte Dienbryn, og den mørkebrune Farve, som hans rynkede af Alderdom udtærede Ansigt havde, gav ham et Udseende som en gammel Mulat. Han holdt altsaa stadig Skridt med Landauerer lige til Midten af Cours-la-Reine; men her maatte den slutte sig til den talrige Vognrække, som førte til Hotel Saint-Ramon.

Idet den gamle Mulat nu kom forud for Hr. Riancourts's Vogn, fortsatte han sin Vej til Indgangen af en Allé, der sunklede af farvede Glas, og som heelt igjennem var opfyldt af Vogne.

Eftjendt den gamle Mulat var aldeles fordybet i sine Tanker, saa kunde han dog ikke lade være at see efter den store Mennekkemasse, som stod ved Gitterdøren, hvorigjennem Indgangen var til denne af Lys straalende Allé. Han blev staaende og spurgte, idet han henvendte sig til en af de nysgjerrige Tilskuere:

„Kan De ikke sige mig, min Herre, hvad det er, her er at see?“

„Man vil gjerne see Vognene, som begive sig til den festlige Indvielse af det berømte Hotel Saint-Ramon,“ — svarede den Nysgjerrige.

„Saint-Ramon!“ — svarede Oldingen med overrasket Mine, og han sagde, som om han talte med sig selv: — „Det er besynderligt!“

Derpaa spurgte han:

„Hvorledes, min Herre? var det Hotel Saint-Ramon?“

„Paa min Vre, man siger, at det er Verdens ottende Underværk. Der er i fem Aar arbejdet derpaa, og idag skal det indvies.“

„Og . . . hvem tilhører dette Hotel, min Herre?“

„En ung Mand, der eier flere Millioner, hvilken uhyre Sum han skal have anvendt derpaa.“

„Og hvorledes hedder da denne Millionair?“

„Jeg troer, det er Saint-Harem eller Saint-Herem . . .“

„Ingen Tvivl mere,“ — mumlede Oldingen. — „Men hvorfor kalder man da dette Hotel Saint-Ramon?“

Efter dette Spørgsmaal syntes han paany fordybet i sørgelige Tanker, hvorefter den Nysgjerrige vakkede ham med de Ord:

„Men det er dog besynderligt!“

„Hvilket, min Herre?“ — svarede den Gamle adspredt. — „Hvad er det, der forekommer Dem saa besynderligt?“

„En Marquis og Millionair skulde dog kun kjende Folk med Equipager, og see, med Undtagelse af tre eller fire Privatvogne, seer man i den hele Række kun Hiake og Cabrioletter . . .“

„Ja, i Sandhed, det er ogsaa besynderligt,“ — svarede Oldingen, og efter et Dieblits Tausked begyndte han igjen:

„Vil De have den Godhed at sige mig, hvad Kloffen er, min Herre?“

„Den har nylig slaaet halv elleve.“

„Jeg takker,“ — svarede den gamle Mulat og nærmede sig Gitterdøren. — „Halv elleve,“ — sagde han ved sig selv; — „jeg skal først ved Midnat være i Chaillot. Jeg har Tid til at forsøge paa at opdage denne Hemmelighed. Hvor besynderligt er dog ikke dette Sammenstød!“

Efter et Dieblits Betankning overfired Oldingen Gitterdørens Dørtrin, sneg sig gennem en Sidealleé, som løb langs med Hovedalleén, lige hen til Hotellet, og han kunde trods sine dybe Betragtninger ikke undgaae at bemærke den uhyre Mængde af Blomster, som vare opstillede terrasseformig paa hver Side af den midterste Allé, og hvis uendelige Nuancer i Farverne bleve klart oplyste af en utrolig Masse Lamper af Glas i alle Farver.

Denne fortryllende Allé førte til en stor ligesaa oplyst Halvcirkel, hiinsides hvilken Hotel Saint-Ramon hævede sig som et sandt Palads, som ved sin paa een Gang henrivende og storartede Rigdom i Architecturen mindede om Renaissancens skønneste Tid.

Oldingen gik over Halvcirklen, og naaede til Foden af en uhyre Trappe, der førte til Forhallen. Gjennem Dørene med Speilglas saae man en dobbelt Række af store pudrede Tjenere, som vare klædt i pragtfulde Livreer.

Hvert Minut holdt der en Vogn udenfor Forhallen og affatte Mand, Koner og unge Piger, hvis overordentlig simple Klæder syntes at staae i den største Modsigelse til dette Trylleflots Glæds.

Drevet af uovervindelig Nysgjerrighed fulgte den gamle Mulat flere af disse Nysankomne, og ved saaledes at blande sig imellem de Indbudne, naaede han med dem Forhallen. Her aabnede to store Schweitjere, der bare Hellebarder og et Vandoleer med Livreets Farver, begge Floidørene af en umaadelig Glasdør for de Ankomne, og ved enhver Indtrædelse af Personer gjenlød Marmorfliserne af de idelige Kolbestød af begge Schweitjernes Hellebarder. Stadig midt imellem de Indbudte kom Oldingen igjennem en dobbelt Række af Tjenere med lyseblaa Livreer, besatte med Solvgaloneringer; disse Tjenere stode rette og stive som Soldater i en Slagorden. Den Gamle naaede saaledes Ventesalen. Her vare Kammerfjenerne og Huushovmesteren. Lyseblaa Frakke med hvide Sømme, forte sorte Silkebeensklæder og hvide Silkestrømper udgjorde disse tjenstgjorendes Folks Klædedragt, og Alle viste den største Erbødighed mod de Indbudne, hvis bestedne Paatlætning syntes Oldingen saa uoverensstemmende med den fyrstelige Lurus, der herskede i den Bolig, hvor de bleve modtagne. Herfra gik han ind i en til Concerten bestemt Musiksal, som forte til en uhyre stor, rund Sal, hvis Loft dannede en Kuppel, og som syntes ligesom at danne Midtpunktet for tre andre Sale, af hvilke den ene tjente som Balsal, den anden som Spisesal og den tredie som Spillesal. Disse fire Sale (Concertsalen indbefattet) stode indbyrdes i Forbindelse ved brede Alleer, hvis Gulv var Mosaisk, og som paa begge Sider vare besatte med udenlandske Træer, der dannede ligesom en Vinterhave med en Kuppel over.

Vi maae opgive nærmere at beskrive den Pragt, Elegance, den store artede Stil og det prægtige Ameublement, der fandtes i disse rummelige Sale, som straaede af Malerier og Forgyldninger, af Krystaller og Blomster, som umaadelige Speile utallige Gange fordoblede; vi ville kun oppehede os lidt ved en i vor Tid sjelden Pragt, som gav denne Bolig en sand kongelig Charakter. De fire omtalte Sale vare efter enhver Bestemmelse smykkede med allegoriske Malerier og Billedhuggerarbejder. Tidens berømteste Kunstnere havde bidraget til dette majestætiske Værk. D'Ingres's, Delacroix's, Scheffer's, Paul Delaroche's mesterlige Pensler forherligede dette Hotel tilligemed flere dengang mindre berømte Mænds som Couture's,

Gérôme's o. s. v., hvilke mere tilhøre den paafølgende Tid. I Episesalen fandtes i Overflodighed Candelabrer, Kander, Kar til Jis, Frugtskaale, Blomsterkurve, Vasekroner. Alt var prægtigt og havde ved den sjældne Simpleshed i Formen og ved det ringeste Arbejdes omhyggelige Udførelse kunnet være Prydelser for et Museum.

Endnu et Ord om en temmelig mærkværdig Eiendommelighed ved den store runde Sal.

Ovenover en kjæmpemæssig Kamiin af hvidt Marmor, et sandt Monument for David's (d'Anger's) og Michel Angelo's mandige Genie, vare anbragte allegoriske Statuer, der betegnede Kunst og Industri, og som bare en bred, oval og forgyldt Ramme, der støttede sig til Gesimsen af Kaminen. Denne Ramme indeholdt et Malerie, som man kunde have tilskrevet Velasquez. Det var et Portrait af en bleg Mand med et haardt og strengt Ansigt, med hule Kinder, dybe Dienhulinger og skaldet Pande. Et brunt Gewandt, en Mellemting mellem en Slaabrok og en Munkeskappe gav denne Stikkelse den imponante Charakter af den spanske Skoles talrige Portraitter af Helgener og Martyrer. En Straalefrands omkring Hovedet sunklede paa Maleriets mørke Grund og kastede sit Stin over det strenge og dybsindige Ansigt. Endelig læste man følgende Ord, skrevne med gothiske Bogstaver i en Indsamning af Forskringer:

"Saint-Ramon."

Den gamle Mulat, som havde fulgt Mængdens Strøm, kom til denne Kamiin.

Ved Synet af Portraittet blev han forfærdet staaende. Hans Sindsbewægelse var saa heftig, at en Taare viste sig i hans Nie, og han kunde ikke lade være at hviske sagte:

"Stakkels Ven! det er ham, det er virkelig ham!" Dervaa sagde han ved sig selv: — "Men hvad skal det Ord, Saint, som er foiet til hans Navn, betyde? Hvorfor denne gyldne Straalefrands om hans Hoved? Hvorfor dette mystiske Udseende? Og endelig, hvilken besynderlig Fæst! Fattig klædt som jeg er og Herren i Huset ganske ubekjendt, har man ladet mig komme ind."

I dette Dieblit blev en Tjener staaende foran ham med en Præsensteerkaffe af forgyldt Sølv, hvorpaa befandt sig Jis og sølvede Frugter, og bød ham arbejdsgj Forskudninger, som han imidlertid afslog. Forjæves besværgte han sig for at gjætte, af hvad Stand de Indbudne kunde være.

Mændene vare næsten alle befedent klædte og iagttog en vis Tilbageholdenhed i deres Adfærd. De talte indbyrdes sagte og syntes henrykte ved at kunne bivaane Festen. Smidertid syntes de langtfra at undre sig over de i dette Palads sammenhobede Rigdomme, man skulde langt snarere have troet, at de her fandt sig vel tilmode, og at de, som man siger, vare mellem gode Venner.

Konerne og de unge Piger, af hvilke mange vare meget smukke, syntes endnu langt mindre at være paa deres Plads. Engstelige og beskedne betragtede de trofskyldig denne Glæde, medens de sagte gjorde deres Bemærkninger. De unge Piger, som alle havde friseret Haar, bære i Almindelighed hvide Klæder, der ikke vare af noget kostbart Stof, men som udmærkede sig ved en frisk og blændende Hvidhed.

Stedse begjærligere efter at udgrunde denne sælsomme Hemmelighed, nærmere Odsingen sig en Gruppe af Mænd og Koner, som staaende foran den store Marmorkamin sagte underholdt sig med hyperandre, medens de betragtede Saint-Ramons Portrait.

Den gamle Mufat horte med stigende Interesse følgende Samtale:

„Seer Du det Portrait der, min kjære Juliette?“ — sagde en Mand af kraftig Bygning med et indtagende og aabent Ansigt til sin unge Kone. — „Denne hæderlige Mand har fuldkommen Ret til at bære Navnet Saint-Ramon. Der gives i Paradiis Helgene, som ere Lediggjængere i Sammenligning med ham, naar man betænker alt det Gode, han har gjort.“

„Hvorledes mener Du det, Michel?“

„Jh, den brave Helgen der har nu næsten i fem Aar skaffet mig og de andre Kammerater, som ere her, Arbejde, der har betalt sig godt, fordi Herren, som byggede, vilde stille Alle tilfreds. Denne Lykke har jeg og vore Venner denne brave Mand at takke for, hvis Portrait Du seer der, fort sagd, Hr. Saint-Ramon! Ved ham har jeg denne lange Tid ikke een Dag været uden Arbejde, og min Ven var saa god, at vi og vore Børn have levet godt og endog have lidt i Sparebøssen.“

„Men, Michel, det er dog ikke den Mand, hvis Portrait vi see der, som har bestilt og betalt Arbejdet; det er snarere Hr. Saint-Herem, der seer saa munter, godmodig og ligefrem ud, og som ogsaa ved Indrædelsen sagde os saa artige Ting.“

„Naturligviis er det Saint-Herem, min kjære Juliette; men han sagde

dog altid til os, naar han besøgte os ved Arbeidet: „Mine Børn, uden de Rigdomme, som jeg arvede, havde jeg intet Arbeide kunnet give Eder, og jeg havde ikke kunnet betale Eder saa godt, som det sommer sig flinke og dygtige Arbeidere. Bevar derfor i Eders Hjerter Taknemmelighed mod den Mands Minde, som efterlod mig disse Rigdomme. Han løste den vansteligste Opgave, man kan tænke sig; thi medens han nægtede sig selv enhver Fornødenhed, opdyngede han Skatte, Skilling for Skilling. Men jeg, mine Børn, har kun den Fornøielse, at give disse Penge ud paa en storartet Maade. — Ja, det at give dem ud, er kun min Pligt; thi hvortil skulde vel Rigdommen tjene, naar man ikke spredte den ud! Bevarer derfor Mindet om den gode, gamle Gjerrige, velsigner hans Gjerrighed; han skaffer mig den Nydelse, at kunne lade Eder arbejde paa et sjønt og storartet Værk og at kunne betale Eder rigelig Eders redelig fortjente Løn!“

„Egemeget, Michel, seer Du, naar vi og ere den Gjerrige Tak skyldig, saa bør vi dog paa ingen Maade forglemme Hr. Saint-Herem, thi hvor mange er der ikke, der ingen saadanne Udgifter gjøre, eller som, om de og befsjæftige os, afsnappe Arbeidets Løn og endog lade os længe vente paa den!“

„Bed Gud, jeg er ogsaa af Din Mening, min kjære Juliette, Saint-Herem er en herlig ung Mand! man maa tilstaae, at han og hans Onkel ere et Par mærkværdige Menneffer.“

Den gamle Mulat havde fuld af Deeltagelse og Forbauselse hørt denne Samtale. Han belurede endnu andre Grupper; men overalt hørte han eenstemmige Lovtaler og Velsignelser over Hr. Saint-Ramon, medens man tillige roste Hr. Saint-Herems ædle og gavmilde Hjerter.

„Er det en Drøm?“ — sagde Oldingen til sig selv. — „Hvo skulde nogensinde troe, at man saaledes kunde ære og agte en Gjerrigs Minde, som dog sadvanlig bliver forhaanet, foragtet og afstøyet! Og en Oldemand, den Gjerriges Arving, hæver ham paa en saadan Maade igjen til Ære og Værdighed! Endnu engang, drømmer jeg? Og hvad er det ogsaa for et besynderligt Indfald at indbyde disse Haandværkere til Indvielsesfesten?“

Istedenfor at tage af, vorete Oldingens Forbauselse stedsse, da han som en høist besynderlig Contrast bemærkede, at undertiden nogle Herrer med flere Ordensbaand i Knaphullet og omhyggelig paaflaadede bevægede sig

igjennem Salene, idet de bode overordentlig elegante Damer deres Arm. Men denne Klasse af de Indbudne var ikke synderlig talrig.

Florestan de Saint-Herem, hvis Skjønndhed og Munterhed straaede mere end nogenstunde, syntes rigtig at udfolde sig i denne Atmosfære af Luxus og Pragt. Han gjorde fortræffelig Honneur ved denne Fest, idet han modtog enhver af de Indbudne med den største Venlighed og den skønneste Anstand. Som Husets Herre, der vidste at comportere sig, stod han ved Enden af Galleriet ligeoverfor Ventesalen og lod ingen Kone, ingen ung Pige træde ind uden først at have rettet et Par Ord til hende, som bare Præget af denne godmodige, hjertelige Venlighed, af hvis Oprigtighed Enhver bliver henreven, og ved hvilken selv de meest Tilbageholdende søle sig tilskyndede til utvungen Frihed.

Florestan de Saint-Herem opfyldte just saaledes den elskværdigste Gjæstfriheds Pligter, da han saae Grevinde Zomaloff, Fyrstinde Wilenska og Hertugen af Riancourt træde ind i den første Sal.

Attende Capitel.

Det var første Gang i sit Liv, at Hr. Saint-Herem saae Grevinde Zomaloff og Fyrstinde Wilenska. Hr. Riancourt derimod kjendte han i Forveien. Da Florestan derfor saae ham komme i Følgeskab med to Damer, gik han ham ogsaa raff imøde:

„Min kjære Saint-Herem,“ — sagde Hr. Riancourt til ham, — „tilslader De mig at forestille Dem Fru Fyrstinde Wilenska og Fru Grevinde Zomaloff... Disse Damer ansaae det ikke for ubestemt med mig, som modtog Deres Indbydelse igaar, at besøge Deres Hotel med alle dets Underværker.“

„Min kjære Hertug,“ — svarede Florestan, — „jeg er overordentlig lyffelig ved at have den Ære at kunne modtage disse Damer, og jeg skal skynde mig at være dem til Tjeneste ved at vise dem Alt, hvad De er saa artig at kalde Husets Underværker.“

„Hr. Riancourt har fuldkommen Ret til at tale om Underværker,“ — yttrede Grevinde Zomaloff, — „thi jeg maa tilstaae Dem, min Herre, man

bliver ved sin Indtrædelse her saa Blandet, at man i Begyndelsen ikke rigtig kan beundre Enkelthederne."

"Derfor jeg tør sige Dem det, min kjære Saint-Herem," begyndte Hr. Miancourt igjen, — "saa er Grevinde Zomaloff's Besøg en Smule interesseret; thi jeg har meddeelt hende Deres Hensigter med dette Hotel, og da jeg har den Lykke og Gæde at skulle dele mit Navn med Grevinden om otte Dage, saa indseer De, at jeg ikke kan tage nogen Beslutning uden hende . . . da jeg er saa godt som . . . hendes Mand."

"Da Hr. Miancourt saaledes tilsaar, at han allerede før Tiden nyder sin Lykke," — sagde Florestan muntert til Grevinden, — "finder Deres Naade det da ikke ogsaa rejsfærdigt, at han lider under Følgerne af sin Dyrtighed? Da nu en Mand aldrig byder sin Kone sin Arm, saa vil De maaskee vise mig den Gavn at modtage min?"

Saint-Herem unddrog sig ved denne Spøg Forpligtelsen til at følge Etiketens Regler, ifølge hvilke han skulde have budet Fyrstinden sin Arm. Den smukke Niece modtog Florestans Tilbud og tog ham under Armen, medens Hr. Miancourt ledsagede Fyrstinden.

"Jeg har reist meget, min Herre," — sagde Grevinde Zomaloff til Saint-Herem, — "men jeg har aldrig seet Noget, som kunde staae ved Siden af . . . ikke denne Pragt (enhver Millionair kan jo for sine Penge købe prægtige Ting), men ved Siden af den overordentlige Smag, som viser sig overalt i dette Huus. Det er i Virkelighed et pragtfuldt Museum. Jeg beder Dem, tillad mig endnu engang at betragte og beundre de herlige Malerier paa denne Platsfond."

"Paa Værkets Beundring bør følge en Belønning for dets Skaber," — sagde Florestan med et Smil. — "Det afhænger kun af Dem at gøre Kunstneren, som malede dette, i højeste Grad lykkelig og stolt."

Med disse Ord viste Saint-Herem Grevinden en af de berømteste Mestere af den moderne Skole.

"Tusind Tak, min Herre, De bereder mig en behagelig Overraskelse," — sagde den unge Kone, idet hun med Florestan gik hen imod Kunstneren.

"Min Ven," — sagde Saint-Herem til denne, — "Jru Grevinde Zomaloff ønsker at vise Dem sin Beundring over Deres Arbejde."

"Og ikke alene min Beundring, min Herre, men ogsaa min Taknemlighed," — sagde den unge Kone venlig til Maleren. — "Den ædle For-

noiesse, som Synet af et saadant Mesterværk forskaffer, er en Gjæld, som man har at afbetale til den, der har frembragt det."

"Saa smigrende og fortrinlig denne Roes end maa være mig," — svarede Kunstneren med Bessedenhed — „saa kan jeg kun halvt modtage den . . . Men dersom De tillader, at Talen ikke maatte være om mig, saa vil jeg langt mere utvungen kunne fremsætte mine Tanker. Vi ville for Exempel tale om Malerierne i Concertsalen, som De om et Dieblis vil faae at see. De ere af vor Raphael. Jeg behøver vist ikke, Deres Naade, at nævne Dem Ingres's Navn. Dette fortræffelige Arbeide, som vil frembyde for Kunstens fromme Villegrimmige ligesaa mange Gjenstande for Beundring som Roms, Pisas og Florens's skønneste Frescomalerier, med eet Ord dette Mesterværk vilde rimeligviis ikke have existeret uden min Ven Saint-Herem. Er det ikke ham, der har været Grunden til at vi have et udødeligt Arbeide mere af denne Frankrigs Raphael? Reent ud sagt, Deres Naade, er det ikke i denne Periode, hvor Folk med Penge kun have Sands for plump Lurus og raae Pragt, et sjeldent Phænomen at træffe endnu en Medici som i Italiens skønneste Dage?"

"Deri har De Ret, min Herre," — svarede Grevinde Zomaloff med Liv, — „og Historien har været retfærdig i at forherlige . . ."

"Tilgiv at jeg afbryder Dem, Fru Grevinde," — sagde Saint-Herem med et Smil; — „men jeg er ikke mindre besædet end min berømte Ven. Da jeg frygter for, at Deres Beundring ikke skal falde paa den, som med Rette fortjener den, maa jeg ved denne Leilighed vise Dem den virkelige Medici, her er han."

Dg Florestan viste Grevinden Portraitet af Saint-Ramon.

"Hvilket strengt og dybsindigt Ansigt!" — sagde den unge Kone, idet hun betragtede Maleriet med ligesaa megen Overraskelse som Nysgjerrighed. Da hun derpaa midt i Forsiringen havde læst Navnet Saint-Ramon, tilføiede hun, idet hun stadig med større Forbauselse saae paa Florestan:

"Saint-Ramon? . . . Hvo er denne Helgen?"

"Han er for mig en Helgen, Deres Naade. Det er min Onkel," — svarede Florestan muntert. — „Skjøndt jeg ikke er Paven, har jeg dog tilladt mig at gjøre denne beundringsværdige Mand til en Slags Helgen som en Belønning for hans lange Liv som Martyr og for de Undergjerninger, som han har udrettet efter sin Død."

„Hans lange Liv som Martyr? . . . De Undergjerninger, han efter sin Dod har udrettet? . . . ” — gjentog Grevinde Zomaloff, idet hun saae paa Florestan, som om hun betvivlede hans Ord. „Dyrigtig talt, min Herre, De spoger . . . ”

„Aldeles ikke, Deres Naade . . . Min Onkel Ramon har i sit lange Liv lidt stræffelige Sava; thi han var ubarmhjerterig gjerrig i en storartet Grad. Deri har hans Liv som Martyr bestaaet. Jeg arvede en anseelig Formue efter ham; derved ere disse Under af Kunst fremkomne, hvilke Deres Naade beundrer. Deri bestaaer hans Underaerker. Jeg har af Taknemlighed forgudet hans Minde. Deri bestaaer hans Canonisation. Som De seer, er dette en fuldkommen Helgenlegende.“

Stadig mere overrasket ved Saint-Herem's Egenhed, taug Grevinde Zomaloff et Dieblis, i hvilket Hr. Miancourt, der hidtil havde holdt sig i nogen Afstand, nærmede sig Florestan.

„Min kjære Florestan, jeg har et Spørgsmaal at gjøre Dem, hvilket jeg lige siden vor Ankomst har havt paa Læberne. Hvo ere alle de Folk, som man seer her? Jeg har vel hist og her kjendt tre, fire store Malere og en berømt Architect; men de Dyrige, hvem ere dog de? Kyrstinden og jeg have forgjæves bestræbt os for at løse denne Gaade. Dog forekomme disse Folk mig meget beskedne og tilbageholdende. Siig mig, hvad er det dog for et Selskab?“

Imidlertid brød Grevinde Zomaloff den Tausked, som hun nogle Diebliske havde tagt et, og sagde til Saint-Herem:

„Da Hr. Miancourt har taget sig det paa, min Herre, at gjøre et maaskee ubeskedent Spørgsmaal, saa kan jeg ikke Andet end tilstaae, at jeg deler hans Nysgjerrighed.“

„De har uden Tvivl bemærket,“ — sagde Saint-Herem, — „at de fleste af de Personer, som jeg i Aften med overordentlig Fornoielse seer samlede hos mig, ikke høre til den saakaldte store Verden.“

„Ja, min Herre.“

„Det har dog moret Dem meget, Deres Naade, at træffe sammen med den store Kunstner, hvis Arbeide De nylig beundrede, ikke sandt?“

„Jo, i Sandhed, min Herre, jeg har jo ogsaa allerede fortalt Dem, hvormeget dette Sammentræf morede mig.“

„Som jeg troer, finder De det vist i sin Orden, at jeg har indbudt

ham saavel som flere af hans Colleger til at være tilstede ved Indvielsen af deres fælleds Bænk."

"Jeg synes, min Herre, at denne Indbyttelse har næsten været en Pligt, De havde."

"Nu vel, Deres Raade, jeg solte Træng til at vise denne min Taknemlighed mod alle dem, der have havt Noget at gjøre med dette Hotels Bygning og Indretning, ligesaa de største Kunstnere til de ringeste Haandværkere. De ere her Alle med deres Familier, idet de med fuld Ret glæde sig over den Pragt, som de have skabt. Er det ikke billigt, at den stinke men ubekjendte Kunstner, som udarbejdede det gyldne Bæger, i det Mindste een gang skulde berøre det med sine Læber."

"Hvorledes!" — raabte Hr. Riancourt ganske bestyrtet, — "her ere Snektere, Forgyltere, Smede, Tapetserere, Tommersfolk, Murere! . . . Tænk Dem, endog Murene! Men det er jo aldeles ubort og utroligt!"

"Kjender De Biernes Skikke, min kjære Hertug?"

"Meget ufuldstændig."

"Disse Skikke, min kjære Hertug, ere meget raage og ubeskedne. Disse uforkammede Insektter have den fabelagtige Anmasselse at ville beboe deres Celler, fordi de have indrettet dem! Og de gaae endnu videre i deres skandaleuse Fortringer! De tale endog om Ret til den dustfrie Honning, som de med Moie og Omhue have tilberedt for Vintren."

"Nu, min Ven, hvad slutter De deraf?"

"Jeg drager deraf den Slutning, at man ogsaa af Taknemlighed bør lade de stakkels, arbejdssomme, menneskelige Bier have den uskyldige Fornoielse i det Mindste een Dag at beboe de forgylte Celler, som de have bygget for os, der nyde den af Andre samlede Honning."

Grevinde Zomaloff havde et Dieblit sluppet Florstan's Arm. Hun tog den igjen, og idet hun gjorde nogle Skridt for at komme lidt kort fra sin Tante og Hr. Riancourt, sagde hun interlig rørt til Saint-Herem:

"Deres Tanke er stien, min Herre, ja endnu langt mere, den tyder paa en rim Medfølelse for Andre. Jeg forundrer mig nu ikke mere over det Udtryk af Tilfredshed, som jeg bemærker i alle de Indbudnes Ansigter. Ja, jo mere jeg tænker derover, desto homodigere og rejsfærdigere synes mig denne Tanke. Og endelig, som De allerede har sagt, er jo dette disse arbejdssomme Haandværkeres fælleds Bænk, og naar man giver Arbejderne

en saadan Fæst, saa ærer man dem og hæver dem til deres Værdighed. Ifølge Deres ophoiiede Opfatning af Sagen, min Herre, maa derfor ogsaa dette Hotel i Deres Dine være langt mere end en Nødsel af Kunst og Luxus. Der vil stædie for Dem knytte sig værdifulde Grindringer til det."

"Ja, visseelig, Deres Naade."

"I saa Fald . . . min Herre . . ."

"Hav den Godhed at tale reent ud, Deres Naade."

"Jeg kan umulig forstaae, hvorledes . . ."

"De tover, jeg beder Dem, forklar Dem nøiere."

"Min Herre," — begyndte Grevinde Zomaloff forlegen efter et Dieblisks Tausched, — "Hr. Riancourt har ikke ladet Dem være ubekendt med vort forestaaende Bryllup. Da jeg for to Dage siden talte med ham om den temmelig store Vanskelighed, der er forbunden med at finde et saa rummeligt og pragtfuldt Huis, som jeg ønsker, saa syntes Hr. Riancourt at erindre sig, at man Dagen i Forveien havde forstikret ham, at De maaskee var tilbøielig til at afhaende denne først igaar fuldbendte Bolig."

"Ganske rigtigt, Deres Naade, Hr. Riancourt skrev mig til og bad mig om Tilladelse til at besøge Hotellet. Jeg har bedet ham have Taalmodighed til imorgen, da jeg gjorde ham opmærksom paa den Fæst, jeg vilde give i Aften. Han vilde bedre senere have kunnet komme om hele Indretningen i Huset . . . men jeg havde ikke ventet at have den Ære at modtage Dem."

"Min Herre," — svarede den unge Kone atter tøvende, — "jeg har allerede tilladt mig at gjøre Dem forskjellige Spørgsmaal. Tilgiv mig derfor endnu engang."

"Denne Tilgivelse har hidtil været mig saa behagelig og let at skænke Dem, at jeg takker Dem, fordi De ogsaa giver mig Leilighed til at anvende den. Siig Deres Naade, hvad ønsker De at erfare af mig?"

"Nu vel, min Herre," — svarede Grevinde Zomaloff bestemt, — "hvorledes har De Mod . . . eller . . . jeg vil bruge et meget haardt Ord, — tilføiede hun med et Smil, — "hvorledes kan De være saa utaknemlig at forlade denne Bolig, som De med saa megen Kjærlighed har skabt, og til hvilken der knytter sig saa mange skønne og ædle Grindringer for Dem?"

"Min Gud, Deres Naade," — svarede Saint-Herem med den meest muntre og utvungne Mine, som om det, han sagde, var saa ganske simpelt

og ligefrem, — „Jeg sælger dette Huus, fordi jeg er ruineret, fuldkommen ruineret. Det er idag den sidste Dag af min Lykke, og De maa tilstaae mig, Fru Grevinde, at denne Dag ved Deres Mærkelse har ikke kunde have havt nogen mere lykkelig og glimrende Aften!“

Nittende Capitel.

Florestan de Saint-Herem havde udtalt disse Ord: „Jeg er ruineret!“ med en saadan Godmodighed og Sorglesshed, at Grevinde Zemaloff med en forbauset Mine saae paa ham. Hun kunde ikke troe sine egne Drer, men begyndte igjen:

„Hvorledes, min Herre, De er . . .“

„Ruineret, Deres Naade! fuldkommen ruineret! Min Gud, den Regning er meget simpel. Min salig Onkel efterlod mig for fem Aar siden omtrent fem Millioner. Dem har jeg givet ud, og jeg er endnu otte Gange hundrede tusinde Francs skyldig. Min Gjæld vil ved Salget af dette Huus med alt Tilbehør kunne dækkes, ja mere end dækkes, og jeg vil maaſkee end nu beholde hundrede tusinde Francs tilbage, med hvilke jeg kan leve paa et affides Sted, hvor jeg som en Contrast til mit foregaaende Liv kan tage Hyndestaven i Haanden. Hvilken bejnderlig til Virkelighed forvandlet Drøm for mig, for mine Venner og mine Elskerinder, hvem Guldstrommen rev med i sit Følge! Hvilken Berømmelse har jeg ikke opnaaet! Hvorledes forenede sig ikke paa min blændende Bane alt Elskent, Pragtfuldt og Udvalgt! De vil maaſkee ikke troe det, men min Rundhaandighed har endog opnaaet enopaast Berømmelse! Ja, endnu mere, en Juveler i Chander-nagor sendte mig en indist Sabel, hvis Hefte var tæt besat med prægtige Udsættene! Med dette Vaaben modtog jeg følgende lafoniske Billeter: „Denne Sabel har tilhørt Tippu Saib; den skal nu tilhøre Hr. Saint-Herem. Den koster fem og tyve tusinde Francs, som udbetales til Huset Northild i Paris. — Modtaget fem og tyve tusinde Francs.““ Ja, Deres Naade, saa-ledes gif det. De sjeldneste og kostbareste Kunstgenstande bleve fra alle Verdens Kanter velvillig tilsendte mig. Englands smukkeste Hefte stode næsten af sig selv i min Stald. De fineste Vine paa Jorden strømmede ned

i min Kjælder. De berømteste Koffe stode om den Vre at være i min Tjeneste, og den berømte Doctor Gasterini . . . kjender De ham, Fru Grevinde?"

"Hvo har ikke hørt Tale om den berømte Verdens berømteste Gourmand?"

"Denne store Mand sagde og erklærede, at han hos mig havde spist ligesaa godt til Middag som i sit Hjem . . . og denne Roes kunde han ikke engang give Hr. Talleyrands Taffel. Al! Deres Naade, hvilket sjænt Liv, saa fuldkomment og saa storartet! og Damerne! Al! Damerne!"

"Min Herre . . ."

"Frygt ikke, Deres Naade, jeg vil kun tale om Damerne som Kunstgjenstande. Men, oprigtig talt, gives der et mere henrivende Paaflud for Pragtlysten? Det er saa smukt at udsmykke Alt og omgive det med Kunstens Frembringelser. Thi Luxus tilhører kun Damerne. Jeg har derfor ogsaa virkelig den Bevidsthed, at jeg har ruineret mig paa en høimodig, adelig og forstandig Naade. Jeg har hverken en taabelig Udgift eller en slet Handling at bebrejde mig! Med Sjælen fuld af værdifulde Grindringer og Fred i Hjertet seer jeg min Formue forsvinde."

Saint-Herems Udtryk var saa oprigtigt, Sandheden af hans Følelser og Død læste man saa tydelig i hans rettskafne og elskværdige Ansigt, at Grevinde Zornaloff, overbevist om Sandheden af hans Død, svarede:

"En saadan Philosophi, min Herre, forvirrer mig i Sandhed! Og i det Dieblis, da De giver Afkald paa et saadant Liv, hører man ikke et bittert Død af Deres Mund."

"Bitterhed! efter at have nydt saa megen Glæde og saa megen Lykke? Al! det vilde være Gudsbespottelse."

"Altsaa vil De, uden at befølge Dem, uden at udsæde et Euf, forlade dette fortryllende Pallads, og det just i det Dieblis, da De var istand til at glæde Dem ved det?"

"Ja, hvad skal jeg gjøre? Jeg troede mig ikke mit Fald saa nær. Det er neppe otte Dage siden, at min Huusholdermeister viste mig min Regning, og som Deres Naade seer, hengiver jeg mig strax i min Sjælne og forlader dette med saa megen Kjærlighed stæbte Pallads ligesom en Digter, der har skrevet det sidste Vers af sit Digt, ligesom en Maler, der har gjort det sidste Penselstrøg paa sit Maleri, hvilke begge dog beholde den usorgfange-

lige Berømmelse af at have frembragt et Mesterværk. Saaledes gaaer det ogsaa med mig, Deres Naade (undskyld denne Kunstnerforsængelighed). Dette Pallads vil altid vedblive at være et Monument for Kunst og Pragtlyst, det vil altid være et Tempel for Luxus, for Fester og Fornøjelser. Og seer De nu, hvorledes jeg er udfaaeret, og hvor utafnemmelig jeg vilde vise mig ved at beklage mig over min Skjæbne! Men De, Deres Naade, De skal være dette Tempels Guddom; thi, ikke sandt, De vil kjøbe Dem dette Huus? ja, det vil passe udmærket for Dem! . . . Lad ikke denne Leilighed gaae fra Dem, thi jeg veed ikke, om Hr. Miancourt har sagt Dem det, men han veed det, at Lord Wilmot har gjort mig Tilbud, og at han skylder stærkt paa. Men jeg vilde være utrokelig ved at være nødt til at sælge Huset til ham. Han er en saa meget hæslig Mand, og hans Kone og fem Døtre ere det ikke mindre. Tænk Dem, hvad vilde det være for Guddomme for dette glimrende Tempel, der dog aabenbart synes bygget for Dem! Behold De det, Fru Grevinde, af Kjærlighed til Kunsten, som De saa oprigtig forstaaer at støtte. Kun beder jeg om een Gunst. Tag ikke min værdige Onkles Portræt bort af den store Sal. Det er et herligt Maleri, og skøndt Saint-Ramons Navn og Portrait er anbragt flere Steder i Medailler paa Hotellens Facade, saa vilde dog den Tanke henrykke mig, at min brave Onkel fra sit høie Marmormonument midt i Salen igjennem flere Aarhundreder skulde bivaane de Fornøjelser, som han berøvede sig i Livet."

Samtalen mellem Grevinden og Saint-Herem blev nu afbrudt af Hr. Miancourt. Man havde imidlertid gjort en Runde gjennem alle Værelser. Hertugen sagde til Florestan:

"Min kjære Ven, det er Altsammen fortræffeligt og indsigtsfuldt indrettet. Men otte hundrede tusinde Francs, om og Meubler og Solvtoi følger med, er dog, oprigtig talt, en enorm Pris."

"Jeg er uden al Interesse, min kjære Hertug," — svarede Florestan med et Smil. — "Disse otte hundrede tusinde Francs ere kun bestemte for mine Creditorer; derfor vil jeg ogsaa vedblive dette Forlangende med Haardnakketthed. Desuden byder Lord Wilmot mig, som jeg har sagt Dem, denne Sum og trænger paa, for at jeg skal modtage den."

"Det troer jeg gjerne, men De vil vist og for Benstabs Skyld indrømme mig, hvad De vægrer Dem ved at indrømme Lord Wilmot. Lad mig see, Saint-Herem, at De ikke er ubøielig, giv mig Noget efter, og..."

„Min Herre“, — sagde Grevinde Zomaloff til Floristan, idet hun afbrød Hertugen, — „jeg overtager dette Huus paa de Betingelser, som De har foreslaaet mig. Jeg giver Dem herved mit Ord, og jeg beder om Deres.“

„Saa sandt Gud lever, min Stjerne forlader mig aldrig!“ — sagde Florestan, idet han hjertelig rakte Grevinden sin Haand, — „Handelen er afsluttet.“

„Men, Grevinde . . .“ sagde Hr. Miancourt hurtig, overrasket og ærgerlig over sin tilkommende Kones store Kjødelig'ed; thi han haabede endnu stadig at have kunnet faae Saint-Herem til at nedstemme sine Fordringer — „men tillader De . . . der handler jo her om en Grundeiendom af anseelig Værdie! I det Forhold, hvori vi staae til hinanden, kan De umulig indgaae nogen Forpligtelse uden mit Minde. Jeg beder Dem, vent dog til vi have haat Bryllup, saa . . .“

„Hr. Saint-Herem, De har mit Ord,“ — sagde Grevinden, idet hun afbrød Hertugen; — „jeg gjør dette Kjob for mit personlige Vedkommende. Derfor De tillader, vil min Huushovmester imorgen nærmere komme overeens med Deres.“

„Ganste efter Deres Duffe, Fru Grevinde,“ — sagde Saint-Herem. Derpaa tilføjede han muntert, idet han vendte sig til Hr. Miancourt: „Jeg haaber, at De ikke er vred paa mig, min kjære Hertug; men det er ikke min Skyld. De skulde have opført Dem imod mig som en sand Cavaleer og ikke som en Banquier.“

I dette Dieblis gav Orkestret, der havde pauseret et Kvarteers Tid, Tegn til en ny Contradans.

„Undskyld, at jeg forlader Dem, Fru Grevinde,“ — sagde Saint-Herem, — „jeg har just til denne Contradans engageret en elskværdig Datter af en af de flinkeste Arbeidere, som have arbejdet paa dette, eller rettere paa Deres Hotel. Det glæder mig, at jeg dog kan forlade Dem med disse Tanker.“

Saint-Herem bukkede ærbødigt for Grevinden og nærmede sig den elskværdige unge Pige, som han havde engageret, og Ballet begyndte igjen.

„Min kjære Fedora,“ — sagde Kyrstinden, som bekymret og utaalmodig havde bemærket sin Nieces lange Samtale med Saint-Herem, — „det

er silde, og De har dog lovet den sardiniske Gesandts Frue at besøge hende titlig."

"Tillader De mig ogsaa en Bemærkning," — sagde Hr. Riancourt, idet han henvendte sig til sin Tilkommande, — "De har været lidt for rask ved denne Handels Afslutning. Saint-Herem er nødt til at sælge dette Hus for at dække sin Gjæld, og med nogen Ubehøiendighed havde vi nok i det Mindste faaet halvtret hundstyve tusinde Francs slaaet af, især naar De selv havde staaet derpaa; thi man har ondt ved at afslaae en saa smuk Kone Noget!" — tilføjede Hr. Riancourt med et elskværdigt Smil.

"Fedora, hvad er det, De nu tænker paa, min Kære! — begyndte Fyrstinden ogsaa, medens den unge Kone, henhjunken i Betragtninger, ikke havde hørt et Ord af det, som hendes Tante og Hertugen havde talt om. — "Fedora," — sagde Fyrstinden igjen, da endelig hendes Niece blev opmærksom paa hende, — "entnu engang, hvad er det, De tænker paa?"

"Jeg tænker paa Hr. Saint-Herem," — sagde den unge Kone, idet hun ligesom ugjerne opvagnede af sine Drommerier. — "Alt her er saa besynderligt . . ."

"Mellem os sagt, Grevinde," — sagde Hr. Riancourt med vigtig Mine, — "jeg troer, at den stakkels Saint-Herem's Forstand er en Smule forvirret af Fortvivlelse over, at han har ruineret sig. Den, der kan faae isinde at gjøre en saadan Fests, kan vistnok ikke være rigtig i Hovedet. At indvie sit Hotel med et saadant Haandværkerbal, det lugter saa temmelig af Socialisme!"

"Den gode Hertug har Ret, det er en stor Latterlighed," — begyndte Fyrstinden igjen. — "Hvilke morsomme Nyheder ville vi i Aften kunne medbringe til Gesandten! Dette Haandværkerbal vil ret gjøre Dyrsk; man vil lee hjertelig derover! Men, Fedora, De siger ikke et Ord . . . Hvad seiler Dem dog?"

"Jeg veed det ikke, — sagde den unge Kone, — "jeg søger mig saa besynderlig tilmode."

"De trænger uden Tvivl til frisk Lust, min Kære Grevinde," — sagde Hr. Riancourt meget forekommende, — "det undrer mig ikke. Lusten maa jo ved en saadan Mæsse af den Slags Folk blive kvælende, hvor rummelige saa Værelserne ere . . ."

„Fodora,“ — sagde Fyrstinden med tilføgende Betydning, — „føler De Dem maaskee ikke tilpas?“

„Nei, aldeles ikke. Den Sindsbewægelse, jeg føler, er tværtimod overordentlig behagelig, men jeg føler mig ikke i Stand til at forklare den . . .“

„Grevinde, jeg beder Dem, forklar Dem nøiere,“ sagde Hr. Riancourt; — „maaskee føler De ved den stærke Lugt af disse Blomster et vist Ildesbefindende, som dog kan have noget behageligt Vedværende hos sig?“

„Nei, det er ikke det. Jeg kan ikke sige Dem Alts; De og min Tante ville finde mine Anstuelser saa besynderlige, saa urimelige . . .“

„Alt! Grevinde,“ — sagde Hr. Riancourt, — „Deres Anstuelser urimelige!“

„Fodora,“ — sagde Fyrstinden, — „udtal Dem dog tydeligere.“

„Det skal jeg gjøre, men De vil blive meget overrasket“, — tilføiede den unge Enke med en fortrolig og kølet Gebærde. Derpaa vendte hun sig til Hr. Riancourt og sagde sagte:

„Det synes mig . . .“

„Det synes Dem, kjære Grevinde?“

„Alt . . .“

„Bliv dog ved, jeg beder Dem.“

„Alt jeg føler den heftigste Lust til at gifte mig med Hr. Saint-Herem.“

„Grevinde!“ — raabte Hertugen besyrtet, idet han blev purpurred.

— „Grevinde!“

„Hvad er der paasærde, kjære Hertug?“ — spurgte Fyrstinden rask.

— „Hvor De bliver rød!“

„Fru Grevinde,“ begyndte Hr. Riancourt igjen med et tvungent Smil, — „Epogen er en Emule . . . en Emule stærk, og . . .“

„Lad os gaae, giv mig Deres Alm, min kjære Hertug,“ — svarede Grevinde Zomaleff med den naturligeste Mine af Verten, — „og lad Deres Folk kalde, thi det er silde. Vi skulde allerede være hos Gesandten. Det er ogsaa kun Deres Skyld; De, den personificerede Punttlighed, De har ikke sagt mig, at Klokken allerede var langt over elleve?“

„Alt! Grevinde, jeg har ikke Lust til at spøge,“ sagde Hertugen i en sentimental Tone, — „Deres grusomme Spøg for lidt siden gik mig saa nær til Hjertet, at det endnu bløder.“

"Min stائفels Hr. Riancourt, jeg anede ikke, at Deres Hjerte var saa let at saare . . ."

"Al! Grevinde, denne Mistanke smerter mig. De er meget uretsfærdig imod mig; jeg vilde dog ofre mit Liv for Dem."

"Birkelig?"

Som Svar herpaa hævede Hertugen Dinene mod Himlen og udstødte et langt Suk.

Da Hr. Riancourt's Vogn allerede holdt foran Hovedtrappen, forlode Grevinde Zomaloff, hendes Tante og Hertugen Hotel Saint-Ramon.

Næsten i samme Dieblit forlod ogsaa den gamle Mulat denne rige Boslig, blændet og forvirret af det, han her havde set og hørt, og idet han staa- dig tænkte paa de Bessignelser, hvormed Navnet Saint-Ramon var blevet nævnt af Alle, som vare indbudne til denne besynderlige Fæst.

Kloffen slog halv tolv.

"Halv tolv!" mumlede Oldingen ved sig selv, — "jeg skal først være der Kloffen tolv. Al! hvad skal jeg erfare! hvor meget maa jeg ikke ængste mig!"

Den Gamle begyndte langsom at tiltræde sin Bei fra Seinsens Bred opad mod Gaden Chaillot.

Tyvende Capitel.

Den gamle Mulat var imidlertid naaet op til Chaillot og befandt sig i den Gade, hvor denne fattige og folkerige Forstads Kirke hæver sig.

Kirken var denne Nat imod Sædvane oplyst. Gjennem den store aabne Dør saae man Skibet og Alteret, prægtig oplyst med straalende Kjerner, omendssjøndt Kirken var ganske tom. En eller anden imponant Ceremonie skulde rimeligviis finde Sted; thi naagtet det var Midnat, bemærkede man dog i Kirkens Nabostads Huse Lys og Rysgjerrige i Vinduene, og talrige Grupper stode endnu i Forhallen. Den gamle Mulat nærmede sig en af Grupperne, lyttede og hørte Følgende:

"Nu kunne de ikke blive ret længe borte."

"Nei, thi det er jo allerede snart Midnat."

„Det er dog ogsaa en besynderlig Tid at holde Bryllup paa.“

„For Janden, naar man er saa godt udstyret, kan det jo nok oversees.“

„Hvo er det, der vil holde Bryllup nu, mine Herrer? — spurgte den gamle Mulat; — hvad er det for et besynderligt Giftermaal, De taler om?“

„Man mærker, min brave Mand, at De ikke har hjemme i dette Kvarteer of Byen.“

„De har Ret, min Herre, jeg er fremmed her.“

„Det kan jeg forstaae; thi ellers vilde De nok vide, hvorledes det hænger sammen med de sex Giftermaal, der nu i fire Aar har fundet Sted hver Nat mellem den 11te og den 12te Mai.“

„Mellem den 11te og den 12te Mai,“ — sagde Oldingen ved sig selv og bævede, hvorpaa han begyndte igjen:

„Men, min Herre, hvad er det for sex Giftermaal, De taler om?“

„Hvert Aar bliver sex unge Piger giste og fortræffelig udstyrede, hver med ti tusinde Francs.“

„Udstyrede, og af hvem?“

„Det skeer ifølge en for fem Aar siden afdød, brav Mand's sidste Villie.“

„Dg“, — spurgte den gamle Mulat med let bævende Stemme, — „hvad er den brave Mand's Navn, efter hvis Villie man saa hoimodig udstyrer unge Piger?“

„Han heed Fader Richard, min Herre,“ — svarede den Spurgte med et Udtryk af Agtelse.

Den Gamle, som neppe kunde skjule sin Sindsbevægelse mere, begyndte igjen:

„Dg hvorfor gjør da Fader Richard saa meget Godt efter sin Død?“

„Jh! fordi det var hans Dnske, og fordi han har efterladt sig en brav Søn, Hr. Louis Richard, som samvittighedsfuldt udserer sin Faders sidste Villie. Al! Hr. Louis er ogsaa en fortræffelig Mand! Enhver veed, at han med Kone og Barn bruger i det Høieste tre til fire tusinde Francs aarlig, medens de dog maae have arvet en umaadelig Formue, naar de hvert Aar kunne give sex unge Piger hver ti tusinde Francs til Udstyr, uden at tale om, hvad Skolen og Fader Richard's Stiftelse maa koste.“

„Tilgiv en Fremmeds Nysgjerrighed, min Herre, men De talte om en Skole og en Stiftelse?“

„Ja . . . Fader Richard's Skole. Madame Mariette forestaaer den.“

"Madame Mariette," — spurgte Oldingen, — "hvem er det?"

"Hr. Louis Richard's Kone . . . Denne Skole er oprettet for fem og tyve smaa Dreng og ligesaa mange smaa Piger, hvilke kunne blive der til deres tolvte Aar, lige til de træde i Lære hos udvalgte Mestere. Børnene blive underholdte og faae foruden Føde og Klæder endnu ti Sous daglig hvert. Paa denne Maade have Forældrene istedenfor, som saa mange Andre, tvungne af Nød at sætte Børnene for tidlig i Lære, stor Fordeel af at lade dem nyde den nødvendige Underviisning."

"Og Hr. . . . Hr. Louis Richard's Kone forestaaer denne Skole?"

"Ja, min Herre, og hun siger, hun finder saa meget større Fornøielse deri, fordi hun, før hun blev gift, var en stakkels Sygige, som hverken kunde læse eller skrive. Nu føler hun sig lykkelig ved at kunne besygte Andre mod de Lidelser, som hun af den Grund selv har maattet gennemgaae. Det er Frøder Richard's Skole, min Herre."

"Men, min Herre, De talte ogsaa for om en Stiftelse . . ."

"Denne Stiftelse er bestemt for tolv fattige Arbeidsfruentimmere, som, fordi de ere bleve Krøblinge, ere ude af Stand til at arbejde. Madame Lacombe forestaaer den."

"Hvem er Madame Lacombe?"

"Madame Mariette's Gudmoder, en god og skikkelig Kone, som har mistet den ene Haand; hun er Blidheden, Taalmodigh. den og Godheden selv . . . Men see, min Herre, der komme Bryllupsfolkene. Stil Dem foran mig, saa vil De bedre kunne see dem komme forbi, og saa kunne vi gaae ind i Kirken."

Oldingen saae virkelig strax et Optog nærme sig, i hvis Spidse gik Louis Richard med Madame Lacombe under Armen, efter hvem fulgte Mariette med en yndig lille Dreng paa fire Aar ved Haanden.

Man kunde ikke gjenkende Madame Lacombe. Hendes forhen magre, frygtelige Ansigt var blevet fyldigt og rødmosset, hendes forhen vrantne, mørke og næsten menneskefæste Ansigtstræk tydede nu paa Blidhed og Veltilfredshed. Over sit hvide Haar bar hun en Hue med Kniplinger, og et smukt Schawl af fransk Caschemir skjulte halvt hendes Silkeføle.

Louis Richard's Ansigt havde et Udtryk af en rolig Veltilfredshed. Man saae, at han fattede, hvilke store Pligter han havde paalagt sig. Mariette, som var langt sjønnere end nogensinde, udmærkede sig ved en blid

Alvor, som klæder unge Mødre saa godt. Hun havde endnu bibeholdt sin forrige Stands bedste Klædebragt. Hun blev Syepigens lille nydelige Hue troe og vilde aldrig bære nogen Hat. Den gode Gud belønnede hende derfor; thi hendes friske Udsende, hendes Ynde og Skønhed var lige henvende under den lille Hue med de himmelblaae Vaand. Af og til smilte hun med usigelig Kjærlighed til sin blonde, rosenrøde Dreng, der var lige saa smuk som hun selv.

Efter Louis, Madame Lacombe og Mariette med sit Barn fulgte de sex i dette Aar udstyrede unge Piger, som vare hvidklædte og bære Krands af Orangeblomster. De havde enten en Slægtning eller en af Forloverne under Armen. Brudgommene ledsagedes ligeledes af Slægtninge og Forlovere. Alle hørte til Arbejdernes Klasse. Efter disse kom de fire og tyve, i de foregaaende fire Aar forenede Ægtepar, dernæst Børnene fra Fader Richard's Skole og tilsidst de gamle Koner fra Stiftelsen, forsaavidt deres Sundhedstilstand tillode dem at bivaare denne rørende Festlighed.

Det varede næsten et Kvarteer, for Toget var kommen forbi og havde indtaget sin Plads i Kirken.

Den gamle Mulat havde imidlertid staaet taus og hængsunken i Betragtninger, medens Samtalen mellem de Nysgjerrige i hans Nærværhed lød saaledes:

„De have dog kun Fader Richard at takke for, alle disse unge arbejdsomme Piger, at de blive gode og lykkelige Husholdere.“

„Dg hvor lykkelige see ikke de ud, som have haft Bryllup de foregaaende Aar! Dg hvem har de at takke for al denne Lykke? Fader Richard!“

„Det er sandt . . . altid Fader Richard!“

„Dg tillige Hr. Louis, som saa smukt udfører sin brave Faders Beslutninger.“

„Naturligvis; men saa meget er dog vist, at Hr. Louis uden den store Formue, som hans Fader efterlod ham for at gjøre saa skønt Brug deraf, maatte have ladet det blive ved den gode Villie.“

„Dg nu Fader Richard's Skole? Har De seet Børnene, som alle have stærke og gode Klæder? Hvor veltilfredse see de ikke alle ud!“

„Beed De, der mangler endnu fem eller sex af disse stakkels gamle

gebræffelige Røner, som dog ved Fader Richard i det Mindste have faaet Bred og Rolighed i deres gamle Dage?"

"Her gaae nu omtrent hundrede og halvtredstindstyve Mennesker forbi, som Alle mere eller mindre have Andeel i Fader Richard's Velgjerninger."

"Det er sandt, og naar man nu betænker, at det Samme steer fire Aar endnu, saa fordobles Antallet af dem, som af denne herlige Mand ere understøttede, underviste og udsyrede."

"Og naar man regner, at Hr. Louis, lever endnu i tredive Aar, saa vil Antallet paa dem, som ved Fader Richard's Hjaalp have fort et lykkeligt Liv istædtfor et sorgeligt, beløbe sig til fem eller sex Tusinde Mennesker."

"Hvad siger De? fem til sex tusinde Mennesker, ih, det vil jo blive langt flere!"

"Hvorledes det?"

"I disse Ugeffaber, hvortil fattige og retffarne Haandværkere hvert Aar modtage Mistr, blive Bern fødte. Ogsaa disse ville nyde godt af deres Forældres Velstand, de ville blive godt opdragte og rimeligvis senere faae Deel i den lille ved Forældernes Arbeide og Sparommelighed forogede Formue; thi naar man har Noget at begynte med, saa kan man ogsaa spare Noget; man notes ikke til at gjøre Gjæld, fordi man nogle Dage mangler Arbeide, og at sætte sine Eiendele ud og paa denne Maade ruinere sig ved høie Renter."

"Ja, i Sant hed, naar man regner saaledes, saa fordobler sig Summen af Fader Richard's Velgjerninger mange Gange. Og betænker man endnu, hvorledes en anden og tredje Generation nyder Godt af dem, saa bliver det aldeles uberegneligt, hvor meget Godt denne fortræffelige Mand har stiftet."

"Ak! desværre ere saadanne Fædre og Sønner som de to Herrer Richard ikke almindelige," — sagde han, som havde meddeelt den gamle Muslat disse Dylhsninger. Og da han optogde, at den Gamle græd, tilfæiede han: — "Hvad gaaer der af Dem, min kjære Mand, hvorfor græder De?"

"Det er . . . det er min Eidsbevægelse, som jeg ikke kan skjule," — sagde Oldingen, — "vid at høre saameget Godt om denne . . . om denne . . . Fader Richard og hans Søn . . . Synet af dette Optog af lykkelige Folk . . . Alt dette har gjort et saa overordentligt Indtryk paa mig."

"O! min brave Mand, dersom det er Aarsagen til Deres Taarer,

saa beklager jeg Dem ikke, saa gjør de Dem Gode. Men da De tager saa megen Deel i alt dette, saa lad os gaae ind i Kirken og see den øvrige Deel af Festsighederne. Siden kan De besøge Fader Richards Stiftelse; thi idag staaer den aaben for Enhver."

"Jeg takker Dem for Deres gode Raad, min Herre, hvilket jeg vil følge", sagde den gamle Mulat, idet han aftenred sine Dine og gik med ind i Kirken.

Den store Trængsel hindrede Oldingen i at naae Tilskuernes forreste Række, som stod foran Indgangen til Choret. Han trak sig efter et Dieblis Overtag tilbage og stillede sig ved Siden af Bievandskarret, som stod nær ved Kirkeøren.

Under Bielsen, som alle de Tilstedeværende fulgte med Andagt, udtrykte Mulattens Ansigt en overordentlig heftig Sindsbewægelse. Han syntes hængsunket i en vis Henrykkelsestilstand, som om en pludselig Aabenbarelse havde aabnet hans Øie for noget Overordentligt, noget Blandende, som hidtil havde været tilfloret for ham. Han knælede efter et Dieblis inderlig Andagt ned, foldede sin Hænder og lod sit graae Hoved synke ned paa Brystet.

I Kirken herskede en høitidelig Stilhed, da pludselig Præsten foran Alteret lod sin alvorlige og klangfulde Stemme høre, idet han henvendte følgende Ord til Ægteparrene:

"Og nu, I unge Ægtefolk, da Eders Forbindelse er stadfæstet af Gud, saa forfætter Eders reiskafne og arbeidsomme Liv, som har forskaffet Eder den Lykke, som I skulle nyde. Forglem aldrig denne ædle Belønning for den værdige Maade, hvorpaa I har Eders Fattigdom, og for Eders Udholdenhed i at arbejde. Denne Belønning have I en Mand at takke for, der er begavet med den smukkeste og heimodigste Kjærlighed til sine Medmennesker; thi som en sand Christen ansaae han sig ikke for sine Rigdommes Herre, men for den, der var bestemt til at fordele dem. Har Christus ikke sagt: „Gif hverandre indbyrdes, og I, som have Noget, deler I med dem, som Intet have." Herren har derfor ogsaa, idet han gav Fader Richard en værdig Søn, rigelig belønnet denne store Belgjører, og ved sin Lydighed mod den i den hellige Skrift indpræntede Menneskekjærlighed, har han forstjænt, at han stadig lever i Efterslægtens Erindring. Denne Uddelighed vil han opnaae ved Eders Taknemmelighed; lad hans Navn derfor blive

velsignet af Eder, Eders Børn og Eders Børnebørn; bevarer stedse i Eders Hjerter Mindet om Fader Richard og hans sjældne Dyder!"

Mængdens lydelige Bifald fulgte paa disse Ord og overdøvede den endnu bestandig knælende Oldings kvalte Hullen.

Heilighedslykkeheden var nu forbi.

Den Larm, der opstod, da de Tilstedeværende forlode deres Pladser for at gaae ud af Kirken, kaldte den gamle Mand til sig selv igjen. Han stod hurtig op, men støttede sig til Bievandskarret, thi han følte sig en Almagt nær.

Strax derpaa saae han fra Kirkens Baggrund Louis Richard nærme sig Kirke døren, idet han ledsagede Madame Lacombe.

Oldingen zittrede over alle sine Lemmer, og i det Dieblis, da Louis Richard skulde gaae ham forbi, dyppede han sin Finger i Bievandskarret, sankede Hovedet halvt og bød med bævende Haand Mariettes Egtfælle det hellige Vand.

"Jeg takker, gode Fader," — svarede Louis hjertelig, idet han med sine Fingre berørte den zittrende Haand, og da den unge Mand bemærkede Oldingens tarvelige Klædning og hans hvide Hoved, trykkede han ham, da han antog, at den Gamle bad om en Almisse, et Pengestykke i Haanden med de Ord:

"Modtag dette, og tak ogsaa De Gud for Fader Richard!"

Oldingen greb begjærlig Pengestykket, førte det til sine Læber og kysjede det, medens han igjen udbrød i Taarer.

Louis Richard lagde ikke Mærke til denne besynderlige Afspil. Han forlod med de Dørrige Kirken, og en stor Deel af Tilskuerne toge Veien til Fader Richards Stiftelse i Chaillot.

Udmattet af de heftige Sindsbevægelser støttede den gamle Mulat sig mojsommelig til sin Stok og tog ligeledes Veien til Stiftelsen.

Et og tyvende Capitel.

Stiftelsen havde en venlig og sund Velggenhed, og en stor og en flyggfuld Hæve omgav Bygningen, som udmærkede sig ved en ædel Simpelhed i Stilen.

Natten var mild og klar, Foraarsduften fyldte Luften med Vellugt, og en prægtig Gasbelysning oplyste den bedækkede Allee, som førte til Hovedbygningen, foran hvilken befandt sig en Trappe med nogle faa Trin.

Den gamle Mulat havde fulgt Toget, og han saae, hvorledes det rolig opstillede sig i en Halvkreds omkring Trappen; thi en Sal havde umuligt kunnet rumme den tilstrømmende Mængde.

Strax derpaa kom Louis Richard frem paa Trappen, hvilket han hvert Aar pleiede at gjøre, og talte med bevæget og fyrrig Stemme følgende faa Ord:

„Mine Venner, det er i Nat fem Aar siden, at jeg mistede den bedste Fader. Han døde en stræffelig Død ved Ulykken paa Versailles-Jernbanen. Min Fader, der efter sin Fader havde arvet en ikke ubetydelig Formue, kunde have levet i Magelighed og Velstand, men han levede tvertimod i Fattigdom og Arbeide. Han gav Afkald paa enhver Fornøielse og ophobede, medens han ved Arbeide fortjente sit daglige Brød, efterhaanden ved overordentlig Sparommelighed meget store Rigdomme. Imidlertid indtraf hans uventede Død. Jeg begræd en af største Menneſſevenner; thi ifølge hans sidste Ønske opfylder jeg ved Hjælp af hans efterladte Formue tre hellige og ophøiede Pligter:

„Mod Børnene,

„Mod de unge Piger og

„Mod Koner, som formedelst Alderdomsſvagheit eller Femlæstelse ikke kunne arbeide.“

„For fattige Børn, som faa ofte blive berøvede den velgjørende Underviisning, drog min Fader Omſorg, for at de kunde nyde Elementarunderviisning for de bleve satte i Lære.“

„For arbeidsomme og rejsſafne unge Piger, som en ringe Løn, Lidelſer og Glendighed kun altfor hyppig give til Priis for Laſtens Forjorelſer, har min Faders Omſorg beſtemt et beſtedent Udſtyr. Saaledes ville diſſe, naar de dermed forene Frugterne af deres Arbeide, i Ægteſtabet i det Mindſte

funne nyde de helligste Familiegleder i deres fuldkomne Reenhed, Glæder, som desværre kun altfor ofte ere ubekjendte paa Grund af Ulykke og Armod."

"Endelig vilde min Fader grunde en fredelig og sorgfri Alderdom for gamle eller lemlæstede Koner, som ikke mere ere istand til ved mojsommeligt Arbejde at forsjene det Nødvendige til Livets Opbold."

"Disse min Faders sidste Ønsker har jeg samvittighedsfuldt opfyldt overeensstemmende med de Midler, som han har efterladt mig. Vel er det Gode, som han saaledes udretter ved mig, ikke af stor Betydning, naar man betænker Menneſkehedens utallige Ulykker; men Den, der gjør saa meget for en, er istand til, om han endog kun deler sit Stykke Brød med sin hungrige Broder, han handler i det Mindste, som han bør. Han opfylder Menneſke-tjærlighedens Pligt."

"Denne Pligt har ethvert retsaffent Menneſke, og han maa af alle Kræfter stræbe at nærme sig Idealet mere og mere. Saaledes handlede min Fader. Jeg er kun hans Echo, den, der iværksætter hans Tanker. Opfyldelsen af denne skønne Pligt vilde udbrede over mit Liv en uendelig Lyksalighed, dersom jeg ikke altid maatte begræde Tabet af en saadan Fader."

Næppe havde Louis Richard udtalt disse sidste Ord, før en Uro opstod mellem den omkring Trappen forsamlede Mængde. Den gamle Mulat havde maattet ligge under for sine Sindsbevægelser, og han sank uden Livstegn i deres Arme, som stode ved hans Side.

Underrettet om Grunden til dette pludselige Møde, ilede Louis Richard hen til Dringen og lod ham før at skaffe ham den fornødne Pleie bringe ind i sin Bolig, som var i Husets Stueetage. Derpaa bad han de nye Ægtefolk om at sætte sig tilbords tilligemed de tidligere Mars Ægtepar. Madame Lacombe og Mariette skulde under Louis Richards pieblifikke Graværelse have Forsædet ved Maaltidet, som var anrettet i et umaadeligt Telt i Haven.

Den gamle Mulat var imidlertid afmægtig bleven bragt ind i Louis's Arbejdsværelse. Louis havde af from Agtelse for sin Faders Minde ikke villet stille sig ved de fattige Møbler fra det Værelse, som de længe havde beboet i Forning. Bortset af Træ, som Tiden havde gjort sort, den gamle Commode, den antike Kiste, Alt stod endnu i hans Værelse ligesom og det gamle Sengested, som endnu tjente Louis som Seng. Paa dette Leie lagde man Udningen.

Et i Hast antændt Lys oplyste Bærelset svagt.

Saa snart Louis traadte ind, sendte han en Tjener til et lille Apothek, der hørte til Huset, for at hente nogle styrkende Draaber, medens han blev alene hos den gamle Mulat. Dennes tætte, hvide Haar vare faldne ned over hans Pande, og hans uordentlige, lange Bart skjulte næsten ganstke hans Træk. Louis greb hans Haand for at undersøge hans Puls.

I dette Dieblif gjorde Oldingen en let Bevægelse og sagde nogle usofaaelige Ord.

Denne Stemmes Lyd overraskede Louis. Han søgte nøiere at bemærke den Gamles Ansigtstræk; men den daarlige Belysning i Bærelset og Mulatens lange Haar og Skjæg tilintetgjorde hans Bestræbelser.

Pludselig havde Oldingen Hovedet mat, saae sig omkring og syntes at blive overrasket, da hans Dine faldt paa den gamle, eiendommelig maledede Seng. Derpaa saae han Risten, som var saa let at kjende, og han kunde nu ikke tilbageholde følgende Ord:

„Hvor er jeg? Er det en Drøm? . . . Min Gud! Min Gud!“

Udtrykket i Stemmen, som denne Gang var lidt tydeligere, overraskede atter Louis; han havde let; men idet han rystede paa Hovedet, sagde han med et bittert Smil sagte til sig selv:

„Ak! Sorgen bereder os ofte salsomme Skuffelser.“

Derpaa vendte han sig til Oldingen og sagde i en hjertelig Tone til ham:

„Nu, hvorledes befinder De Dem, gode Fader?“

Ved disse Ord greb Mulatten, idet han rettede sig op, raff Louis' Haand, for denne kunde hindre det, og bedækkede den med Taarer og Kys.

Overrasket og rørt ved denne Sindsbevægelse, begyndte Mariettes Aftesjælle igjen:

„Berolige Dem dog, gode Fader. Jeg har jo endnu egentlig slet Intet gjort, hvorfor jeg kunde fortjene Deres Taknemmelighed. Men siig mig dog, hvorledes befinder De Dem? Besvimebe De af Mæthed og Svagbed?“

Oldingen svarede ikke, sænkede Hovedet ned paa Brystet, men slap ikke Louis' Haand, fra hvilken han syntes ikke at kunne stilles. Han trykkede den frampagtig til sit haardt beklemt Bryst.

Den unge Mand begyndte ogsaa at føle en besynderlig og tiltagende Sindsbevægelse, som bragte ham Taarer i Øinene, og han begyndte igjen:

„Gode Fader, svar mig dog . . .“

„D! Endnu en Gang!“ — mumlede den gamle Mulat med kraft Stemme, — „endnu en Gang! . . .“

„Hvorledes! Skal jeg endnu en Gang sige: Gode Fader?“

„Ja,“ — svarede Oldingen, rystende over hele Legemet, — „ja! D! Endnu en Gang!“

„Velan, gode Fader . . .“

Den unge Mayd kunde ikke tale ud.

Gjæsten kunde ikke beherste sig længere, han rettede sig op og raabte med om og bærende Stemme:

„Louis!!“

Dette med et Udtryk af al Sjælskraft udtalte Navn, dette eneste Ord var en pludselig Aabenbarelse.

Den unge Mand blegnede, gjorde et Skridt tilbage og blev staaende med stive, forvirrede Blikke.

Sindsbewægelsen var saa heftig, den moraliske Rystelse saa voldsom, at der hengik nogle Minutter før den Tanke: — Min Fader er ikke død! — kunde fremtræde for Louis' Bevidsthed.

Da imidlertid Louis begyndte at komme til sig selv igjen efter denne Rystelse, da han fattede Virkeligheden med fuld Bevidsthed, saa kastede han sig over Sengen, tog med frampagtig Haand Oldingens lange hvide Haar tilside og gjenkjendte med begjærlige, straalende og henrykte Dine sin Faders Træk, der vare skjulte under en paasat mørk Ansigtssfarve, medens han i en Slags barnlig Jeberhede framtammede følgende Ord:

„Du! . . . D! Min Gud! Du, min Fader!“

*

*

*

Vi vilde opgive at skildre det første Udbrud af Omhed, med hvilket Fader og Son faldt i hinandens Arme.

Hvo vilde kunne gengive disse usammenhangende Ord, disse Udbrud af Smerte og Henrykkelse, paa hvilke dog snart fulgte hine lidensfabelige Sindsbewægelser, som rive Sjælene med sig lige til Lyksalighedens sidste Grændser?

Paa disse Udbrud af Lykke fulgte endelig et Dieblisk No.

Fader Richard sagde til sin Son:

"Her er i saa Ord min Historie, min elskede Søn: Jeg har i fem Aar sovet, først for otte og syrgtve Timer siden er jeg vaagnet."

"Jeg forstaaer Dem ikke?"

"Jeg befandt mig med den ulykkelige Ramon og hans Datter, da Ulykken skete, i en af de Vogne, som blev meest medtagne. Et for mig endnu uforklarligt Tilfælde reddede mit Liv, uagtet jeg havde knust min høire Ankel, og Skrækken havde berøvet mig Forstanden."

"De, min Fader?"

"Ja, jeg tabte Forstanden af Skræk . . . og jeg var fuldkommen af-sindig."

"O! Min Gud!"

"Jeg blev ført langt bort fra Ulykkens Skueplads til en Læge, hvorpaa jeg, efterat den mig tilføjede Vemlæsthelse var helbreddet, blev optaget i et Gales-hospital i Versailles. I min Af-sindighedstilstand talte jeg kun altid om mine tabte Skatte. Omtrent fire Aar modstod min Sindssforring et hvert Helbredelsesforsøg; men ved Lægernes omhyggelige Pleie opklaredes min Forstand lidt efter lidt, men langsomt og med hyppige Tilbagefald. Imidlertid gik det dog stadig fremad, og for to Dage siden, min kjære Søn, kunde jeg forlade Hospitalet. Jeg kan ikke beskrive Dig mine Følelser, da jeg igjen saae mig i Besiddelse af min fulde Forstand og alle mine Erindringer. Som jeg har sagt Dig, vaagnede jeg op af en lang og dyb Sovn, som havde været i fem Aar. Min første Tanke, jeg maa gjøre Dig denne ydmygende Tilstaalelse, min første Tanke var saadan, som man kunde vente den af en Gjerrig . . . Hvad mon der er blevet af min Formue? Hvorledes mon min Søn har anvendt den? Igaar, da Hospitalets Døre første Gang aabnedes for mig, ilede jeg til min Notarius, Din forhenværende Principal og min Ven . . . Du vil kunne fatte hans Forsærdelse . . . Hør nu hvad han sagde til mig: „Deres Søns første Tanke, da han hengav sig til den almindelige Mening om Deres Død, var, at han kun vilde betragte sig som den, der havde Deres Formue i Forvaring, indtil han havde naaet sit sex og tredivte Aar, til hvilken Tid han først vilde disponere over den. Han tog kun en ringe Sum til sin egen og sin Kones Underholdning. Men sex Maanedes efter, da Deres Søn havde overstaaet en farlig Sygdom, fik han den Tanke, at Døden kunde overraske ham, ser han havde udført, hvad han ansaae som en hellig Pligt, og han blev nu ander-

ledes tilfunds og meddeelte mig sine Planer, som jeg fuldkommen billigede. — Men hvilke vare da hans Planer? spurgte jeg. — Vær stærk og vent til imorgen ved Midnatsid, svarede han mig; begiv Dem da til Kirken i Chaillot; da vil De erfare Alt og takke Gud, som gav Dem en saadan Son." — Jeg var stærk nok til at vente til dette Dieblis, min elskede Louis. Mit lange Eskjæg, mit ganske hvide Haar havde allerede forandret mig meget. Jeg gav endnu mit Ansigt denne Farve, for at gjøre mig endnu mere ufjendelig. O! mit inderlig elskede, kjære Barn!" tilføiede Fader Richard, rørt til Taarer, — "hvad har jeg ikke hørt! Mit Navn blevet æret og tilbedet ved et fromt Bedrageri af Din sønlige Kjærlighed! Hvilken pludselig Forandring er ikke foregaaet med mig! O! jeg har været benrykt! Ja, medens man i min Narværelse saaledes velsignede mit Minde, syntes det mig som min Sjæl svævede fri for dens jordiske Baand op mod Himlen, hvorved vist alle Restafnæs Sjæle svæve, naar de endnu fornemme deres paa Jorden Efterladtes Taknemlighed. Ak! denne Skuffelse varede kun kort. Jeg felte mig uværdig til de Velsignelser, hvormed man forherligede mig!

"Hvad siger De, min Fader! . . . Hvorledes skulde jeg da uden Dem, uden Deres udholdende Sparsommelighed have kunnet udføre Alt dette? Havde De ikke efterladt mig almægtige Midler? Som Herre over denne store Formue, som jeg ikke havde erhvervet ved eget Arbejde, erkjente jeg de Forpligtelser, som den paalagde mig. Den stræffelige Glentighed og Uvidenhed, hvorunder min Kone havde lidt, de Farer, som hun derved havde været givet til Priis for, saavel som hendes Gudmoders sorgelige Tilstand, Alt opfordrede mig, min elskede Mariette og Madame Lacombe, til, saa vidt det stod i vor Magt, at spare Andre for den Smerte, vi selv havde følt."

"Min dyrebare Son!"

"Alt dette er ikke mit Bærf, min Fader, det er Deres. Nyd nu Deres fortjente Roes. De har mejsommelig saaet, jeg har kun høstet; men Høsten tilhører Dem."

Pludselig gif Døren op. Florestan de Saint-Herem traadte ind og kastede sig i Louis' Arme uden at see hans Fader.

"Omsjævn mig, Louis," — raabte han; — "glæd Dig! Du er jo min bedste Ven, og jeg maa bringe Dig Esterreningen først. Jeg haabede sikkert

at træffe Dig her; thi det er jo ikke det første Aar, Du helligholder den 12te Mai. Jeg vilde derfor heller ikke opsætte et Minut at meddele Dig, at Saint-Ramon er en virkelig og brav Helgen; thi han har nylig udrettet et stort Underværk."

"Hvad vil Du sige dermed?"

"For to Timer siden var jeg aldeles ruineret, eller der manglede kun meget lidt deri; nu er jeg meget rigere, end jeg nogensinde har været! Louis, Guldminer og Sølvminer, Diamanter i stor Mængde, fabelagtige Rigdomme, en Formue, som beløber sig til ti Millioner! O! Hellige Ramon! Dit Navn være lovet! Hvor stor Ret havde jeg ikke til ansee Dig for Helgen! Thi saa sandt Gud lever, Du er ikke utafnemmelig!"

"For en Time siden var den Fest, som Du veed, jeg gav de brave Haandværkere, allerede sin Ende nær. En af mine Folk underrettede mig om, at en Dame var kommen fjorende og havde ladet sig indføre i mit Huus, samt at hun meget ønskede at tale med mig. Jeg gik til mit Bærelse, og hvem seer jeg? Grevinde Zomaloff, en ung og elstværdis Enke, som om otte Dage skulde have Bryllup med Hertugen af Riancourt. Hun havde just i Aften besøgt mit Hotel for at købe det, og hun havde ogsaa virkelig kjøbt det. Gansse forbauset over at see hende igjen, kunde jeg et Dieblif ikke fremføre et Ord. Han derimod sagde i den naturligte Tone af Verdén til mig:

"„Hr. Saint-Herem, jeg beder Dem tusinde Gange om Tilgivelse, fordi jeg forstyrrer Dem, men jeg har nogle Ord at sige Dem. Jeg er Enke og otte og tyve Aar gammel. Jeg veed ikke ret, hvorfor jeg har lovet Hr. Riancourt at ægte ham; maaskee vilde jeg have indgaaet denne taabelige Forbindelse, dersom jeg ikke havde stødt sammen med Dem. Deres Hjerte er hoimodigt, derpaa er den Fest, De i Aften har givet, et talende Beviis. Deres Forstand og Deres Charakteer have indtaget mig, Deres gode Hjerte har rørt mig og Deres Person behager mig. Hvad mig angaaer, saa kan De af det Stridt, jeg i dette Dieblif gjør, bedømme mine gode og mine slette Sider." "

"„Dette besynderlige, ubegribelige, maaskee urimelige Stridt . . . 'maa De bedømme. Er Deres Dom gunstig, saa vil jeg være stolt og lyffelig ved at blive Fru Saint-Herem og beboe med Dem Hotel Saint-Ramon. Jeg eier en kolossal Formue, hvorover De vil kunne disponere; thi jeg be-

troer blindtben min Fremtid i Deres Hænder. Jeg vil vente afgjørende Svær fra Dem. Gud Nat, Hr. Saint-Herem."

"Med disse Ord, min kjære Louis, forsvandt denne fortryllende Fæe, og efterlod mig saaledes blandet af min Lykke, at jeg troede at tabe Hovedet derover.

"Florestan," — sagde Richard med alvorlig og venlig Mine, — "den blinde Tillid og Dyrktighed, hvormed denne unge Kone er kommen til Dig, paalægger Dig store Pligter."

"Jeg forstaaer Dig, min Ven," — svarede Saint-Herem med et Udtryk af fuldkommen Dyrktighed. — "Jeg har forødt den Formue, som tilhørte mig, og ruineret mig; men dersom jeg kunde være ligesaa ødsel med en Formue, der ikke tilhører mig, og dersom jeg kunde ruinere hende, som tillidsfuldt betroer sin Fremtid i mine Hænder, da vilde det i Sandhed være en Skændsel!"

*

*

Omtrent en Maaned efter disse forskjellige Hændelser, holdt Grevinde Zomaloff Bryllup med Saint-Herem.

Louis Richard, hans Fader og Mariette vare tilstede ved Bryllups-høitideligheden.

Treds sin Dyrstandelse fra Døden forandrede Fader Richard i ingen Henseende den Anventelse, som Louis hidtil havde gjort af den faderlige Formue. Kun forlangte Dtingen instandig at være Husets Deconom, i hvilken Egenkab han ydede stor Tjeneste.

Hvert Aar høitideligholdt man den 12te Mai paa dobbelt Maade.

Louis, hans Fader og Mariette, som hyppig saae Hr. og Fru Saint-Herem, bivaanede hvert Aar en glimrende Fæst i Hotel Saint-Ramon i Anledning af Forlovelsens Aarsdag; men ved Midnatstid fulgte Florestan og hans Kone, som nu elskede hverandre, thi efterhaanden var der opstaaet sand Kjærlighed i dette Væstskab, med hine til Fader Richards Sijsielse for at deeltage i de sex nye Væstpar's Bryllupsmaaltid.

Ende.

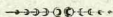

Skuggespil.

Tids- og Sædeskildringer

tilligemed

særskilte Livserindringer.

Af

Emilie Carlen.

Anden Deel.

Opstaarne eller læste Gremplarer tages ikke tilbage.

